

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

52. aastakäik

31. märts 2009

<u>Teatis nr</u>	Sisukord	Lehekülg
	III <i>Ettevalmistavad aktid</i>	
	REGIOONIDE KOMITEE	
	Täiskogu 77. istungjärk 26.–27. november 2008	
2009/C 76/01	Regioonide Komitee arvamus teemal „Integratsioonipoliitika ja kultuuridevaheline dialoog”	1
2009/C 76/02	Regioonide Komitee arvamus „Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitlev ühenduse õiguslik raamistik” ja „Teadusuuringute ühine kavandamine”	6
2009/C 76/03	Regioonide Komitee perspektiivarvamus „Lissaboni strateegia majanduskasvu edendamiseks ja töökohatade loomiseks”	14
2009/C 76/04	Regioonide Komitee perspektiivarvamus teemal „Kuidas saavad piirkonnad anda oma panuse ELi kliimamuutuste eesmärkide elluviimisesse põhitähelepanuga linnapeade paktil”	19
2009/C 76/05	Regioonide Komitee arvamus teemal „Ettepanek: Nõukogu soovitus noorte vabatahtlike liikuvuse kohta Euroopas”	23
2009/C 76/06	Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa Liit rahvusvahelise arengupartnerina — Kiirendada edasiminekut aastatuhande arengueesmärkide saavutamise suunas”	30
2009/C 76/07	Regioonide Komitee arvamus „Euroopa ühine sisserändepoliitika”	34
2009/C 76/08	Regioonide Komitee arvamus „Majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust käsitlev viies eduaruanne”	38
2009/C 76/09	Regioonide Komitee arvamus teemal „Lääne-Balkani riikide EL-iga ühinemise väljavaadete avardamine”	42
2009/C 76/10	Regioonide Komitee arvamus teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine laienemisprotsessi ja selle lisaväärtus”	48

<u>Teatis nr</u>	Sisukord (jätkub)	Lehekülg
2009/C 76/11	Regioonide Komitee arvamus „Energiatõhususe parandamine info- ja sidetehnoloogia abil”	54
2009/C 76/12	Regioonide Komitee arvamus „Parandada 21. sajandiks vajalikke pädevusi: Koole käsitlev Euroopa koostöökava”	58
2009/C 76/13	Regioonide Komitee resolutsioon finantskriisi teemal	63
2009/C 76/14	Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Regioonide Komitee 2009. aasta prioriteetid, mis põhinevad Euroopa Komisjoni õigusloome- ja tööprogrammil”	66

III

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 77. ISTUNGJÄRK 26.–27. NOVEMBER 2008

Regioonide Komitee arvamus teemal „Integratsioonipoliitika ja kultuuridevaheline dialoog”

(2009/C 76/01)

REGIOONIDE KOMITEE

- leiab, et kultuuridevaheline dialoog on põhiline vahend, mille kaudu edendada kultuuride mitmekesisuse mõistmist, tugevdades ja ühendades elanikke mitmekeelses ja mitmekultuurilises Euroopas;
- on veendunud, et dialoog eri religioonide ja maailmavaadete vahel on üks olulisemaid vahendeid jätkusuutliku kultuuridevahelise dialoogi pidamisel;
- kutsub seetõttu Euroopa Parlamenti üles edendama kultuuridevahelist dialoogi käsitlevat Euroopa hartat ning soovib Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel korraldada Euroopa kultuuridevahelise dialoogi alaline platvorm, kuhu kaasatakse kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ja mille eesmärk on välja töötada süstemaatiline dialoog, alustades meie linnadest ja piirkondadest;
- leiab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on olulised pädevused kultuuridevahelise dialoogi edendamisel;
- leiab, et kohalikud omavalitsused peaksid arendama avatud dialoogi konkreetsete ühiskonnarühmade või -osadega ning edendama ja toetama nende rühmade vahelist suhtlust, korraldama kohtumisi ning harima elanikke loengute, festivalide, näituste ja muude tegevuste kaudu;
- märgib, et paljudes liikmesriikides vastutavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused integratsioonipoliitikat reguleerivate õigusaktide ja nende rakendamise eest ning seega on neil võtmeroll sisseändajate integreerimisel;
- arvab, et kultuuridevaheline dialoog on eduka integratsiooni tingimus. Kuna kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on elanikele kõige lähemal, saavad nad soodustada vastastikust tunnustamist ning aktiivsemat osalust kultuuridevahelises dialoogis.

Raportöör: Milan BELICA (SK/EPP), Nitra maakonna juht

Viitedokument:

Eesistujariigi Prantsusmaa konsulteerimistaotlus „Integratsioonipoliitika ja kultuuridevaheline dialoog: kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll”

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Kultuuridevahelise dialoogi põhimõte

1. leiab, et Euroopa integratsiooni peamine alus on kultuurilise mitmekesisuse austamine ja edendamine. Kultuuridevaheline dialoog on selles suhtes põhiline vahend, mille kaudu edendada kultuuride mitmekesisuse mõistmist, tugevdades ja ühendades elanikke mitmekeelses ja mitmekultuurilises Euroopas;
2. rõhutab, et kui kultuuridevaheline dialoog siduda sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvusega, võib see aidata levitada eraelu, ühiskondliku elu ja kodanikuühiskonna põhiväärtusi, nagu solidaarsus, vastutus, tolerantsus, austus, traditsioonilised väärtused, sotsiaalse arengu poole püüdlemine ning sotsiaalse ja kultuurilise mitmekesisuse mõistmine. Samuti võib kultuuridevaheline dialoog parandada erineva kultuuritaustaga isikute ja rühmade omavahelise suhtlemise ja solidaarselt koos elamise oskust;
3. rõhutab, et võrdne juurdepääs kultuurile ja kultuurilise väljenduse vabadus on Euroopa väärtuste baasi põhilised tunnused ning kultuuridevahelise dialoogi ja integratsiooni eeltingimused;
4. rõhutab, et kultuuridevahelise dialoogi tõhusaks edendamiseks on vaja kohaliku ja piirkondliku tasandi koostööd, mis hõlmab kohalikke ja piirkondlikke otsuselangetajaid, sotsiaalpartnereid, haridus- ja koolitusasutusi, valitsusväliseid organisatsioone, noorsoo-, spordi- ja kultuuriorganisatsioone, sisserändajaid esindavaid struktuure ning teisi asjaomaseid partnereid rohujuuretasandil. Usu- ja muud organisatsioonid on selles dialoogis olulised partnerid, sest nad aitavad luua vajadust vastastikuse mõistmise ja sallivuse järele, kui nad seda vajadust tõepoolest väljendavad;
5. on veendunud, et dialoog eri religioonide ja maailmavaadete vahel on üks olulisemaid vahendeid jätkusuutliku kultuuridevahelise dialoogi pidamisel. Eri veendumusi esindavad organisatsioonid on tihti olulised osalejad meie ühiskonnas ning kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Avaliku sektori ja usuorganisatsioonid saavad koos välja töötada meetodid, kuidas edendada vastastikust mõistmist ning seega tugevdada kultuuridevahelist dialoogi. Nende kohalikul ja piirkondlikul tasandil väljatöötatud meetodite ja tegevuste toetamine võib aidata ka edendada vastastikuse mõistmise põhimõtet;
6. kutsub seetõttu Euroopa Parlamenti üles edendama kultuuridevahelist dialoogi käsitlevat Euroopa hartat ning soovitab Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel korraldada Euroopa kultuuridevahelise dialoogi alaline platvorm, kuhu kaasatakse kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ja mille eesmärk on

välja töötada süstemaatiline dialoog, alustades meie linnadest ja piirkondadest;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll kultuuridevahelises dialoogis

7. leiab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on olulised pädevused kultuuridevahelise dialoogi edendamisel. Nad kannavad suurt vastutust meie rikkaliku kultuurilise mitmekesisuse kujundamisel ja toetamisel. Neil on võtmeroll parimate tavade levitamisel ja rakendamisel ning kultuuridevahelise dialoogi alaste kogemuste vahetamisel eelkõige tänu sellele, et nad koordineerivad mitmemõõtmelisi kohalikke ja piirkondlikke võrgustikke, kaasates kõiki olulisi osalejaid;
8. leiab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võiksid kasutada oma positsiooni, et suurendada teadlikkust praeguse keerulise olukorra ning eri kultuuriliste identiteetide ja ühiskondlike süsteemide kooseksisteerimise kohta. Sel põhjusel on oluline, et nad tõesti mõistaksid konkreetseid rühmi, nende tegevust ja mõju ühiskonnas. Seepärast tuleb määratleda mitmekultuurilise dialoogi võimalikult lai sidusrühmade ring, et kaasata nad struktuuridesse, mille kaudu korraldada otsest ja intensiivset vahetust kohalike või piirkondlike omavalitsustega;
9. märgib, et paljusid kultuuridevahelisi algatusi hallatakse kohalikul ja/või piirkondlikul tasandil. Tänu oma kodanikulähedusele on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel strateegiliselt sobiv positsioon, et partnerluses teiste kohalike osalejatega tegeleda erinevate kultuurirühmade spetsiifiliste vajaduste ja nõudmistega oma piirkonna sees ning edendada kultuuridevahelist dialoogi;
10. leiab, et kohalikud omavalitsused peaksid arendama avatud dialoogi konkreetsete ühiskonnarühmade või -osadega ning edendama ja toetama nende rühmade vahelist suhtlust, korraldama kohtumisi ning harima elanikke loengute, festivalide, näituste ja muude tegevuste kaudu. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid algatama avaliku dialoogi, kus neil on erapooletu roll ja nad arvestavad isiku ja rühma vabaduse ja õigustega. Samuti võiksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kõnealuse protsessi vahendajatena pakkuda ka nõuandmisteid (teavitamine, projektid);
11. leiab, et sisserändajatel peaks olema võimalus hääletada kohalikel, piirkondlikel ja Euroopa Parlamendi valimistel;
12. innustab seetõttu asjaomaseid ametiasutusi ja poliitilisi parteisid edendama sisserändajate osalemist, et aidata neil ühiskonda integreeruda;

Kultuuridevaheline dialoog integratsioonipoliitika põhitingimusedena

13. arvab, et kultuuridevaheline dialoog on eduka integratsiooni tingimus. Kuna kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on elanikele kõige lähemal, saavad nad soodustada vastastikust tunnustamist ning aktiivsemat osalust kultuuridevahelises dialoogis;

14. soovib Euroopa Liidul tagada oma pädevuste piires selged raamistikud ja eeltingimused edukaks integratsiooniks, tunnistades samas, et sisserände- ja integratsioonipoliitika on liikmesriikide pädevuses ning subsidiaarsuse põhimõtet tuleb järgida;

15. osutab vajadusele luua ja toetada sisserändajate praktilisi küsimusi (samaaegselt tavapärase bürokratilise probleemidega) lahendavaid juhtimisstruktuure (kesksed asutused), mis saaksid anda kasulikku teavet eelkõige uustulnukatele;

16. märgib, et paljudes liikmesriikides vastutavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused integratsioonipoliitikat reguleerivate õigusaktide ja nende rakendamise eest ning seega on neil võtmeroll sisserändajate integreerimisel. Punktis 14 sätestatud Euroopa ühiste raamistike väljatöötamisel tuleb arvesse võtta nii riiklike süsteemide erinevusi kui ka iga liikmesriigi geograafilist asendit, seniseid traditsioone ja ajaloolisi ning kultuurilisi erisusi. See tähendab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid kasutama integratsioonimudelit, mis vastab nende konkreetsele olukorrale;

17. rõhutab, et mitmete integratsioonipoliitika aspektide tõhusust ja tulemuslikkust mõjutab sageli see, kuidas kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täidavad oma kohustusi neis valdkondades;

18. kutsub üles tagama piisavad ressursid kohaliku ja piirkondliku tasandi integratsioonimeetmeteks ja analüüsima käimasolevaid programme. Kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tuleks integratsiooniprotsessi juhtimisel abistada nii teabe ja rahastamise osas kui ka heade tavade arendamisel. Seetõttu soovib komitee määratleda suunad ja võtta meetmed, mis võimaldavad rahastada sisserändajate integratsiooniprojekte ja -meetmeid kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

19. leiab, et kuna sisseränne Euroopa Liitu on väga suur, tuleb kultuurivaldkonnas süvendada koostööd ja dialoogi pidamist, et kultuurilised erinevused ei põhjustaks ebakõlasid, vaid muutuksid arenguvahendiks, mille kaudu suurendada sallivust ja ühendada rahvusühmi mitmekultuurilises Euroopas, tuginedes vastastikusele austusele ja solidaarsusele;

20. kutsub üles intensiivistama jõupingutusi ebaseaduslikku sisserännet reguleeriva ühise Euroopa poliitika väljatöötamisel. Mitmed ebaseadusliku sisserände õiguslikud aspektid ei ole kohalike omavalitsuste pädevuses, ent ebaseadusliku sisserände

sotsiaalseid tagajärgi tuntakse eelkõige kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Tuleb leida võimalusi ja teha jõupingutusi kohaliku ja piirkondliku tasandiga konsulteerimiseks kõnealuses küsimuses ühiste poliitikameetmete väljatöötamisel ning ebaseadusliku rände spetsiifiliste probleemide lahendamiseks kultuuridevahelise dialoogi raames;

21. on seisukohal, et piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel on eriroll rändepoliitika küsimustes, sest mitmeid integratsiooni eduks olulisi teenuseid, nagu eluaseme-, tervishoiu-, haridusteenused, kutse- ja keeleõppeprogrammid jm, pakuvad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kes on seetõttu ka esimesed, kes asjaomaste probleemide kokku puutuvad;

22. märgib, et integratsiooniprotsess kestab mõnikord mitme põlvkonna vältel — eriti kohalikul tasandil, ning peab seetõttu väga oluliseks, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused hoolitseksid tulemusliku struktuurilise, sotsiaalse, majandusliku ja kultuurilise integratsiooni eest. Seejuures peavad nad aitama kaasa sellele, et uustulnukaid ei diskrimineeritaks ning et neile antaks õigused ja juurdepääs ressurssidele, tööhõivele ja teenustele, võimaldamaks neil täiel määral osaleda Euroopa ühiskonnas. See on äärmiselt oluline eeltingimus. Liikmesriikide reguleeritav juurdepääs traditsioonilisele tööturule on äärmiselt oluline;

23. soovib uurida võimalust luua igas liikmesriigis kohalike või piirkondlike omavalitsuste võrgustike süsteem, et süvendada rändevõrgudega tõhusaks toimetulekuks vajalikku koostööd ning sisserändajaid teadlikul viisil integreerida, kasutades selleks omavalitsuste edendatavaid kohalikke projekte;

24. juhib tähelepanu kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aastale 2008, mis annab eri kultuuride mõistmise edendamiseks olulise tõuke rändetaustaga inimeste integratsioonile. Komisjon peaks kaaluma, kas iga-aastane integratsiooni ja kultuuridevahelise tolerantsuse Euroopa päev võiks suurendada teadlikkust ja rõhutada kultuurilisest mitmekesisusest tulenevat rikkust;

Toetus elamumajanduspoliitikale integratsiooniprotsessi osana

25. soovib luua tingimused, mis võimaldaksid parandada sisserändajate perekondade ja kohalike perekondade ning kogukondade vahelist integratsiooni, luues integreeritud programme, kus osaleksid aktiivselt ka sisserändajad ning mille eesmärk on parandada hoonestatud keskkonna ja linnaplaneerimist, pakkuda teenuseid, parandada keskkonnakvaliteeti ja võidelda sotsiaalse tõrjutuse vastu. Samuti tuleb teha põhjalikumad uurimistööd, et koguda kokku liikmesriikide viimaste aastate kogemused (sisserändajatele) eluasemete tagamise suutlikkuse kohta, eelkõige kogemused programmide rakendamisel, mille eesmärk on edendada linnaosi, kus elab palju sisserändajaid;

26. julgustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi kasutama olemasolevaid ELi rahastamisvõimalusi rändajate, varjupaiga taotlejate ja pagulaste aitamiseks töö leidmisel ning sotsiaal-, tervishoiu-, ja eluasemeteenuste juurdepääsul. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid kindlustama nii avalike teenuste kui ka haridus- ja õppeprogrammide kvaliteedi ja kvantiteedi. Samuti tuleb kindlustada linnaelu kvaliteet, tagades tõhusa linnaplaneerimise ja sobiva eluasemepoliitika linnapiirkondade olukorra halvenemise vältimiseks ning koostades tõhusad taaselustamise programmid allakäivate linnapiirkondade jaoks;

Kvalifikatsioon ja tööhõive integreerumisel

27. suunab tähelepanu asjaolule, et vastuvõtu- ja integratsiooniprojektide ja püsiva töökoha puudumisel võivad sisserändajad langeda nii ärakasutamise ja kuritegevuse ohvriks kui ka ise osaleda tahtlikult või tahtmatult kuritegevuses, millest võib kujuneda turvalisuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse probleemide allikas;

28. soovib liikmesriikidel koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ning kõigi majandus- ja sotsiaalpartneritega teha jõupingutusi, et liikmeriikide pädevuste raames parandada sisserändajate juurdepääsu töökohtadele ning võidelda tööturul toimuva diskrimineerimise vastu. Liikmesriigid peaksid sisserändajaid teavitama töö võimalustest ja julgustama neid tööks valmistuma pidevate ja vajadusel spetsiaalsete koolitusprogrammide abil;

Mitmekeelsus ja võõrkeelte õpe kultuuridevahelise dialoogi edendamise vahendina

29. leiab, et kuna kuulumistunne algab koolist, võiks liikmesriikides välja töötada vastuvõtu- ja integratsiooniprogrammid, mis oleksid eelkooli-, kooli- ja ülikoolisüsteemide lahutamatu osa;

30. on arvamisel, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid rõhutama hariduse rolli ja tähtsust, sest haridus on peamine vahend, mille kaudu suurendada teadlikkust mitmekesisusest;

31. kutsub üles pöörama rohkem tähelepanu sisserändajate kultuurilisele, keelelisele ja intellektuaalsele potentsiaalile, mis on Euroopa Liidu jaoks globaliseerivas maailmas väga oluline;

32. rõhutab vajadust toetada vastastikkusele mõistmisele suunatud õpet. Selleni jõudmiseks tuleks koolide õppekavad kohandada nii, et neis arvestataks ELi mitmekultuurilist keskkonda ja kultuuridevahelise dialoogi aktiivse toetamise põhimõtet;

33. peab väga oluliseks võõrkeelte õppimist ja mitmekultuurilise arendamise alustamist juba eelkooliealiste hulgas. Komitee rõhutab, et tähtis on hästi osata vastuvõtjariigi keelt ja tunda piirkonda, kus inimene elab. Seetõttu soovib komitee töötada välja sobivad toetusmeetmed ja õppimisvõimalused

koolis ning sisserändajate eri vanuserühmade jaoks ka väljaspool koolikeskkonda;

34. nõustub ka vajadusega julgustada dialoogi usukogukondade, -ühenduste ja teiste kultuurivallas tegutsejate vahel. ELi elanikud peavad paremini teadma ja mõistma nii ELi liikmesriike kui ka väljaspool asuvaid riike, sh nende ajalugu ja kultuuri. Nii sisserändajad kui ka kohalikud peavad saama positiivse hariduse Euroopa kohta: avastama ühiseid väärtusi ja ühist ajalugu, kultuuridevahelisi sidemeid, sarnaseid sotsiaalseid ja poliitilisi õigusi ja kohustusi;

35. soovib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võtaksid endale kohustuse edendada kultuuridevahelist teadlikkust kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja teiste avalike teenuste pakkujate töötajate hulgas ning soodustaksid neis asutustes sisserändaja taustaga töötajate ja rahvusvähemustesse kuuluvate töötajate õiglast esindatust;

36. leiab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel võiks olla keskne roll välistudengitele soodsa keskkonna loomisel, võimaldades neil luua sidemeid linnaga, kus nad õpivad, sõltumata õppeperioodi kestusest;

Koostöö tugevdamine meediaga

37. kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tihedas koostöös kohaliku meedia ning kultuurihuvidega organisatsioonide ja ühendustega viima läbi teavituskampaaniaid kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et jõuda eriti ebasoodsas olukorras olevate rühmadeni ning sel viisil tagada olemasolevate võimaluste parim kasutus;

38. peab tähtsaks kohaliku meedia rolli Euroopa mitmekultuuriliste ühiskondade olukorrast ja tegelikkusest võimalikult objektiivsel teavitamisel ning seega ühelt poolt vastuvõtjariigi elanikkonna kohanemisvõime tugevdamisel (kultuuridevahelise teadlikkuse ja teadmiste suurendamine, sisserände aktsepteerimine) ning teiselt poolt sisserändajate julgustamisel integreerumisele ning vastuvõtva riigi ja ELi teiste liikmesriikide kultuuri, traditsioonide, tavade ja keelte austamisele;

39. soovib toetada kohalikke ja piirkondlikke sidusrühmi detsentraliseeritud ürituste kaudu ning edendada sobivat meedia-kajastust piirkondlikus meedias. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid rõhutama meedia selget rolli võrdõiguse ja vastastikkuse mõistmise toetamisel ning looma jätkuvalt sobivad tingimused kultuuridevahelise dialoogi toetamiseks;

40. märgib, et soodustada tuleks uute kultuuridevahelise dialoogi pidamise paikade (eelkõige erinevad e-keskkonnad, kohvikud, üritused parkides ja väljakutel) rajamist, ning soovib anda toetust linnades toimuvatele aruteludele, dialoogidele, keeleõppele, kodanikuõpetuse kursustele, tööhõivekavadele, võrdsete võimaluste kursustele, diskrimineerimisvastastele kavadetele jms. Samuti tuleb toetada kogemuste, uute lähenemisviiside, edukate ja ebaõnnestunud algatuste regulaarset tutvustamist ja jälgimist.

II LISA**Ad 6**

Euroopa Nõukogu ja Euroopa Komisjoni programm „Mitmekultuurilised linnad“ on Euroopa linnade võrgustikultuuridevahelise dialoogi pidamiseks. Võrgustiku eesmärk on vahetada kogemusi ja häid tavasid võrgustiku liikmete vahel tööhõive, keele, hariduse, kultuuri, meedia jm valdkonnas.

Ad 23

Liikmesriikides, kus selliseid kohalike komisjonide kaudu toimivaid teenuste võrgustikke on katsetatud, on varjupaigataotluste töötlemine kiirenenud ja varjupaigataotlejate elamistingimused paranenud. See on lihtsustanud nende integreerimist kohalikkusse vastuvõtvasse kogukonda ning parandanud märkimisväärselt nende turvalisust ja elukvaliteeti.

Arco Latino soovib edendada Euroopa tasandi võrgustikke ja ühendusi, et väärtustada piirkondade koostööd ja kooskõlastada meetmed nende liikmesriikide vahel, kel on sarnased sisseandeprobleemid. Ainult sellise koostöö kaudu on võimalik edendada kooskõlastatud meetmeid päritoluriikidega ühise arengu saavutamiseks.

Ad 28

Euroopa linnade ja piirkondade sotsiaalmajandusvõrgustik REVES on hakanud oma töösse kaasama sisseandajaid ning selle koostöö tulemused on väga positiivsed. REVESi liikmed viivad ellu mitmeid kultuuridevahelise dialoogi ja osalusintegratsiooni algatusi. Kolmandate riikide kodanikud või teised sisseandetaustaga elanikud on kaasatud mitte ainult algatuste (mis on veel käimas) elluviimise, vaid ka nende kavandamise. Katsetatakse uusi osalemise ja kultuuridevahelise dialoogi pidamise paiku. Nende hulgas on järgmised: a) kohvik eakate sisseandajate

kohtumispaigana; b) pargis toimuvad kultuuridevahelise dialoogi üritused, mis hõlmavad ka tööd pargis aega veetvate noorterühmadega; c) töö sisseandajate pädevuste ja oskuste arendamiseks (toetudes projektile „Extracompetenze“); d) eri rahvustest lapsevanemaid kokku toovad üritused koolides; e) sisseandajate ja kohalike loodavad sotsiaalmajandusettevõtted (nt ühistud).

Ad 30

Regina raadio korraldatud projektis „Dvojičky“ („Kaksikud“) püüavad ajakirjanikud leida paralleele Slovakkia ja teiste ELi liikmesriikide ajalooliste isikute ja traditsioonide vahel ning neid omavahel võrrelda.

Ad 32

Slovakkias on traditsiooniks muutumas sellised üleeuroopalised kultuurirütmid nagu naabrite päev ja Euroopa muusikapäev.

Veel üks näide on Euroopa Komisjoni arengu peadirektoraadi korraldatud algatus saata Schumani päeval, 9. mail ELi ametnikud nn saadikutenas koolidesse.

Ad 33

Uute keelte õppimise soov tuleb noortes ja lastes äratada varases eas. Keeleõpe peaks algama võimalikult vara, sest see aitab lastel õppida keelt kiiremini ja põhjalikumalt. Keeleomandamist tuleks arendada algkoolist keskkoolini. Hariduse omandamisel tuleb pakkuda rohkem võimalusi rääkida võõrkeelt algkoolis ja õppida kolmandat keelt põhi- ja keskkoolis. Ülikoolides üliõpilastele pakutavaid võimalusi keeleoskuse täiustamiseks tuleks parandada elukestva õppe programmi — mis on suunatud õppijate ja töötajate liikuvuse edendamisele — tegevusvaldkonna laiendamise kaudu.

Brüssel, 26. november 2008

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamus „Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitlev ühenduse õiguslik raamistik” ja „Teadusuuringute ühine kavandamine”

(2009/C 76/02)

REGIOONIDE KOMITEE

- leiab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on Euroopa teadusruumis oluline roll, sest nad viivad kõnealuse poliitika kodanikele lähemale ja on paremini kursis sidusrühmade igapäevaprobleemidega;
- toetab ühenduse õigusliku raamistiku kehtestamist, mida liikmesriigid taotlesid selleks, et lihtsustada tipptaseme infrastruktuuride tõhusat loomist ja käivitamist Euroopas, mis hoogustaks teadustegevust ja lõppkokkuvõttes tõstaks Euroopa konkurentsivõimet kolmandate riikide ees;
- teeb ettepaneku, et teadusuuringute infrastruktuuri riikidevahelise olemuse tagamiseks ja juhul, kui ERI liikmed on kohalikud või piirkondlikud omavalitsused, peaksid omavalitsused esindama vähemalt kolme eri liikmesriiki, hoolimata sellest, kust on pärit teised infrastruktuuri liikmed;
- kutsub üles eelkõige arvestama ETKRidega kui veel ühe õigusvahendiga, millega luua Euroopa mõõtmega teadusuuringute infrastruktuure. Nõukogu uue määruse põhjendustes 5 ja 9 tuleks seega selgelt ja otsesemalt sellele võimalusele viidata;
- rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulisust ühiste teadusprogrammide edendajatena, sest nad on nii kohalike teaduslike ja tehnoloogiliste kui ka ettevõtlusoludega tihedamalt seotud ning tunnevad seega paremini koostöövajadusi strateegilistes valdkondades;
- leiab, et on oluline võimalikult palju suurendada kohalikku ja piirkondlikku mõju teadusuuringute detsentraliseeritud infrastruktuuride abil ning et tuleb kaaluda seda potentsiaalset toetust, mida ERIdele tooks Euroopa infrastruktuuride virtuaalse võrgustiku loomine.

Raportöör: Iñaki AGUIRRE ARIZMENDI (ES/ALDE), Baski autonoomse piirkonna välisasjade peasekretär

Viitedokumendid:

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta

KOM(2008) 467 lõplik — 2008/0148 (CNS)

Komisjoni teatis „Teadusuuringute ühine kavandamine: koostöö ühiste probleemide tõhusamaks lahendamiseks”

KOM(2008) 468 lõplik

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. leiab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on Euroopa teadusruumis oluline roll, sest nad viivad kõnealuse poliitika kodanikele lähemale ja on paremini kursis sidusrühmade igapäevaprobleemidega. Seepärast on komitee seisukohal, et piirkondadel peab olema strateegiline roll Euroopa teadusruumi tugevdamise ja laiendamise algatustes, eelkõige neis, mis on seotud tugevate teadusastuste loomisega innovaatilistes keskkondades ning teadusalase koostööga;

2. tervitab esitatud kahte ettepanekut ja näeb neis olulist panust Euroopa teadusruumi süvendamisse ja laiendamisse. Komitee on oma arvamuses „Euroopa teadusruum: uued perspektiivid”⁽¹⁾ juba rõhutanud vajadust võtta meetmeid Euroopa teadusruumi loomise protsessi tugevdamiseks, aidates niimoodi Euroopal muutuda maailma kõige dünaamilisemaks majanduseks;

3. rõhutab, et kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tuleb käsitleda peamiste territoriaalsete ja majanduslike juhtimisüksustena, ning tõstab esile olulist rolli, mida Euroopa piirkonnad ja omavalitsused etendavad uue Lissaboni tegevuskava rakendamisel, et innovatsioonile suunatud strateegia kaudu saavutada konkurentsivõimelisem Euroopa majandus;

4. rõhutab Euroopa iga piirkonna eripära, mis on tingitud piirkonna ettevõtlusstruktuurist, selle küpsusest ja spetsialiseerumisastmest. Seepärast juhib komitee tähelepanu vajadusele arvestada selle eripäraga piirkondade liitmisel üldise konkurentsivõime parandamise meetmetega. Seega tuleb tagada, et piirkondade teatud eripärad, nt kaugus, ei kujutaks endast takistust ERI loomise taotluse esitamisele. Tuleb võtta meetmeid, et tagada äärepoolseimate piirkondade juurdepääs virtuaalsele võrgustikule;

5. kutsub liikmesriike üles langetama oma piirkondadega kooskõlastatult ja nendega koostöös otsuseid innovatsioonipoliitika kohta ning samuti meetmete ja vahendite kohta, mida selle poliitika edendamiseks kehtestatakse, nii et kõnealuses poliitikas saadud tulemused vastaksid ka kohaliku ja piirkondliku tasandi vajadustele;

6. nõustub konkurentsivõime nõukogu⁽²⁾ järeldustega, et tuleb parandada Euroopa teadusruumi juhtimist, toetudes teadusruumi pikaajalisele tulevikuperspektiivile, mille töötavad välja komisjon ja liikmesriigid koostöös sidusrühmade ja kodanikega. Seepärast toetab komitee kavatsust kaasata Euroopa teadusruumi juhtimisse selle loomise esimestest etappidest alates kõik asjaomased sidusrühmad, eelkõige teadlaskonna, järgides subsidiaarsuse põhimõtet ja luues seoseid teiste haridus-, innovatsiooni- ja ühtekuuluvuspoliitika meetmetega;

7. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike võtma vajalikke meetmeid, mis võimaldaksid tõhusalt ja täielikult kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi käesoleva arvamuse teemaks oleva kahe algatuse juhtimisse;

Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õiguslik raamistik — KOM(2008) 467 lõplik

8. toetab ühenduse õigusliku raamistiku kehtestamist, mida liikmesriigid taotlesid selleks, et lihtsustada tipptaseme infrastruktuuride tõhusat loomist ja käivitamist Euroopas, mis hoogustaks teadustegevust ja lõppkokkuvõttes tõstaks Euroopa konkurentsivõimet kolmandate riikide ees;

⁽¹⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽²⁾ Nõukogu järeldused Ljubljana protsessi käivitamisel, Euroopa Liidu nõukogu, 30. mai 2008, Brüssel.

9. kutsub komisjoni üles kaasama ERI liikmestaatuse kriteeriumide ja tingimuste määramisse liikmesriikide, kolmandate riikide ja valitsusvaheliste organisatsioonide kõrval täieõiguslike liikmetena ka piirkondi. Piirkondi ei tuleks käsitleda kui liikmesriigi esindajaid, vaid kui autonoomseid juhtimisüksusi, sest neil on piisavalt nii suutlikkust ja ressursse kui ka küpseid teadus- ja tehnoloogiasüsteeme. Seega on nad võimelised rahuldavalt osalema suurte tippaseme infrastruktuuride käivitamise ja rakendamise ühises juhtimisprotsessis;

10. teeb ettepaneku, et teadusuuringute infrastruktuuri riikidevahelise olemuse tagamiseks ja juhul, kui ERI liikmed on kohalikud või piirkondlikud omavalitsused, peaksid omavalitsused esindama vähemalt kolme eri liikmesriiki, hoolimata sellest, kust on pärit teised infrastruktuuri liikmed;

11. tervitab asjaolu, et ERIsid võib rahastada nii teadusuuringute raamprogrammi kui ka struktuurifondide kaudu. Komitee soovib samuti kasutada kooskõlastatult teisigi, nii avaliku kui ka erasektori rahastamisallikaid, mis on liikmesriikide valduses;

12. soovib käivitada ELi tasandil strateegilisi kooskõlastusmehhanisme, mis kaasaksid kõige asjakohasemaid sidusrühmi, et tagada ERIde puhul sidusa poliitika tõhus rakendamine, hõlmates selliseid olulisi teemasid nagu uute ERIde algatuste hindamine ja nende asukohaga seotud probleemide lahendamine;

13. nõustub komisjoniga, et on vaja edendada sidusrühmade koostööl põhinevaid algatusi, et lihtsustada teabe ja teadmiste levitamist, nii et nendest saadava kasu võimendav mõju laieneks eri kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ettevõtlike, teadus-, akadeemilisele ja tehnoloogilisele struktuurile. Seepärast väljendab komitee heameelt teadusuuringute infrastruktuuride veebiportaali üle, mille Euroopa Komisjon lõi hiljuti koostöös Euroopa Teadusfondiga;

14. tunnistab, et kehtivate õiguslike vormide võimalused on Euroopa teadusuuringute infrastruktuuride loomiseks piiratud, ning samuti tunnistab vajadust ELi tasandi raamistiku järele, et infrastruktuurid toimiksid paremini ning et tõhusalt kaotada riikidevahelise teadustöö ees seisvad tõkked ja takistused;

15. meenutab, et on olemas teisigi rahvusvahelise, riikliku ja Euroopa tasandi instrumente, mis ERIsid täiendavad. Kuigi osa neist on loodud konkreetset eesmärki silmas pidades, on teistel, nagu Euroopa territoriaalse koostöö rühmitusel (ETKR), laiaulatuslikumad eesmärgid: lihtsustada ja edendada territoriaalset

koostööd, et suurendada majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust eri valdkondades. Komitee soovib seega, et ERId ühendataks sidusalt nimetatud ja teistegi juba loodud instrumentidega, et saada neist kõigist võimalikult suurt kasu;

16. kutsub üles eelkõige arvestama ETKRidega kui veel ühe õigusvahendiga, millega luua Euroopa mõõtmega teadusuuringute infrastruktuure⁽³⁾. Nõukogu uue määruse põhjendustes 5 ja 9 tuleks seega selgemalt ja otsesemalt sellele võimalusele viidata;

17. juhib tähelepanu Euroopa teadusuuringute infrastruktuuride praegusele geograafilisele jaotusele, mis eelkõige ajaloolistel põhjustel on keskendunud Euroopa lääneossa ja mida tuleks planeerida nii, et infrastruktuurid jaotuksid kogu Euroopas ja võimalusel ka liikmesriikide vahel ühtlaselt. Rajatiste selline detsentraliseeritud jaotus ühendaks piirkondliku kasu Euroopa tasandi vajadusega uute infrastruktuuride järele ning seda võiks tugevdada kõiki rajatise ühendava virtuaalse võrgustiku abil, pöörates erilist tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega teadusuuringute infrastruktuuridele, mis võivad olla olulised teadmiste arendamiseks strateegilistes huvivaldkondades ning majanduse ja innovatsiooni arenguks asjaomastes kohalikes ja piirkondlikes omavalitsustes;

18. kiidab heaks konkurentsivõime nõukogu 30. mai 2008. aasta järeldused, milles kutsutakse komisjoni ja liikmesriike üles toetama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suutlikkust kasutada, rajada ja käivitada tänapäevaseid teadusuuringute infrastruktuure. Sellega seoses teeb komitee järgmised ettepanekud:

— anda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele suurem roll Euroopa teadustöö infrastruktuure käsitleva strateegiafoorum (ESFRI) tegevuskava väljatöötamisel Euroopa teadusuuringute infrastruktuuride jaoks ning eelkõige 35 Euroopale huvipakkuva juba vastuvõetud põhiprojekti esmatähtsaks seadmisel,

— võtta arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsust ning nende mõju ERIdele,

— tagada ERIde sidusus Euroopas riigi ja piirkonna tasandil olemasolevate teiste mehhanismidega, nagu Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus,

— lihtsustada sobiva õigusliku raamistiku abil ERIde detsentraliseerimist nii, et kõik liikmesriigid, piirkonnad ja kohalikud omavalitsused sellest kasu saaksid,

— tagada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tegelik ja täielik osalemine ERide tõhusas juhtimises;

⁽³⁾ CdR 308/2007 fin, punkt 19.

19. juhib tähelepanu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsusele innovaatilise keskkonna loomisel ERIdes ümber, sest piirkondade poliitikameetmetel on oluline mõju nii teadlaste ligimeelitamisele kui ka ERIdes edendamisele regionaalarengu keskustena. Seepärast on ERIdel potentsiaal tuua endaga seotud linnadele ja piirkondadele olulist sotsiaalmajanduslikku kasu;

20. kiidab heaks, et otsused ERIdes kohta langetab Euroopa Komisjon. Komitee leiab, et nii on menetlus lihtsam ja kiirem kui siis, kui kõik otsused ERIdes kohta langetaks nõukogu igal juhul eraldi. Et kõnealusel protsessis oleks tagatud otsuste tegemise täielik läbipaistvus ja õiguspärasus, teeb komitee ettepaneku kirjeldada üksikasjalikult Euroopa Komisjoni hindamiskriteeriume ning moodustada korralduskomitee, kuhu kuuluvad liikmesriikide ja/või vajadusel kas piirkondade või kohalike ja piirkondlike omavalitsuste või nende liitude esindajad ning kelle arvamus oleks ERIdes kohta komisjonis langetatavate otsuste puhul määrav. Samuti teeb komitee ettepaneku, et liikmesriikides kehtestataks sobivad kooskõlastusmehhanismid, nii et iga korralduskomiteesse kuuluva riigi arvamus peegeldaks nende esindatud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohta;

21. tervitab määruses esitatud ettepanekut halduslike, õiguslike ja maksualaste takistuste eemaldamiseks ERI õiguslikult vormilt, et saavutada kiirem ja paindlikum maksuvabastuse ja riigihangete kord, mis aitaks komitee arvates lihtsustada suurte teadusuuringute infrastruktuuride käivitamist ning saavutada infrastruktuuride tegevuse ja tulemuste suurem tõhusus;

Komisjoni teatis „Teadusuuringute ühine kavandamine” — KOM(2008) 468 lõplik

22. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulisust ühiste teadusprogrammide edendajatena, sest nad on nii kohalike teaduslike ja tehnoloogiliste kui ka ettevõtlusoludega tihedalt seotud ning tunnevad seega paremini koostöövajadusi strateegilistes valdkondades. Paljud Euroopa piirkonnad juba osalevad teadusprogrammide kooskõlastamise ja koostöö mehhanismides ning juhvivad neid edukalt, nt ERA-NET-projektides. Regioonide Komitee ettepaneku põhiidee on see, et mitte ainult liikmesriigid, vaid just eelkõige piirkondlikud ametiasutused ise edendaksid ühisprogrammide koostöökokkuleppeid;

23. juhib tähelepanu vajadusele lisada ettepanekusse tõhusamad kooskõlastusmehhanismid ja need asjakohaselt määratleda, et tagada Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kokkulepete nõuetekohane toimimine;

24. on teadlik tegelikust vajadusest kavandada kirjeldatud omadustega programm. Sellest hoolimata oleks komitee arvates soovitatav, et kõnealusel programmi rakendamine ei tähendaks liikmesriikidele ja piirkondadele lisakoormust, ning seepärast teeb komitee ettepaneku, et komisjon ei toetaks kõnealust programmi mitte ainult lepingute lihtsustajana, vaid ka kohustuste võtja ja rahaliste vahendite andjana, sest see rahaline toetus on programmi rahuldavate tulemuste saamiseks hädavajalik. Komitee teeb komisjonile ettepaneku luua tulevikus eraldi fond kõnealusel algatuse toetamiseks;

25. soovib, et enne uute programmide käivitamist peaksid nii EL kui ka liikmesriigid uurima piisavalt kõiki võimalusi, kuidas saavutada riikidevahelise poliitika ja juba olemasolevate koostöömehhanismide koostöömehhanismide, luues mehhanismid, mis tagavad maksimaalse kasu saamise juba toimivatest kooskõlastusprogrammidest, nagu ERA-NET, avatud koordineerimismeetod, Euroopa tehnoloogiaplattformid jne;

26. tunnistab, et on oluline käivitada algatusi, mis tuginevad Euroopa teadus- ja arendustegevuses ning innovatsioonis osalejate vahelisele kooskõlastamisele ja koostööle, et saavutada Lissaboni strateegias seatud eesmärki muuta Euroopa majandus kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks majanduseks maailmas. Komitee soovib siiski, et see kooskõlastamine toimiks suunal alt-üles, võttes arvesse muutuva geomeetria ja subsidiaarsuse põhimõtteid. Seepärast tuleb piirkondade vabahtlikku osalemist mõista kui veel ühte sammu muutuva geomeetria laiendamise poole;

27. nõustub komisjoniga, et riigi pädevusvaldkonda ületavate väljakutsetega on vaja tegeleda ühiselt. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tunnevad kõige paremini enda ees seisvaid probleeme ja raskusi ning just ressursside, inimeste ja teadmiste ühendamisega saab laiendada kõige keerulisematele teaduslikele ja tehnoloogilistele probleemidele lahenduste leidmise võimalusi;

28. palub tungivalt, et ühisprogrammi esmatähtsate teemade osas langetataks otsus üksmeelselt, arvestades võimalikult paljude asjaomaste pädevustega piirkondadega ning konsulteerides teadusringkondadega ja kõigi igas valdkonnas tegutsevate sidusrühmadega;

29. soovib, et programmi olemusest ja muutusi soosivast hoiakust lähtuvalt loodaks kõnealusel programmiga pragmaatiline, paindlik ja üksikasjalik arenguprotsess, mis piirkondliku teadustegevuse prioriteetidel oleks oluline koht.

II MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta, põhjendus 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
(...) Sellised teadusuuringute infrastruktuurid võivad asuda ühes kohas või olla jaotunud (organiseeritud ressursside võrgustik).	(...) Sellised teadusuuringute infrastruktuurid võivad asuda ühes kohas või olla jaotunud (organiseeritud ressursside võrgustik). <u>Teadusuuringute detsentraliseeritud infrastruktuuride abil tuleb võimalikult palju suurendada kohalikku ja piirkondlikku mõju ning kõik ERId peaksid kaaluma seda potentsiaalset toetust, mida neile tooks Euroopa infrastruktuuride virtuaalse võrgustiku loomine.</u>

Motivatsioon

Infrastruktuuride loomine detsentraliseeritud tasandil ei tooks kasu mitte ainult kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, vaid aitaks rahuldada ka Euroopa Liidu vajadust uute infrastruktuuride järele. Seda kasu saaks võimendada kõiki rajatise ühendava virtuaalse võrgustiku loomisega.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta, artikli 3 punkt c

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
liikmesriikide ja ühenduse uurimisprogrammide, tehnoloogia arengu- ja tutvustamisprogrammidega ühinenud riikide teadlastest moodustunud Euroopa teadusringkondadel on infrastruktuurile reaalne juurdepääs ning	liikmesriikide, piirkondade või kohalike omavalitsuste ja ühenduse uurimisprogrammide, tehnoloogia arengu- ja tutvustamisprogrammidega ühinenud riikide teadlastest moodustunud Euroopa teadusringkondadel on infrastruktuurile reaalne juurdepääs ning

Motivatsioon

Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on Euroopa teadusruumis (EEL) oluline roll ja seepärast peavad nad aktiivselt osalema kõigis sellekohastes algatustes, eelkõige neis, mis on seotud tugevate teadusasutuste loomisega uuenduslikes keskkondades ning teadusalase koostööga.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta, artikli 4 lõike 1 punkt c

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
asutatava ja ERI juhitava teadusuuringute infrastruktuuri tehniline ja teaduslik kirjeldus, kus pööratakse erilist tähelepanu artiklis 3 sätestatud nõuetele;	asutatava ja ERI juhitava teadusuuringute infrastruktuuri tehniline ja teaduslik kirjeldus ning kirjeldus ERI sotsiaalmajanduslikust mõjust piirkondlikul tasandil, kus pööratakse erilist tähelepanu artiklis 3 sätestatud nõuetele;

Motivatsioon

On vaja juhtida tähelepanu eelistele ja kasule, mida teadusuuringute infrastruktuuri rajamine pakub kohalikul ja piirkondlikul tasandil mitte ainult teaduslikus ja tehnilises mõttes, vaid ka tervele kogukonnale.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta, artikkel 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
(...)	(...)
2. ERI-l on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigusvõime, mis vastavalt selle liikmesriigi õigusele antakse õigussubjektidele. Ta võib omandada, omada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning intellektuaalomandit, sõlmida lepinguid ja olla kohtus hageja või kostja.	2. ERI-l on igas liikmesriigis või piirkonnas kõige laialdasem õigusvõime, mis vastavalt selle liikmesriigi-territooriumi õigusele antakse õigussubjektidele. Ta võib omandada, omada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning intellektuaalomandit, sõlmida lepinguid ja olla kohtus hageja või kostja.
(...)	(...)
4. Liikmesriigid võtavad kõik võimalikud meetmed, et vabastada ERI kooskõlas riigiabi eeskirjadega võimalikult suures ulatuses kõikidest maksudest lisaks lõikes 3 nimetatud maksudele.	4. Liikmesriigid ja piirkonnad võtavad kõik võimalikud meetmed, et vabastada ERI kooskõlas riigiabi eeskirjadega võimalikult suures ulatuses kõikidest maksudest lisaks lõikes 3 nimetatud maksudele.

Motivatsioon

Vt muudatusettepaneku 2 motivatsiooni.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta, artikli 7 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
ERI põhikirjajärgne asukoht on ühe liikme territooriumil, kes on liikmesriik või ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse raamprogrammiga ühinenud riik.	ERI põhikirjajärgne asukoht on ühe liikme territooriumil, kes on liikmesriik, piirkond või ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse raamprogrammiga ühinenud riik.

Motivatsioon

Vt muudatusettepaneku 2 motivatsiooni.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta, artikkel 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Järgmised üksused võivad olla ERI liikmed: (a) liikmesriigid; (b) kolmandad riigid; (c) valitsustevahelised organisatsioonid.	1. Järgmised üksused võivad olla ERI liikmed: (a) liikmesriigid; (b) kohalikud või piirkondlikud omavalitsused; (c) kolmandad riigid; (d) valitsustevahelised organisatsioonid.

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>2. ERI liikmeks peab igal ajal olema vähemalt kolm liikmesriiki. Ülejäänud liikmesriigid võivad igal ajal ERI-ga liituda põhikirjas sätestatud õiglastel ja mõistlikel tingimustel.</p> <p>3. Artikli 12 punktis a nimetatud liikmete kogus on liikmesriikidel ühiselt hääلteenamus.</p> <p>4. Liikmesriiki või kolmandat riiki võib esindada üks või mitu avalik-õiguslikku isikut, sealhulgas piirkondlikud või avalikke teenuseid osutavad eraasutused, seoses konkreetsete õiguste kasutamise ja konkreetsete kohustuste täitmisega ERI liikmena.</p> <p>(...)</p>	<p>2. ERI liikmeks peab igal ajal olema vähemalt kolm liikmesriiki või vähemalt kolm eri liikmesriikidest pärit kohalikku või piirkondlikku omavalitsust. Ülejäänud liikmesriigid või piirkonnad võivad igal ajal ERI-ga liituda põhikirjas sätestatud õiglastel ja mõistlikel tingimustel.</p> <p>3. Artikli 12 punktis a nimetatud liikmete kogus on liikmesriikidel, piirkondadel või kohalikel omavalitsustel ühiselt hääлteenamus.</p> <p>4. Liikmesriiki, <u>piirkonda või kohalikku omavalitsust</u> või kolmandat riiki võib esindada üks või mitu avalik-õiguslikku isikut, sealhulgas <u>kohalikud või piirkondlikud omavalitsused</u> või avalikke teenuseid osutavad eraasutused, seoses <u>konkreetsete õiguste kasutamise ja konkreetsete kohustuste täitmisega</u> ERI liikmena.</p> <p>(...)</p>

Motivatsioon

Vt muudatusettepaneku 2 motivatsiooni.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta, artikkel 9

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Põhikiri sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:</p> <p>(...)</p> <p>(h) aluspõhimõtted järgmistes küsimustes:</p> <p>(i) ... (viii)</p>	<p>Põhikiri sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:</p> <p>(...)</p> <p>(h) aluspõhimõtted järgmistes küsimustes:</p> <p>(i) ... (viii)</p> <p>(ix) <u>teabevahetus kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, huvirühmade ja kodanikega piirkonnas, kuhu ERI rajatakse;</u></p>

Motivatsioon

On vaja rõhutada ERI seda mõõdet, mis aitab levitada ja optimeerida teadusringkondade tegevuse tulemusi.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta, artikli 18 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>ERI ja asjaomased liikmesriigid teavitavad komisjoni kõikidest asjaoludest, mis võivad tõsiselt ohustada ERI ülesannete täitmist.</p>	<p>ERI ja asjaomased liikmesriigid, <u>piirkonnad või kohalikud omavalitsused</u> teavitavad komisjoni kõikidest asjaoludest, mis võivad tõsiselt ohustada ERI ülesannete täitmist.</p>

Motivatsioon

Vt muudatusettepaneku 2 motivatsiooni.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta, artikkel 19

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Liikmesriigid võtavad käesoleva määruse tõhusa kohaldamise tagamiseks vastu asjakohased õigusaktid.	Liikmesriigid ja piirkonnad või kohalikud omavalitsused võtavad käesoleva määruse tõhusa kohaldamise tagamiseks vastu asjakohased õigusaktid.

Motivatsioon

Vt muudatusettepaneku 2 motivatsiooni.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek: nõukogu määrus Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri (ERI) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta, artikkel 21

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Komisjoni abistab nõuandekomitee.	1. Komisjoni abistab nõuandekorralduskomitee , <u>kuhu kuuluvad kõigi liikmesriikide ja/või vajadusel piirkondade esindajad.</u>
2. Kui viidatakse käesolevale artiklile, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7.	2. Kui viidatakse käesolevale artiklile, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7.

Motivatsioon

Korralduskomitee nõuandekomitee asemel ja menetluse muutmine vastavalt tagaks selle, et kui Euroopa Komisjoni otsus ERI loomise taotluse kohta ei ole kooskõlas komitee seisukohaga, siis peab komisjon sellest teatama nõukogule. Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega võtta vastu teistsuguse otsuse. Korralduskomiteesse peaksid kuuluma kõigi liikmesriikide ja/või vajadusel piirkondade esindajad.

Brüssel, 26. november 2008

Regioonide Komitee
president
Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee perspektiivarvamus „Lissaboni strateegia majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks”

(2009/C 76/03)

REGIOONIDE KOMITEE

- kinnitab veelkord sellise Euroopa taseme strateegia olulisust, mille eesmärk on toetada majanduskasvu ja tööhõivet, mis põhineks innovatsioonil, teadustegevusel ja konkurentsivõimel, seda eelkõige praeguse finantsturgude kriisi ja selle eeldatavate reaalmajanduslike mõjude taustal. Nimetatud strateegia peab samuti tugevdama oma jätkusuutlikkust nii ühtekuuluvus- ja solidaarsuspõhimõtte kui ka keskkonnakaitse põhimõtete järgimise teel;
- märgib, et majanduskasvu ja tööhõive strateegial, mis taaskäivitati 2005. aasta kevadisel Euroopa Ülemkogul, ei õnnestunud vaatamata selles sisalduvale Euroopa partnerluse üleskutsesele kaasata piisavas ulatuses institutsioonilisi osalejaid, kellel on nimetatud strateegia rakendamisel otsustav tähtsus. Komitee rõhutab, et kevadine Euroopa Ülemkogu tunnustas „kohaliku ja piirkondliku tasandi osatähtsust majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide saavutamisel” ning tunnistab, et „kõigi valitsustasandite suurem vastutus majanduskasvu ja töökohtade loomise kava elluviimise eest viib sidusama ja tõhusama poliitika kujundamiseni”;
- märgib, et eelnimetatud puudulik vastutus majanduskasvu ja töökohtade loomise kava elluviimise eest on põhjuseks, miks ei ole suudetud Lissaboni strateegia eesmärke muuta terviklikeks poliitikateks kõigil valitsustasemetel, ning et see on põhjustanud protsesse, mis ei ole alati kõige tõhusamad nende tootmisressursside, rahaliste vahendite, inim- ja sotsiaalressursside kasutamisel, mis on mõeldud majanduskasvu ja paremate töökohtade loomise eesmärkide saavutamiseks.

Raportöör: Flavio DELBONO (IT/ALDE), Emilia Romagna piirkonna volikogu liige ja aseesimees

REGIOONIDE KOMITEE

1. võtab teadmiseks Euroopa ja maailma majanduskasvu vahelise erinevuse pideva suurenemise eelkõige seoses turgude globaliseerumise tulemusel muutunud tingimustega.

2. kinnitab veelkord sellise Euroopa taseme strateegia olulisust, mille eesmärk on toetada majanduskasvu ja tööhõivet, mis põhineks innovatsioonil, teadustegevusel ja konkurentsivõimel, seda eelkõige praeguse finantssturgude kriisi ja selle eeldatavate reaalmajanduslike mõjude taustal. Nimetatud strateegia peab samuti tugevdama oma jätkusuutlikkust nii ühtekuuluvus- ja solidaarsuspõhimõtte kui ka keskkonnakaitse põhimõtete järgimise teel;

3. märgib, et majanduskasvu ja tööhõive strateegial, mis taaskäivitati 2005. aasta kevadisel Euroopa Ülemkogul, ei õnnestunud vaatamata selles sisalduvale Euroopa partnerluse üleskutsele kaasata piisavas ulatuses institutsioonilisi osalejaid, kellel on nimetatud strateegia rakendamisel otsustav tähtsus. Komitee rõhutab, et kevadine Euroopa Ülemkogu tunnustas „kohaliku ja piirkondliku tasandi osatähtsust majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide saavutamisel” ning tunnistab, et „kõigi valitsustasandite suurem vastutus majanduskasvu ja töökohtade loomise kava elluviimise eest viib sidusama ja tõhusama poliitika kujundamiseni”;

4. rõhutab eelkõige, et Lissaboni strateegia järelevalveplatvormi tegevuse käigus ilmnes „Lissaboni paradoksi” olemasolu: kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on väga oluline koht majanduskasvu ja tööhõive strateegias (haridus, innovatsioon, teadustegevus kohalikul ja piirkondlikul tasandil), kuid paljudel juhtudel ei pea nad seda osaks Lissaboni strateegiast (mastaabisäästu puudumine/kohaldamisala) ning enamik neist ei leia, et Lissaboni strateegia neile tegelikult kasulik oleks;

5. Lissaboni strateegia rakendamine saab õnnestuda vaid siis, kui territooriumid suudavad jõuliselt kujundada, ligi meelitada ja rakendada inimressursse, paindlikke ja mitmekülgeid pädevusi, koolitatud teadlasi ja kõrgetasemelisi spetsialiste; kui nad juhinduvad käitumismudelitest, väärtustest, usaldusel põhinevatest suhetest ja organisatsioonilisest suutlikkusest, mis soodustab interaktsiooni ja koostööd ametnike ja ettevõtete vahel, tõhusalt toimivat turgu ja elukvaliteeti; kui neil on korralik ja piisav materiaalne ja mittemateriaalne infrastruktuur ning usaldusväärsed ja tõhusad institutsioonid.

6. märgib, et eelnimetatud puudulik vastutus majanduskasvu ja töökohtade loomise kava elluviimise eest on põhjuseks, miks ei ole suudetud Lissaboni strateegia eesmarke muuta terviklikeks poliitikateks kõigil valitsustasemetel, ning et see on põhjustanud protsesse, mis ei ole alati kõige tõhusamad nende tootmisressursside, rahaliste vahendite, inim- ja sotsiaalressursside kasuta-

misel, mis on mõeldud majanduskasvu ja paremate töökohtade loomise eesmärkide saavutamiseks;

7. kordab järgmisi seisukohti, mille Regioonide Komitee on esitatud viimasel ajal mõnedes arvamustes Lissaboni strateegia kohta:

— kooskõlastada struktuurifondid ja teised asjaomased Euroopa programmid, sealhulgas konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm, teadus- ja arendustegevuse seitsmes raamprogramm ja elukestva õppe programm, et suurendada Euroopa lisaväärtust ning kaasata piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused (7. veebruari 2008. aasta resolutsioon 2008. aasta kevadisele Euroopa Ülemkogule);

— uut tüüpi suhted avalike haldusasutuste, ülikoolide, uurimiskeskuste ja ettevõtjate vahel (18.–19. juuni 2008. aasta aramus teemal „Klastrid ja klastritealane poliitika”);

— parandada VKEde juurdepääsu rahastamisele ja nende kaasamine ELi programmidesse (13.–14. veebruari 2007. aasta aramus teemal „VKE-de arengu rahastamine”);

— aktiivse kaasamise poliitika meetmete integreeritud rakendamine kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja ELi tasandil (18.–19. juuni 2008. aasta aramus teemal „Aktiivne kaasamine”);

— parandada ja tõhustada haridus- ja koolitussüsteeme, mis on peamised tegurid ELi pikaajalise konkurentsivõime arendamisel (9.–10. aprilli 2008. aasta aramus teemal „Noorte ulatuslik osalemine ühiskonnas”);

— kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll paindlikkuse ja turvalisuse poliitika rakendamisel (6.–7. veebruari 2008. aasta aramus teemal „Paindlikkus ja turvalisus”);

— sotsiaalvaldkonna üldhuviteenuste roll ja nende panus Lissaboni eesmärkide rakendamisse (6. detsembri 2006. aasta aramus teemal „Komisjoni teatis: Ühenduse Lissaboni kava elluviimine — üldist huvi pakkuvad sotsiaalteenused Euroopa Liidus”);

— integreeritum siseturg kui Euroopa sotsiaalse arengu ja majanduskasvu dünaamiline vahend (23. märtsi 2007. aasta aramus teemal „Ühtse turu tulevik ja Euroopa ühiskonna hindamine”);

— reformida ELi eelarvet Euroopa muutmiseks (10. aprilli 2008. aasta omaalgatuslik aramus, CdR 16/2008 fin);

— Euroopa teadusruumi loomise ja tugevdamise uued perspektiivid (CdR 83/2007 fin);

— toetada teadustegevust ja innovatsiooni ELi piirkondades (CdR 263/2007);

8. rõhutab seega vajadust
- kooskõlastada majanduskasvu ja tööhõive poliitikat paremini eri valitsemistasanditel
 - integreeritud majanduskasvu ja tööhõive poliitika järele kõigil tasanditel (integreeritud kõikidesse poliitilistesse tegevustesse)
 - mitmetasandilise halduse alaste kokkulepete järele: kirjalikud kokkulepped, eri valitsemistasandite vaheline korrapärane konsulteerimine ja kooskõlastamine poliitiliste tegevuskavade küsimuses;

Soovitused 2008.–2010. aasta juhtimistsükliks

Võttes arvesse käimasolevat partnerlust Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide valitsuste vahel Lissaboni strateegia rakendamisel, Regioonide Komitee

9. soovib, et strateegia õnnestumiseks peaksid erinevad valitsemistasandid integreerituma lähenemise abil viima ellu oma kevadise Euroopa Ülemkogu suunistes fikseeritud otsused, kooskõlastades oma asjaomaste poliitikavaldkondade tegevuskavad, et tõhustada poliitikaloomet. Selles kontekstis tuleks innustada mitmetasandilise halduse alaste kokkulepete sõlmimist;

10. innustab ELi kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi nende ühendusi ja võrgustikke (sealhulgas piirkondade Lissaboni võrgustik) lisaks oma tavapärastele ülesannetele tegutsema aktiivselt, et algatada strateegia raames konkreetsed poliitilised strateegiad ja tegevused selleks, et suunata majanduslikke ja sotsiaalseid osalejaid ning toetada neid majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide poole pürgimisel;

11. kutsub ELi 27 liikmesriigi valitsusi üles kaasama tõhusamalt oma riigi kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi Lissaboni strateegia rakendamisel algusest lõppjärguni. Seda on võimalik saavutada järgmiselt:

- korraldades terve rea „riigi auditeid” vastava riigi Lissaboni strateegia eest vastutava isiku juhtimisel ja koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja nende liitudega, et teha kokkuvõtte olukorrast, tutvustada vastastikku häid tavasid, hinnata vajadust edasiste poliitiliste meetmete järele ning määratleda need tegevusvaldkonnad ning õigus- ja finantsvahendid, mis võiksid valitsemise valdkonnas veelgi enam edendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osalemist Lissaboni strateegia rakendamisel. Nende auditite tulemused tuleks lisada komisjonile esitatavatesse riiklikesse reformikavadesse;
- käsitades riiklike eduaruandeid, mille iga liikmesriik peab esitama Euroopa Komisjonile oktoobri keskel, ühe võimalusena hinnata kohalike ja piirkondlike omavalitsuste panust Lissaboni strateegia rakendamisel. Selles seoses on Regioonide Komitee igal aastal teostatud riiklike aruannete analüüs näidanud, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasatus

on olnud ebakorrapärane. Seepärast tuleb seda olukorda rõhutada komisjoni aastaaruandes;

12. kutsub Euroopa Komisjoni üles analüüsima põhjalikumalt praegust olukorda aastaaruandes, mis avaldatakse 2008. aasta detsembris, ning koostama struktureeritud analüüsi iga riigi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osatähtsuse ja osalemise kohta strateegia rakendamisel;

13. kutsub 2009. aasta kevadist Euroopa Ülemkogu üles toetama integreeritud poliitikaloomet ja mitmetasandilise halduse instrumentide võimalikult ulatuslikku levikut, tehes neist poliitika püsiva koostisosa kogu ELis aastani 2010 ning pärast seda;

14. taaskinnitab oma kohustust panustada Lissaboni strateegia edukasse elluviimisse, teostades selle aktiivset järelevalvet piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning toetades aktiivselt riikide auditeid, sealhulgas komitee riikide delegatsioonide kaasabil;

15. kutsub lisaks sellele Euroopa Komisjoni ja kõigi tasandite institutsioone üles panustama uuesti teabevahetusse, ühest küljest selleks, et teavitada kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi poliitilistest meetmetest ja programmidest, mille eesmärk on rahastada Lissaboni strateegia eesmärkidega kooskõlas olevaid algatusi ja plaane, ning teisest küljest selleks, et teavitada üldsust majanduskasvu ja tööhõive strateegia võimalikust mõjust igapäevaelule, tõstes sel viisil inimeste teadlikkust ELi tasandi algatuste positiivsest mõjust;

Perspektiivid pärast aastast 2010

16. Käimasolevad muutused maailma tasandil ja asjaolu, et Lissaboni strateegiat pole täies ulatuses ellu viidud, nõuavad, et põhjalikumalt analüüsitaks edaspidiste ELi tasandi tegevuste rolli kiirema majanduskasvu ja paremate töökohtade loomise eesmärgi saavutamisel;

17. peab majanduskasvu ja tööhõive oluliseks eelduseks Euroopa Liidu kiiret ja koordineeritud tegevust finantsturgude kindlustamiseks ja korraldamiseks;

Regioonide Komitee

18. kutsub üles algatama põhjalikku analüüsi ja laiemat arutelu kõigi nende osalejate aktiivsel osalusel, kelle panused on otsustava tähtsusega eesmärkide saavutamisel järgmistest küsimustest:

- strateegia prioriteetid. Praegu on strateegia liiga laialauluslik ning jääb seetõttu mõnikord liiga ebaselgeks eesmärkide osas: eesmärkide arvukus nõuab selget prioriteerimist. Kui palju peaks eesmärke olema?
- kõige tõhusamad ja otstarbekamad menetlused, meetmed ja valitsemise viisid nende eesmärkide saavutamiseks, arvestades eri valitsemistasandite praeguseid pädevusi, sh teiste programmide (nt struktuurifondide ning teadus- ja arendustegevuse raamprogrammi) käigus kasutatavad meetodid. Kuidas neid eesmärke paremini saavutada?

- strateegiaga seonduvad kulud ning see, kuidas optimeerida keskkonna- ja majandusressursside kasutamist, kaitstes nii keskkonda kui kliimat. Kuidas leida tasakaalustatud lahendus?
- vajadus sobitada rohkem konkurentsivõime alaseid algatusi Euroopa projekti peaesmärgiga toetada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, mis on edu tegur. Kuidas ühendada konkurentsivõime ja ühtekuuluvus?

Regioonide Komitee omalt poolt

19. toob esile vajaduse keskenduda majanduskasvu ja tööhõive Euroopa strateegia rakendamisel teadustegevuse ja innovatsiooni põhisele konkurentsivõimele, mis kujutab endast võtmelementi ELi majandus- ja kaubanduspiirkonna muutmisel tõeliselt konkurentsivõimeliseks rahvusvahelisel tasandil ning ELi sisese tööturu ümbermääratlemisel töö kvantiteedi ja kvaliteedi osas. Lisaks tuleb jätkata väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete konkurentsivõime edendamise ning parema õigusloome meetmete rakendamist. Majanduskasvu sotsiaalse ja keskkondliku jätkusuutlikkuse aspekt peab lisaks majandusliku jätkusuutlikkuse aspektile jääma konkurentsivõime eesmärkide saavutamise meetmete kehtestamisel peamiseks parameetrik;

20. soovib arendada ELi lähenemisviisi mitte enam laia strateegiana vaid kooskõlastatud, integreeritud poliitikate struktureeritud kogumina, mis annab sellele suurema ning kaugemale ulatava mõju;

21. rõhutab vajadust tõhusama ELi otsustusprotsessi järele uue konkurentsivõime tegevuskava moodustavate poliitikate ja programmide koostamisel, kooskõlastamisel ja rakendamisel. Seejuures tuleb kinni pidada liikmesriikide pädevustest ja subsidiaarsuse põhimõttest. Selles kontekstis tuleb loota, et ELi eelarve läbivaatamisel võetakse vastu olulised otsused, mis toetavad konkurentsivõimepoliitikat nii sihtotstarbeliste summade eraldamise kui poliitikate tiheda kooskõlastamise osas. Seal, kus see jääb liikmesriikide pädevusvaldkonda, peavad EL ja selle liikmesriigid kasutusele võtma tõhusad vahendid otsustamiseks ja eri valitsemistasandite töö kooskõlastamiseks, et tagada nende poliitikate edu;

Sellega seoses, eelkõige

22. juhib tähelepanu vajadusele tõhusate meetmete järele, et suurendada rakendusuuringutesse tehtavaid investeeringuid. Kõik valitsemistasandid peavad tegema koostööd selleks, et innustada ja toetada VKEsid selliste investeerimismenetluste otsinguil, mis ei ohusta ettevõtete konkurentsivõimet siseturul ning aitavad neil pääseda rahvusvahelistele turgudele. Riiklike investeeringutega alusuuringutesse peavad kaasnema ulatuslikud erainvesteeringud rakendusuuringutesse toote- ja protsessiuuenduste valdkonnas;

23. olles teadlik ühtse turu olulisusest tõelise, tõhusa konkurentsivõime strateegia eeltingimusena, kutsub komitee üles uuendama jõupingutusi kõigi nende meetmete rakendamisel, mille eesmärk on ühtse turu lõpuleviimine. Lisaks sellele kutsub komitee üles tooma esile kohalikku ja piirkondlikku mõõdet, eesmärgiga suurendada VKEde konkurentsivõimet tänu kohalike ja piirkondlike erinevuste ärakasutamisele;

24. tõeliselt tõhusa konkurentsivõime strateegia elluviimisel tuleb pöörata erilist tähelepanu tööõnnetuste vähendamisele;

25. rõhutab vajadust Euroopa aktiivse energiapoliitika järele tootmise, tarbimise ja varustamise valdkonnas, vähendades selleks järk-järgult energiasõltuvust kolmandatest riikidest. See on hädavajalik Euroopa ettevõtete, eelkõige VKEde, konkurentsivõime toetamiseks ja ELi kodanikele asjaomase elukvaliteedi tagamiseks;

26. rõhutab vajadust olla proaktiivne ning kasutada eri meetodeid, et innustada üha rohkem naisi töötama. Samal ajal tuleb meeles pidada, et kõnealuse valdkonna meetmeid peavad vastavalt oma pädevusele kujundama liikmesriigid või kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. Empiirilised andmed näitavad, et naistööjõud sõltub netopalgast suuremal määral kui meestööjõud ning eri olukordades võivad naistööjõu julgustamiseks võetavad meetmed aidata ületada märkimisväärset lõhet, mis mõnedes riikides vastupidiselt Lissaboni eesmärkidele endiselt esineb;

27. rõhutab tungivat vajadust hakata lisaks paljudes piirkondades esineva rahvastiku vähenemise tagajärgedega toimetulekule tegelema demograafilise probleemiga, mille põhjuseks on rahvastiku vananemine Euroopa Liidus ning mis nõuab uut heaolupoliitikat perede jaoks ning samuti tasakaalustatud rändepoliitikat, mille puhul võetakse arvesse ka inimlike ja sotsiaalsete vajadusi. Vajalik on selline rändepoliitika, mis innustaks mitte üksnes kvalifitseeritud tööjõu, vaid võimalusel ka nende lihttöölise sisserännet, kes toetavad VKEde toodangut lähtuvalt iga liikmesriigi ja/või kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse individuaalsetest vajadustest. Sotsiaalne ja majanduslik globaliseerumine ei võimalda selliseid hoiakuid, mille tulemuseks on sageli õigusvastane tegevus tööturul;

28. rõhutab kõrgetasemelise teadushariduse, aga ka põhi-, kesk-, kutse- ja kõrghariduse tähtsust, mis avab koolitustee järgneva kõrge kvalifikatsiooni omandamiseks ning mis loob eeldused ja võimalused ka naiste aktiivsemaks osalemiseks tööelus ja tootmises. Selleks peaks tegema pingutusi varajase koolist väljalangemise tegelikult vähendamiseks;

29. eelpoolöeldu põhjal rõhutab Regioonide Komitee vajadust tagada Euroopa projekti põhiväärtused;

30. juhib seetõttu tähelepanu Euroopa sotsiaalmudeli ja sotsiaalmeetmete kava ning Bologna ja Kopenhaageni protsesside tähtsusele hariduse ja koolituse valdkonnas. Vaatamata erinevustele põhinevad riiklikud süsteemid ühisel alusel ja põhimõtetel, mis kujundavad arusaama sotsiaalse arengu kohta, ning sotsiaalse arengu ühise mõiste raames on sotsiaalpartneritel, kohalikel kogukondadel, rühmadel, kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel ning kodanikuühiskonna organisatsioonidel pidevalt kasvav tähtsus;

31. tuleb meelde kohustust kaitsta keskkonda nii kohalike meetmete kui ülemaailmsete algatuste abil, eelkõige seoses Kyoto protokolliga kliimamuutuste kohta. Sellega seoses rõhutab komitee komisjoni koostatud jätkusuutlikkuse paketi tähtsust kohalike ja piirkondlike sidusrühmade jaoks ning eelkõige teatist säästva tööstuspoliitika tegevuskava kohta kui integreeritud strateegiat eesmärgiga muuta ELi majandus mitte üksnes veelgi konkurentsivõimelisemaks vaid ka keskkonnasäästlikumaks;

32. Lisaks sellele juhib tähelepanu asjaolule, et kohalikud teadmised on väga olulised Lissaboni eesmärkide rakendamisel kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning et ühist statistikasüsteemi ja näitajate tõlgendamise oskust tuleb seetõttu arendada ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

33. soovib seetõttu rakendada 2010. aasta järgsel perioodil strateegiat parema valitsemistava alusel, millega võidakse anda uut hoogu ja elujõudu Euroopa majanduskasvu ja tööhõive edendamise püüdlustele. See valitsemistava peab olema võime-

line ületama olemasolevate mehhanismide (avatud koordineerimise meetod, kokkulepe võrdlusnäitajate, struktuurinäitajate ja täiendavate tehniliste paranduste kohta) ees seisvad raskused;

34. selle alused on järgmised:

- paremini hinnatud, paremini diferentseeritud, selgelt sõnastatud ja paremini suunatud eesmärgid,
- ELi järgmise õigusloomeperioodi (2009–2014) ajakavaga kooskõlastatud ajakava,
- ELi õiguslike ja rahaliste vahendite selgem ja jätkusuutlikum kasutamine,
- tugevamad stiimulid liikmesriikidele tegutsemiseks ja riikide poliitiliste liidrite suurem kaasatus,
- kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivne osalus kõigis poliitikatsükli faasides (vajaduste määratlemisel, kavandamisel, rakendamisel, järelevalves ja hindamisel), tänu millele on nad võimelised tagama integratsiooni ja kohandamise kohalike ja piirkondlike asutuste, erinevate kohalike ja piirkondlike poliitikate ja Euroopa Liidu eesmärkide vahel;

35. Regioonide Komitee annab ka edaspidi panuse arutelusse, mille eesmärk on võtta vastu otsused ELi edasise majanduskasvu ja tööhõivepoliitika valdkonnas perioodiks 2010. aastat. Sel eesmärgil analüüsib Regioonide Komitee ka võimalust luua komitee tööühm, kes vahetaks teiste ELi institutsioonidega seisukohti kõnealusel teemal.

Brüssel, 26. november 2008

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee perspektiivarvamus teemal „Kuidas saavad piirkonnad anda oma panuse ELi kliimamuutuste eesmärkide elluviimisesse põhitähelepanuga linnapeade paktil”

(2009/C 76/04)

REGIOONIDE KOMITEE

- tuletab ELi institutsioonidele meelde, et kohaliku tasandi tegevus on määrava tähtsusega energiatõhususe 20 % eesmärgi saavutamisel- Piirkondade ja kohalike omavalitsuste keskset rolli selles on juba selgesõnaliselt tunnustanud Euroopa Komisjon ja Euroopa Parlament;
- juhib tähelepanu sellele, et nii transport, eluasemed, avalikud hooned kui ka avalike kohtade valgustamise infrastruktuur, mille kavandamise ja tagamise eest vastutavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, on valdkonnad, kus on võimalik märkimisväärselt vähendada CO₂ heitkoguseid ja energiakulu;
- peab vajalikuks, et linnade tegevuskavad oleksid kooskõlas piirkondlike ja riiklike kavadega. Piirkondlikud tegevuskavad võiksid olla ühenduslüliks kohalike ja riiklike algatuste vahel, mis tagaks kohalike tegevuskavade sidusa väljatöötamise. On oluline, et tegevuskavades sisalduks praktilised vahendid ning eraldatakse piisavad vahendid nende rahastamiseks;
- on seisukohal, et pakt tuleb taasalgatada, et tutvustada selgelt kõigi riigisiseste ametivõimude, sh piirkondade võimalust selles osaleda;
- kutsub Euroopa Liitu üles kohandama oma toetus- ja rahastamissüsteeme, et seada prioriteediks säästvat energiakasutust soosivad sammud, nagu piirkondliku rahastamise osakaalu suurendamine kolmelt protsendilt viiele kodumajapidamiste energiatõhususe parandamisel. Euroopa Investeerimis- panga laenud peaksid olema energiatõhususe programmidesse investeerida soovivatele kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele kergesti kättesaadavad, et edendada säästvate energiaallikate kasutamist ja vähendada CO₂ heitkoguseid.

Raportöör: Kay TWITCHEN (UK/EPP), Essexi krahvkonnandukogu liige

POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Peamised seisukohad

1. tervitab Euroopa Komisjoni üleskutset esitada tähelepanekuid piirkondade rolli kohta linnapeade paktis;
2. rõhutab kõigi kodanike õigust teada, mida nende valitud esindajad teevad tulevaste põlvkondade jaoks keskkonna säästvuse tagamiseks;
3. toonitab, et linnapeade pakt pakub linnapeadele suurepärase võimaluse kaasata kodanikud ühisesse ja positiivsesse tegevusse kliimamuutuste vastu võitlemisel ning aitab Euroopa Liidul näidata oma tõelist juhirolli selles valdkonnas;
4. tuletab ELi institutsioonidele meelde, et kohaliku tasandi tegevus on määrava tähtsusega inimeste käitumise muutmises, mis omakorda mõjutab otsustavalt energiatõhususe 20 % eesmärgi saavutamist, ning et piirkondade ja kohalike omavalitsuste kesket rolli selles on juba selgesõnaliselt tunnustanud Euroopa Komisjon ⁽¹⁾ ja Euroopa Parlament ⁽²⁾;
5. märgib, et säästvat energiat ja energiatõhusust edendades saaks linnapeade pakt innustada linnu ja piirkondi teha muutusi kaitsmaks kõige haavatavamaid kodanikke — eelkõige madala ja kindlaksmääratud sissetulekuga inimesi — kõrge energiahinna mõju ja energiapuuduse eest; siiski tuleb teha jõupingutusi energiakasutuse subsideerimise vältimiseks ja tugevate stiimulite lubamiseks, et tõsta energiatõhusust ja võimalusel vähendada energiatarbimist;
6. märgib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on juba teinud algust ELi kliimamuutustepoliitika sihte ja eesmärke toetavate tegevuste ja algatustega, näidates oma juhirolli kindla ja vajaliku otsusega suurendada kodanike ja keskkonna nimel energiatõhusust. Sarnaste riiklike ja rahvusvaheliste algatuste kõrval pakub linnapeade pakt selle töö jätkamisele uue hoo andmiseks võimsa mehhanismi;
7. tervitab esmakordselt loodud võimalust võtta arvesse kohalike omavalitsuste eelnevaid saavutusi energia tõhususe ja säästmise alal ja kutsub eesrindlikke kohalikke omavalitsusi üles paktis aktiivselt osalema ja selle raames oma projekte esitlema;

⁽¹⁾ Andris Piebalgs Regioonide Komitee foorumil aprillis: „Enamik kõige uuenduslikumaid ideid ja projekte kliimamuutuste vastu võitlemiseks pärineb just piirkondadest ja linnadest”.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi raport dokumendi „Energiatõhususe tegevuskava: potentsiaali realiseerimine” (2007/2106(INI)) kohta: „rõhutab kohalike ja piirkondlike energiaasutuste rolli energiatõhusate meetmete tulemuslikus rakendamises”.

8. tervitab pakti edukat algust ja nende Euroopa kohalike omavalitsuste kõrgetasemelist poliitilist pühendumust, kes on otsustanud jõuda veel suurema kui 20 %-lise energiasäästuni. Kui aga sellise kohustuse võtavad üksnes suurlinnad, võib algatus jääda vaid sümboolseks žestiks. On aeg kaasata kooskõlas iga liikmesriigi sisemise struktuuriga kõik riigisisesed ametivõimud, kohalikud omavalitsused ja piirkonnad, et muuta paktiga ühinemine aktiivsemaks või suurendada partnerite hulka, kes püüdleavad samade eesmärkide poole muud laadi praktilise tegevusega. Väikseid kohalikke omavalitsusi tuleks teavitada piirkondlikeks võrgustikeks ühinemise võimalusest;

9. kutsub seega kohalikku ja piirkondlikku tasandit üles olema ühtviisi hädavajalik partner nii paktis kui ka kliimamuutuste alaste ELi kohustuste elluviimisel;

10. tervitab energia- ja kliimamuutuste paketi abil õigusraamistikus tehtud edusamme; see loob õiguslikku kindlust ja pakub raamistikutegevuste algatamiseks linnapeade pakti kaudu. Sellegipoolest on vaja teha Euroopa Liidu tasandil rohkemaid algatusi, et ärgitada liikmesriike võtma kohustust vähendada energiatarbimist 20 %;

11. väljendab kahetsust selle üle, et 2008. aasta energia- ja kliimamuutuste paketi ei suudetud kehtestada siduvat energiatõhususe eesmärki, mis on puuduv lüli CO₂ heitkoguste vähendamises vajalikul määral;

12. rõhutab, et üksnes pakti abil, ilma ELi, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi eesmärke kehtestava raamistikuta ei suudeta vähendada heitkoguseid vähemalt 20 %, nagu allkirjastanud on endale kohustuseks võtnud. On oluline, et kliima- ja energiaeesmärkide väljatöötamisse kaasataks kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, et kehtestataks konkreetset vahendit eesmärkide saavutamiseks ja et selleks eraldataks piisavad rahalised vahendid;

Piirkondlike omavalitsuste roll

13. kordab komitee varasemas arvamuses selles küsimuses juba esitatud seisukohta ⁽³⁾. Piirkondadel on sarnaselt linnadele võtmeroll energiasäästusvaldkonnas: nad vastutavad arvukate kavandamise, lubade andmise, investeerimise, hangete, tootmise ja tarbimisega seotud tegevuste eest. Nii transport, eluasemed, avalikud hooned kui ka avalike kohtade valgustamise infrastruktuur, mille kavandamise ja tagamise eest vastutavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, on valdkonnad, kus on võimalik märkimisväärselt vähendada CO₂ heitkoguseid ja energiakulu;

⁽³⁾ Regioonide Komitee arvamus teemal „Ülemaailmse kliimamuutuste piiramine 2 celsiuse kraadiga ja lennutegevuse lisamine ühenduse kasvuhooonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi”, DEVE-IV-015.

14. rõhutab mõju, mida tarbekaupade tarbimise ja loodusvarade, näiteks vee kasutamise vähendamise üldeesmärk avaldaks heitkoguste ja energiatarbimise vähendamisele. Piirkondade mõju inimeste käitumisele on paljudel juhtudel ulatuslikum kui kohalikel omavalitsustel eraldi ning seega on nad käitumise mõjutamiseks sobival positsioonil, tegutsedes nii linna- kui ka maapiirkondades;

15. toetab seega piirkondade olulist rolli ning loodab, et pädevad piirkondlikud asutused motiveerivad paljusid oma territooriumi kohalikke omavalitsusi paktis osalema;

16. peab vajalikuks, et linnade tegevuskavad oleksid kooskõlas piirkondlike ja riiklike kavadega. Piirkondlikud tegevuskavad võiksid olla ühenduslülilik kohalike ja riiklike algatuste vahel, mis tagaks kohalike tegevuskavade sidusa väljatöötamise. On oluline, et tegevuskavades kehtestataks konkreetsed finants-, tehnilised, inimressursi-, õigus- ja hindamisvahendid, samuti ajakava eesmärkide saavutamiseks;

17. meenutab, et piirkondade vahel esinevad suured erinevused, et kliimamuutused võivad avaldada eriti suurt mõju osale süsteemidele, sektoritele ja piirkondadele ning et kohanemisevõime, mis on ebavõrdselt jaotunud eri sektorite ja piirkondade vahel, on tihedalt seotud sotsiaalmajandusliku arenguga. Selles küsimuses on oluline roll kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel;

18. tervitab paktis esitatud võrdlusaluste aspekti ning rõhutab juhirolli, mida piirkonnad võiksid etendada kohalike tegutsemisvõimaluste kindlakstegemisel, parimate tavade vastastikusel tutvustamisel, projektis osalevate partnerite leidmisel, raha eraldamisel, edusammude mõõtmisel ja saavutuste tutvustamisel. Kohalikud algatused peaksid kuuluma piirkondlikku või riiklikku raamistikku, et mõju oleks maksimaalne ja et saaks tekkida partnerlusvõimalusi. Lisaks peaks neil olema vabadus seada endale ambitsioonikaid eesmärke, mis ületavad riiklikes raamistikkes seatud eesmärke;

19. tõdeb tegutsemiskohustusi võtvate partnerluste ulatuse olulisust pakti edus või läbikukkumises. Selleks et algatused annaks tulemusi, peavad nad olema piisavalt ulatuslikud, et mõjule pääseda, ent samas ka piisavalt väikesed, et tagada nende omaksvõtt kohalikul tasandil. Suuremad linnad saavad kasutada mastaabisäästu, kuid piirkonnad võiksid selles osas aidata väiksemaid omavalitsusi ja eelkõige valdasid, kus energiatõhususe säästvate energiaallikate edendamise ja CO₂ heitkoguste vähendamise väljakutsed on märkimisväärsed;

20. tuletab komisjonile meelde piirkondade ja linnade tähtsat osa energiaturgude mõjutamisel, kuna neil on oluline roll soojuse ja elektrienergia keskse hankijana, muu hulgas soojuse ja elektrienergia pakkujana koostootmisjaamade kaudu ning olme-

jäätmete käitlemise süsteemide (nt energia tootmine jäätmetest, anaeroobne kääritamine ja tahkekütuste taastootmine) pakkujana, samuti on neil oluline roll taastuvenergia ja selliste alternatiivsete energiaallikate arendamisel, mille kasvuhoonegaaside heitkogused on väikesed;

21. peab vajalikuks pakti taasalgatamist, et tutvustada selgelt kõigi riigisiseste ametivõimude, sh piirkondade võimalust selles osaleda, tagamaks võimalikult suure ala kaasatuse, nii et esindatud oleksid ka need maapiirkonnad, mille ees seisavad seoses energiatõhususe, säästvate energiaallikate edendamise ja CO₂ heitkoguste vähendamisega suured raskused. Pakt tuleks kooskõlastada linnapeade paktiga sarnaste riiklike algatustega;

Pakti väljakutsed

22. kordab toetust pakti eesmärkidele ja selles hõlmatud tegevuste ulatusele, sh energianõudluse ja -tarbimise vähendamisele, säästva ja kindla energiavarustuse kujundamisele taastuvate energiaallikate edendamise teel ning toodete energiatõhususe parandamisele;

23. nõuab, et heitkoguste vähendamise meetmete peaesmärk oleks nende pikaajaline säästvus ning et eesmärke toetaksid kvaliteedinõuded, tänu millele saab olla kindel säästvuse tagamises;

24. rõhutab, et pakti pikaajaliseks mõjuks peab see olema kindlal kohal pakti allkirjastanud omavalitsuste alusdokumentides, kaitstes võetud kohustusi ja seatud eesmärke tulevaste sekkumiste või taseme langetamise eest, mis tulenevad võimalikest muudatustest poliitilises juhtkonnas, halduses või piirides;

25. märgib, et lühiajalised eelarvesurved tekitavad raskusi piirkondadele ja linnadele, kes langetavad oma energiatõhususe suurendamiseks, suurendamiseks, säästvate energiaallikate kasutamise edendamiseks ja CO₂ heitkoguste vähendamiseks investeerimis- ja poliitilisi otsuseid keskpikas ja pikas perspektiivis. Riiklike hindamiskavade eesmärkides tuleks seda arvesse võtta;

26. märgib, et kuna puudub ühtne, kõigis ELi liikmesriikides kasutatav määratlus terminitele „linnapea” ja „piirkond”, tuleb tagada, et pakti nimetusest ja kavandatud ulatusest ei jäetaks välja teisi organeid või takistataks nende ühinemist paktiga;

27. toob esile erinevused ELi linnade ja piirkondade edusammudes CO₂ heitkoguste vähendamisel viimastel aastatel ning selle, et mõned edumeelsemad on juba jõudmas esmastest sihtidest kaugemale. Arvestada tuleks erinevusi tarbimise ja tootmise energiatõhususes ning tekkivate kasvuhoonegaaside heitkogustes nii liikmesriikide siseselt kui ka eri liikmesriikides, eelkõige linna- ja maapiirkondade võrdluses;

Täiendavad soovitusel linnapeade pakti kohta

28. kutsus üles toetama heitkoguste vähendamise põhietappide väljatöötamist ning heitkoguste andmetest teatamist ja nende mõõtmist puudutavate juhiste koostamist, mis on oluline kõrvutamise ja võrdlusanalüüsi võimaldamiseks;

29. soovib, et vältimaks samade vigade kordamist, peaks võrdlusanalüüs sisaldama lisaks näidetele ebaõnnestumistest ka kordaminekute näiteid. Neid näiteid tuleks otse kohaldada ja seega peaksid algatused olema üksikasjalikud ning sisaldama muu hulgas üksikasju eelarve kohta. Euroopa Liit peaks arvestama ka USA linnapeade konverentsi ning USA kirde- ja Kesk-Atlandi piirkonna kasvuhõonegaase puudutava algatuse õpetunde;

30. märgib, et kuna paljud linnad ja omavalitsused kuuluvad piirkondlikku või riiklikku võrgustikku, mis on kõik töötnud välja meetodid ja arvestussüsteemid, tuleks kaaluda nende meetodite kasutamist pakti raames, otsides samal ajal võimalusi aruandlus- ja mõõtmisvahendite ühtlustamiseks keskpikas perspektiivis. See aitaks vältida meetodite uuesti välja töötamist ja innustaks ehk laialdasemale osalemisele linnapeade paktil. Tuleks tagada, et enamus olemasolevatesse võrgustikku kuuluvaid omavalitsusi liituksid linnapeade paktiga;

31. soovib, et pakti ajakava peab võimaldama tutvustada liikmesriikides tippaseme kriteeriume ja olemasolevaid headeks tavadeks peetavaid algatusi veel enne tegevuskavade väljatöötamist. Nii tagataks selliste heade tavade kajastumine linnade ja piirkondade koostatavates tegevuskavades;

Euroopa Liidu energiatõhususe väljakutsed

32. rõhutab Euroopa ja riikliku konteksti olulisust kohalike algatuste edus ning eriti komisjoni läbikukkumist 2006. aasta energiatõhususe tegevuskava elluviimisel ja ajakohastamisel. Seda on vaja liikmesriikidele ning nende piirkondadele ja linnadele stiimulite pakkumisel, et saavutada veelgi suurem energiatõhusus kui ELi praegune eesmärk 20 %;

33. kordab juunis Euroopa Ülemkogul esitatud üleskutset Euroopa Komisjonile ja liikmesriikidele kiirendada tegevuskava elluviimist ja kaaluda selle läbivaatamist;

34. soovib tungivalt, et riiklikud ja piirkondlikud energiaalased tegevuskavad oleksid vahetult seotud, kuna viimatinimetatud on hädavajalik ühenduslüli riiklike ning linnade ja kohalike omavalitsuste säästva energia kavade vahel. On oluline, et kliima- ja energiaeesmärkide väljatöötamisse kaasataks kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, et kehtestataks konkreetset vahendid eesmärkide saavutamiseks ja et selleks eraldataks piisavad rahalised vahendid;

35. kutsus Euroopa Liitu üles kohandama oma toetus- ja rahastamissüsteeme, et seada prioriteediks säästvat energiakasutust soovivad sammud, nagu piirkondliku rahastamise osakaalu suurendamine kolmelt protsendilt viiele kodumajapidamiste energiatõhususe parandamisel. Euroopa Investeerimisprogrammi laenuid peaksid olema energiatõhususe programmidesse investeerida soovivatele kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele kergesti kättesaadavad, et edendada säästvate energiaallikate kasutamist ja vähendada CO₂ heitkoguseid;

36. peab seega vajalikuks, et ELi rahastamisprogrammide vahetõkkuvõttes vaadeldaks, kuidas saaks arvukaid programme kohandada nii, et soodustada energiatõhusust, edendada säästvaid energiaallikaid ja vähendada CO₂ heitkoguseid ning tagada piirkondade ja linnade juurdepääs energiatõhususe kavadele. Nii tuleks näiteks võimalikes muudatustes lisaks Euroopa Regionaal- või Ühtekuuluvusfondi-poolse rahastamise suurendamisele kodumajapidamiste energiatõhususe toetamisel ette näha ulatuslikumad investeeringud uute tehnoloogiate turustamise soodustamiseks näiteks seitsmenda raamprogrammi raames. Vahekkuvõtte võib vajalik olla ka riigiabi seisukohast, et võimaldada meetmete võtmist tööstuse muutuste ja energia muundamise valdkonnas;

37. kutsus komisjoni üles jätkama linnadel ja piirkondadel inimeste käitumist mõjutada aitavate meetmete — nt energiatõhusate toodete edendamine ja liigitamine — väljatöötamist ning kiirendama nende läbivaatamist;

38. on seisukohal, et piirkondi ja linnu aitaks nende püüdlustes energiatõhususe 20 % eesmärgi saavutamisel aastaks 2020 see, kui eesmärk muudetakse siduvaks ning vastavalt ajakohastatakse ka ELi energiatõhususe tegevuskava, arvestades eeldust, et liikmesriigid vaatavad kõnealuse eesmärgi valguses läbi riiklikud tegevuskavad.

Brüssel, 26. november 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamus teemal „Ettepanek: Nõukogu soovitus noorte vabatahtlike liikuvuse kohta Euroopas”

(2009/C 76/05)

REGIOONIDE KOMITEE

- tõdeb, et praegu eksisteerivad liikmesriikide vahel suured erinevused vabatahtliku töö korralduses ning märgib, et vabatahtliku töö kohta puuduvad suures osas statistilised andmed ja põhjalikud uurimused;
- palub Euroopa Komisjonil toetada vabatahtlike organisatsioonide koostöö edendamist mitte ainult Euroopa noorte vabatahtlike portaali loomisega, vaid rajades selleks ka andmebaasi, mis sisaldaks ülevaateid parimatest tavadest, projektidest ja võimalustest ning andmeid. Seejuures peaks Euroopa Komisjon viitama riiklikule, piirkondlikule ja kohalikule teabele, et tuua see teave noortele lähemale;
- toetab täiel määral Euroopa Parlamendi algatust kuulutada 2011. aasta Euroopa vabatahtliku töö aastaks. Selle aasta jooksul tuleks pöörata erilist tähelepanu noortele ja kaasatusele;
- palub komisjonil, liikmesriikidel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel pingutada vabatahtliku töö koha kindlustamisel haridussüsteemis, et noored puutuksid juba varajases nooruses kokku vabatahtliku tegevusega ning et nad hakkaksid sellesse suhtuma kui normaalsesse panusesse ühiskondlikusse ellu. Taoline vabatahtlik tegevus võiks kuuluda ka õppekavasse;
- usub, et vabatahtlik tegevus on eriti väärtuslik võimalus noorte liikuvuseks. Seepärast vajavad erinevaid toetusvorme eelkõige väiksemate võimalustega noored, kes soovivad tegeleda vabatahtliku tegevusega, kuid kes muidu saaksid liikuvuse võimalustest osa kas vähem või üldse mitte. Sellest lähtudes on väga kasulik noortele spetsialiseerunud sotsiaalharidus-töötajate ja noortejuhtide koolituse ja liikuvuse toetamine. Sellele lisaks tuleb kasutada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste käsutuses olevaid vahendeid, et paremini kõnealuse sihtrühmani jõuda.

Raportöör: Rinda den BESTEN (NL/PES), Utrechti linnavolikogu liige

Viitedokument:

„Ettepanek: nõukogu soovitus noorte vabatahtlike liikuvuse kohta Euroopas”

KOM(2008) 424 lõplik

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE,

1. tõdeb, et praegu eksisteerivad liikmesriikide vahel suured erinevused vabatahtliku töö korralduses ning märgib, et vabatahtliku töö kohta puuduvad suures osas statistilised andmed ja põhjalikud uurimused. Kuna õigusaktide ühtlustamine ei ole võimalik ega ka soovitav, teeb Regioonide Komitee ettepaneku töötada eesmärgi suunas etapiviisiliselt. Esimene etapp hõlmaks põhjalikku uurimust, milles vaadeldaks liikmesriikides olemasolevaid vabatahtliku töö alaseid erinevaid süsteeme ja õigusakte, (potentsiaalsete) noorte vabatahtlike soove ja takistusi, millega nad puutuvad kokku, kui soovivad teha piiriülest vabatahtlikku tööd, ning seda, millist kasu toob noorte vabatahtlike töö nii nende päritolupiirkondadele kui ka neile piirkondadele, kus nad seda tööd teevad. Need andmed võiksid aidada edendada arutelusid ja panna aluse uuele poliitikale, mis oleks kooskõlas noorte vabatahtliku töö reaalse olukorraga Euroopas;

2. tervitab Euroopa Komisjoni algatust noorte vabatahtlike liikuvuse edendamiseks Euroopas;

3. hindab Euroopa Komisjoni loominguilisust tema otsingutes võimaluse järele, kuidas lihtsustada noorte vabatahtlikku tööd mõnes teises Euroopa riigis, ent kardab, et vabatahtliku töö riiklike programmide koostalitusvõimeliselt muutmine ei ole õige lahendus seoses vabatahtliku töö korralduse väga erinevate vormidega Euroopa eri riikides. Sel põhjusel pooldame me vabatahtlike organisatsioonide (olgu tegu siis kodanikuühiskonna organisatsioonide või valitsusasutustega) koostöö edendamist Euroopa riikides ja nende vahel ning kutsume liikmesriike üles edendama piiriüleseid vabatahtlikke projekte;

4. palub Euroopa Komisjonil toetada vabatahtlike organisatsioonide koostöö edendamist mitte ainult Euroopa noorte vabatahtlike portaali loomisega, vaid rajades selleks ka andmebaasi, mis sisaldaks ülevaateid parimatest tavadest, projektidest ja võimalustest ning andmeid. Seejuures peaks Euroopa Komisjon viitama riiklikule, piirkondlikule ja kohalikele teabele, et tuua see teave noortele lähemale;

5. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli vabatahtlikus töös ja eriti vähemate võimalustega noorte kaasamises. Vabatahtlik töö võib avada võimaluse vähemate võimalustega noorte kaasamiseks ning kuna paljudes liikmesriikides vastutavad noorsoopoliitika eest otseselt kohalikud ja piirkondlikud

omavalitsused ja neil on selles valdkonnas palju teadmisi ja kogemusi, siis on see tasand, kus tavaliselt leitakse uuenduslikke ja loominguilisi lahendusi ning sõlmitakse olulisi partnerlusi. Lisaks on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oluline roll noorte innustamisel, kuna nad on lähedastes suhetes vabatahtlikega tegelevate organisatsioonidega ja võivad neid organisatsioonide motiveerida korraldama noorte vabatahtlike vahetust;

6. palub liikmesriikidel eraldada piisavalt rahalisi vahendeid kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ühenduse eesmärkide elluviimiseks noorte vabatahtliku tegevuse valdkonnas ning kutsub liikmesriike üles kasutama ELi fonde ja programme (nt Euroopa Sotsiaalfond ja programm „Aktiivsed noored”) rahvusvaheliste vabatahtlike projektide kvaliteedi parandamiseks, toetades ja juhendades selleks riiklikke, piirkondlikke ja kohalike vabatahtlike organisatsioone. Antud toetus on mõeldud selleks, et aidata organisatsioone rahvusvaheliste kontaktide loomisel, teistest riikidest pärit noorte juhendamiseks vajalike spetsiifiliste pädevuste arendamisel ja rahvusvaheliste projektide algatamisel;

7. soovib kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel pingutada selle nimel, et luua infrastruktuur vabatahtliku töö toetamiseks, seejuures ei tohi aga mingil juhul kahjustada vabatahtlike töö autonoomsust. Kohalike ja piirkondlike vabatahtlike keskuste loomine aitaks näiteks kaasa vabatahtliku töö populariseerimisele, teabe levitamisele, noorte motiveerimisele piirilese vabatahtliku töö tegemiseks ning vabatahtlike töö kvaliteedi ja tõhususe hindamisele;

8. avaldab kahetsust, et endiselt eksisteerivad sotsiaal-majanduslikud ja haldusalased takistused, mis raskendavad noorte vabatahtlike liikuvust, ning teeb ettepaneku teha algatus kõnealuste takistuste inventariseerimiseks laiema vabatahtliku tööd käsitleva uurimuse raames (nagu kirjeldatud punktis 1). Kuna vabatahtliku töö kohta andmed puuduvad, palub komitee ka liikmesriikidel tutvustada kõnealuse põhjaliku uurimuse tulemusi enne 2011. aastat, et vabatahtliku tööga seonduvat poliitikat oleks võimalik vastavalt kohandada;

9. toetab täiel määral Euroopa Parlamendi algatust kuulutada 2011. aasta Euroopa vabatahtliku töö aastaks ning on valmis selle elluviimises aktiivselt osalema. Selle aasta jooksul tuleks pöörata erilist tähelepanu noortele ja kaasatusele;

10. soovib tõsta esiplaanile keelebarjääride vähendamise olulisuse Euroopas, innustades selleks vabatahtlikke keeli õppima;

11. viitab sellele, et vabatahtliku töö määratlus peaks olema laiem kui praegu komisjoni ettepanekus. Vabatahtlikku tööd on võimalik teha nii osalise ajaga kui ka täisajaga, nii lühema kui ka pikema perioodi jooksul, nii tasustamata kui ka taskuraha ja/või kulude katmise eest, nii oma panusega kui ka ilma — sõltuvalt sihtrühmast ja olukorrast;

12. rõhutab eelnevalt omandatud pädevuste tunnustamise olulisust, nii et neid oleks võimalik kasutada edasises elus (töös või õpingutes). Vabatahtlik töö on ikkagi mitteformaalse õppimise oluline vorm ning soodustab noorte arengut ja ligipääsu haridusele. Neil põhjustel peaksid koolid, ent ka kodanikuühiskonna organisatsioonid ja ettevõtlussektor omama (suuremat) rolli vabatahtliku töö käigus omandatud pädevuste tunnusta-

misel ja praeguste asjaomaste vahendite (Europass ja noortepass) rakendamisel;

13. palub komisjonil, liikmesriikidel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel pingutada vabatahtliku töö koostalitustamisel haridussüsteemis, et noored puutuksid juba varajases nooruses kokku vabatahtliku tegevusega ning et nad hakkaksid sellesse suhtuma kui normaalsesse panusesse ühiskondlikkusse ellu. Taoline vabatahtlik tegevus võiks kuuluda ka õppekavasse;

14. peab ülimalt oluliseks, et vabatahtliku töö lisaväärtuse puhul noorte ja ühiskonna (selle kõigis aspektides) jaoks peetaks hästi silmas tasakaalu. Kõige esimesel kohal on alati noorte vajadused ja nende areng ning ühiskonna vajadustele vastatakse noorte suurema pühendumise ja ühiskonda kaasamise kaudu

15. avaldab tunnustust Euroopa vabatahtlikule teenistusele ja loodab, et see areneb tulevikus edasi, nii et võimalikult paljudel noortel oleks võimalus teha piiriülest vabatahtlikku tööd.

II MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Artikkel 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
7. Euroopas on endiselt palju erinevaid kodanikuühiskonna või valitsusasutuste korraldatud vabatahtlikke tegevusi ning neid tuleks säilitada, edasi arendada ning muuta need koostalitusvõimeliseks.	7. Euroopas on endiselt palju erinevaid kodanikuühiskonna või valitsusasutuste korraldatud vabatahtlikke tegevusi ning neid tuleks säilitada, ja edasi arendada ning muuta need koostalitusvõimeliseks edendada <u>tuleks vabatahtlike organisatsioonide vahelist koostööd.</u>

Motivatsioon

Koostalitusvõimelisuse kontseptsioon vajab palju selgitamist ja seda on keeruline rakendada mõningate riikide vabatahtliku töö korraldamise süsteemides. Euroopa Komisjoni ettepaneku eesmärk ei ole vabatahtliku töö ühtlustamine ega tsentraliseerimine, ent vabatahtliku töö koostalitusvõimeliseks muutmist on aga võimalik sel viisil interpreteerida. Eesmärk on, et noored (kui nad seda soovivad) saaksid teha vabatahtlikku tööd mõnes teises ELi riigis, ning edendades vabatahtlike organisatsioonide vahelist koostööd, peaks see muutuma lihtsamaks kui praegu.

Muudatusettepanek 2

Artikkel 13

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
13. Vaatamata neile jõupingutustele on Euroopas noorte vabatahtlike piiriülesel liikuvusel endiselt takistusi ning seega on käesoleva soovitus peamine eesmärk tihendada liikmesriikide koostööd liikuvuse arendamiseks vajaliku raamistiku loomisel piiramata seejuures liikmesriikide riiklike programmide mitmekesisust.	13. Vaatamata neile jõupingutustele on Euroopas noorte vabatahtlike piiriülesel liikuvusel endiselt takistusi ning seega on käesoleva soovitus peamine eesmärk tihendada liikmesriikide koostööd liikuvuse arendamiseks vajaliku raamistiku loomisel piiramata seejuures liikmesriikide riiklike programmide <u>vabatahtlike tegevuste</u> mitmekesisust.

Motivatsioon

Mitte kõigis Euroopa riikides ei ole vabatahtliku töö valdkonnas riiklikke programme. See tähendaks, et mõned riigid peaksid esmalt koostama riiklikud programmid ning see riikliku subsidiaarsuse põhimõtet. Asendades sõna „programmid” sõnaga „vabatahtlikud tegevused” või „võimalused” on tekst kohaldatav kõigis ELi liikmesriikides ja kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega ning ei kaota samas oma tähendust.

Muudatusettepanek 3

Artikkel 14

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
14. Käesoleva soovitusel raames tuleks piirilest vabatahtlikku tegevust määratleda kui noore vabatahtlikku osalemist kasumit mittetaotlevas tasustamata tegevuses, mis on üldsusele kasulik ja leiab aset muus riigis kui noore elukohariigis. Sellist tegevust iseloomustavad järgmised aspektid: osaleda võivad kõik alla 30-aastased noored, tegevus toimub vaba tahte alusel, tegevus on tähtjaline, selgete eesmärkide, struktuuri ja raamistikuga, tasustamata, kuid vabatahtlik saab taskuraha ja tema kulud kaetakse.	14. Käesoleva soovitusel raames tuleks piirilest vabatahtlikku tegevust määratleda kui noore vabatahtlikku osalemist kasumit mittetaotlevas tasustamata tegevuses, mis on üldsusele kasulik ja leiab aset muus riigis kui noore elukohariigis. Sellist tegevust iseloomustavad järgmised aspektid: osaleda võivad kõik alla 30-aastased noored, tegevus toimub vabatahtlikkuse alusel, vaba tahte alusel, teatud perioodi jooksul, tegevus on tähtjaline, selgete eesmärkide, struktuuri ja raamistikuga, ning seda ei tasustata tasustamata, kuid vabatahtlik saab taskuraha ja tema kulud kaetakse.

Motivatsioon

Mõningatel juhtudel omavad noored vahendeid, et anda ise oma panus vabatahtliku töö projekti. Lisaks loob väike panus (ükskõik kui suur või väike see ka poleks) noorte jaoks „kohustuse” ja omamoodi autunde, et minna tõepoolest välismaale vabatahtlikku tööd tegema.

Muudatusettepanek 4

Artikkel 15

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
15. Erilist tähelepanu tuleb pöörata vähemate võimalustega noortele, sest vabatahtlik tegevus on eriti väärtuslik võimalus nende noorte liikuvuseks, kes muidu saaksid liikuvuse programmide osa kas vähem või üldse mitte. Tuleks arvestada sellega, et need noored vajavad spetsiaalset koolitust ja mentorlust. Sellest lähtudes on väga kasulik noortele spetsialiseerunud sotsiaalharidustöötajate ja noortejuhtide koolituse ja liikuvuse toetamine.	15. Erilist tähelepanu tuleb pöörata vähemate võimalustega noortele, sest vabatahtlik tegevus on eriti väärtuslik võimalus nende noorte liikuvuseks. Seepärast vajavad erinevaid toetusvorme eelkõige väiksemate võimalustega noored, kes soovivad tegeleda vabatahtliku tegevusega, kuid kes muidu saaksid liikuvuse võimalustest osa kas vähem või üldse mitte. Need noored vajavad erinevaid toetusvorme. Sellest lähtudes on väga kasulik noortele spetsialiseerunud sotsiaalharidustöötajate ja noortejuhtide koolituse ja liikuvuse toetamine. Sellele lisaks tuleb kasutada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste käsutuses olevaid vahendeid, et paremini kõneluse sihtrühmani jõuda.

Motivatsioon

Paljudes liikmesriikides kujundavad noorsoopoliitikat suurel määral kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. Lisaks seisavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kõigist valitsustasanditest noortele kõige lähemal. See on ka tasand, kus suudetakse kõige paremini jõuda vähemate võimalustega noorteni.

Muudatusettepanek 5

Artikkel 16

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
16. Riiklike programmide parem koostalitlusvõime ja parem teabevahetus võivad innustada kõiki noori eurooplasi, olenemata nende rahvusest, tegelema rohkem vabatahtliku tööga kolmandates riikides.	16. Riiklike programmide parem koostalitlusvõime Tihedam koostöö vabatahtlike organisatsioonide vahel Euroopas ja parem teabevahetus võivad innustada kõiki noori eurooplasi, olenemata nende rahvusest, tegelema rohkem vabatahtliku tööga kolmandates riikides.

Motivatsioon

Vaata muudatusettepanekute 1 ja 2 motivatsioone.

Muudatusettepanek 6

Artikkel 17

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
17. Kuna käesoleva soovitus eesmärgid ei ole liikmesriikide tasandil piisaval määral saavutatavad, on nimetatud meetme ulatuslikkus ja mõjus paremini saavutatav ühenduse tasandil, ja ühendus võib kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega võtta vastu meetmeid noorte vabatahtlike liikuvuse edendamiseks riiklike programmide koostalitlusvõime arendamise teel. Vastavalt kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttele ei lähe käesolev soovitus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,	17. Kuna käesoleva soovitus eesmärgid ei ole liikmesriikide tasandil piisaval määral saavutatavad, on nimetatud meetme ulatuslikkus ja mõjus paremini saavutatav ühenduse tasandil, ja ühendus võib kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega võtta vastu meetmeid noorte vabatahtlike liikuvuse edendamiseks riiklike programmide koostalitlusvõime arendamise teel , parandades selleks vabatahtlike organisatsioonide vahelist koostööd. Vastavalt kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttele ei lähe käesolev soovitus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

Motivatsioon

Vaata muudatusettepanekute 1 ja 2 motivatsioone.

Muudatusettepanek 7

Artikkel A

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
A. Edendada noorte vabatahtlike liikuvust Euroopas, suurendades selleks riiklike kodanikuühiskonna või valitsusasutuste korraldatud vabatahtlike programmide koostalitlusvõimet selliselt, et igal noorel inimesel oleks soovi korral võimalus olla vabatahtlikuks Euroopas.	A. Edendada noorte vabatahtlike liikuvust Euroopas, suurendades selleks riiklike kodanikuühiskonna või valitsusasutuste korraldatud vabatahtlike programmide vahelist koostööd <u>koostalitlusvõimet</u> selliselt, et igal noorel inimesel oleks soovi korral võimalus olla vabatahtlikuks Euroopas.

Motivatsioon

Vaata muudatusettepanekute 1 ja 2 motivatsioone.

Muudatusettepanek 8

Artikkel B1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
B 1. parandada teadmisi vabatahtliku töö programmide kohta oma riigi territooriumil ning edastada vastav teave Euroopa Komisjonile edasiseks levitamiseks;	B 1. parandada teadmisi vabatahtliku töö programmide <u>võimaluste kohta</u> oma riigi territooriumil ning edastada vastav teave Euroopa Komisjonile edasiseks levitamiseks, sh luues selleks Euroopa noorte vabatahtlike <u>portaali ja vabatahtlike töö andmepanga</u> ;

Motivatsioon

Vaata muudatusettepaneku 2 motivatsiooni.

Muudatusettepanek 9

Artikkel B4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
B 4. jagada teavet vabatahtliku töö kohta teiste liikmesriikidega ning lihtsustada nii palju kui võimalik taotlemismenetlust, et ühe liikmesriigi noortel vabatahtlikel oleks teise liikmesriigi riiklikele programmidele parem juurdepääs ja lihtsam vabatahtlikku tööd taotleda;	B 4. jagada teavet vabatahtliku töö kohta teiste liikmesriikidega ning lihtsustada nii palju kui võimalik taotlemismenetlust, et ühe liikmesriigi noortel vabatahtlikel oleks teise liikmesriigi riiklikele <u>programmidele vabatahtlikele tegevustele</u> parem juurdepääs ja lihtsam vabatahtlikku tööd taotleda;

Motivatsioon

Vaata muudatusettepaneku 2 motivatsiooni.

Muudatusettepanek 10

Artikkel B7

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
B 7. luua põhilised kvaliteedistandardid, mis soodustavad mõistlikul tasemel kvaliteedi tagamise, millega kaitsta oma riigist teise riiki suunduvaid vabatahtlikke ning pakkuda neile kindlust ja julgust piiriülestes programmides osalemiseks; kõnealused standardid võivad olla seotud vabatahtlike ja meeskonna koolitusega, meetme ettevalmistamisega, mentorluse, jälgimise ja järelemeetmetega;	B 7. luua põhilised kvaliteedistandardid, mis soodustavad mõistlikul tasemel kvaliteedi tagamise, millega kaitsta oma riigist teise riiki suunduvaid vabatahtlikke ning pakkuda <u>neile eelkõige vähemate sotsiaalsete võimalustega ja hariduskaugetele noortele</u> kindlust ja julgust piiriülestes <u>programmides tegevustes</u> osalemiseks; kõnealused standardid võivad olla seotud vabatahtlike ja meeskonna koolitusega, meetme ettevalmistamisega, mentorluse, jälgimise ja järelemeetmetega;

Motivatsioon

Vaata muudatusettepaneku 2 motivatsiooni.

Vabatahtlik töö võib avada võimaluse vähemate võimalustega noorte kaasamiseks. Just nendel on vaja täiendavat toetust ja julgustust piiriülese vabatahtliku töö tegemiseks.

Muudatusettepanek 11

Artikkel B14

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
B 14. pöörata erilist tähelepanu vähemate võimalustega noortele ning pakkuda nende vajadusi arvestavaid lähenemisi, et parandada nende juurdepääsu vabatahtliku töö vormidele ning arvestada nende noorte eri vajadustega koolituse ja toetuse suhtes,	B 14. pöörata erilist tähelepanu vähemate <u>sotsiaalsete ja geograafiliste võimalustega ja hariduskaugetele</u> noortele ning pakkuda nende vajadusi arvestavaid lähenemisi, et parandada nende juurdepääsu vabatahtlikele tegevustele, eriti üleeuroopalistele vabatahtliku töö vormidele ning arvestada nende noorte eri vajadustega koolituse ja toetuse suhtes,

Muudatusettepanek 12

Artikkel 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
2. julgustada ja korraldada koostöös liikmesriikidega süstemaatilist teabe ja kogemuste vahetamist riiklike kodanikuühiskonna või valitsusasustuste korraldatud vabatahtliku töö programmide koostalituvõime kohta;	2. julgustada ja korraldada koostöös liikmesriikidega süstemaatilist teabe ja kogemuste vahetamist riiklike kodanikuühiskonna või valitsusasustuste korraldatud vabatahtliku töö programmide koostalituvõime <u>alase Euroopa koostöö edendamise</u> kohta;

Motivatsioon

Vaata muudatusettepanekute 1 ja 2 motivatsioone.

Muudatusettepanek 13

Artikkel 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
4. esitada nõukogule nelja aasta jooksul pärast käesoleva soovituse vastuvõtmist aruanne, et määrata kindlaks, kas kavandatud meetmed töötavad tõhusalt, ning et hinnata vajadust edasisteks meetmeteks.	4. esitada nõukogule nelja aasta jooksul pärast käesoleva soovituse vastuvõtmist <u>enne 2011. aastat</u> aruanne, et määrata kindlaks, kas kavandatud meetmed töötavad tõhusalt, ning et hinnata vajadust edasisteks meetmeteks.

Motivatsioon

Euroopa Parlamendi 454 saadikut on allkirjastanud algatuse kuulutada 2011. aasta Euroopa vabatahtliku töö aastaks. Ka Regioonide Komitee toetab seda algatust. 2011. aastal möödub muuhulgas kümme aastat rahvusvahelisest vabatahtlike aastast. Seega on Euroopa Komisjonil suurepärase võimalus avaldada vabatahtlikku tööd käsitlev aruanne vahetult enne 2011. aastat.

Brüssel, 26. november 2008

Regioonide Komitee
president
Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa Liit rahvusvahelise arengupartnerina — Kiirendada edasiminekut aastatuhande arengueesmärkide saavutamise suunas”

(2009/C 76/06)

REGIOONIDE KOMITEE

- avaldab rahulolu, et komisjon mõistab üha paremini, et kohalikud omavalitsused väljendavad sagedamini soovi olla sidusrühmad ja osalejad arenguküsimustes, kuid rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ei ole selles valdkonnas uustulnukad, vaid nad on juba aastakümneid aktiivselt tegutsenud ning on pühendunud ja neil on huvi osaleda aktiivselt arengukoostöös ning selle rahastamisel ja reformimisel;
- kordab, et on vaja luua detsentraliseeritud koostöös aktiivselt osalevate kohalike ja piirkondlike omavalitsuste „börs” (elektrooniline internetiportaal), mis põhineks kohalikul ja piirkondlikul tasandil asuval süsteemil. See hõlbustaks märgatavalt arengukoostöös aktiivselt osalevate Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste teabevahetust ning võimaldaks omavahel sobitada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste projekte Euroopas ja arengumaades. Samuti soodustaks see detsentraliseeritud koostööprojektide arendamist ja parandaks nende kooskõlastamist, looms sünergiat ja välistaks dubleerimist. Sellega seoses avaldab komitee toetust koostööle arengu peadirektoraadiga;
- juhib tähelepanu asjaolule, et paljudel ELi kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on arengupõhised sidemed samalaadsete organitega arengumaades ning neil on sellest johtuv kogemus eelkõige niisugustes valdkondades nagu haridus, tervishoid, kommunaalteenused (vee- ja prügimajandus), väikesemahuline kalapüük ja vesiviljelus, infrastruktuur, transport, side, keskkond, maaelu areng, regionaalmajanduse areng ning kohalike organite arengu ja poliitilise detsentraliseerimise toetamine;
- märgib, et tõhusama ja järjepidevama arengupoliitika poole püüeldes peab arvestama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamisega toetust saavate riikides.

Raportöör: Heini UTUNEN (FI/ALDE), Jyväskylä linnavolikogu liige

Viitedokument:

„Euroopa Liit rahvusvahelise arengupartnerina. Kiirendada edasiminekut aastatuhande arengueesmärkide saavutamise suunas”

KOM(2008) 177 lõplik

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. tervitab komisjoni teatise avaldamist, sest on tungiv vajadus arengupoliitika järele, et võidelda ülemaailmse vaesuse ja selle põhjustega ning saavutada võrdõiguslikkus. Euroopa ei tohi end muu maailma probleemidest isoleerida;

2. loodab, et 2008. aasta tähistab pöördepunkti ELi arengutegevuses, mille sihiks on aastatuhande arengueesmärkide seadmine poliitiliseks prioriteediks;

3. märgib murelikult, et Euroopa arenguabi maht väheneb juba teist aastat järjest ning vaid üksikud riigid (nt Madalmaad, Rootsi ja Taani) täidavad oma rahvusvahelist kohustust eraldatava abi suuruse osas;

4. avaldab samuti kahetsust, et Euroopa Liidu poolt antava abi summa ei ole ei piisavalt suur ega tõhus;

5. on arvamusel, et teabevahetus on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks väga oluline, ning tervitab seepärast komisjoni konstateeringut, et EL peab rakendama kõikehõlmavat lähenemisviisi, kaasates arengupoliitikasse kohalikud omavalitsused ja kodanikuühiskonna nii Euroopas kui ka arengumaades;

6. avaldab rahulolu, et komisjon mõistab üha paremini, et kohalikud omavalitsused väljendavad sagedamini soovi olla sidusrühmad ja osalejad arenguküsimustes, kuid rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ei ole selles valdkonnas uustulnukad, vaid nad on juba aastakümneid aktiivselt tegutsenud ning on pühendunud ja neil on huvi osaleda aktiivselt arengukoostöös ning selle rahastamisel ja reformimisel; tõstab esile, et mõned Euroopa maakonnad ja piirkonnad juba täidavad nendele kuuluvat proportsionaalset osa eesmärgist eraldada arengukoostööle 0,7 % rahvamajanduse kogutulust;

7. avaldab rahulolu Regioonide Komitee ja komisjoni viljaka koostöö üle, mis näitab, et komitee ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kasvav roll arengupoliitikas leiab üha enam

tunnustamist. Kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tuleks käsitleda oluliste partneritena, kes osalevad ELi arengupoliitikas;

8. meenutab põhimõtet, et hea valitsemistava on arengupoliitika edu võti ning hea valitsemistava oluline tunnus on arusaam, et kõige paremad otsused võetakse vastu võimalikult lähedal rohujuure tasandile;

9. mõistab eelarvelise ja valdkondliku toetuse tähtsust eelkõige vaesimate riikide jaoks, kuid innustab looma keskvalitsuse ja kodanikuühiskonna osalejate vahelist mehhanismi, mille abil saaks juurutada toetuse kasutamise uusi viise. Näiteks võiks luua sellise kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse tasandi süsteemi, mis ühendaks keskvalitsuse ja kodanikuühiskonna arenguabimeetmed;

10. märgib, et suurem ja tõhusam partnerlus Euroopa osalejate vahel tagaks meetmete täiendavuse ja strateegilise jätkusuutlikkuse, eelkõige abi juhtimise seisukohalt;

11. nõuab, et komisjon seaks esmatähtsaks Euroopa Arengufondi lisamise ühenduse eelarvesse ning tagaks selle vajaliku kooskõlastamise Euroopa Regionaalarengu Fondiga laiendatud Euroopa naabruspoliitika raames, et parandada ELi arengukoostöö poliitika meetmete kooskõlastamist;

Konkreetsed märkused

12. tervitab komisjoni käsitlust, et aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks peab EL rakendama osalemist soodustavat lähenemisviisi, ning komisjoni üleskutset kaasata arengupoliitikasse kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning kodanikuühiskonda nii Euroopa tasandil kui ka arengumaades;

13. nõuab, et kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning kodanikuühiskonna organisatsioone koheldaks täieõiguslike osapooltena, kellest igal juhul on arengukoostöös oluline, kuid erinev roll ja tähendus. Nad peaksid tegutsema kooskõlastatult, üksikest täiendavalt, tõhusalt ja tulemuslikult ning läbipaistvalt ja aktiivselt;

14. kordab, et on vaja luua detsentraliseeritud koostöös aktiivselt osalevate kohalike ja piirkondlike omavalitsuste „börs” (elektroniline internetiportaal), mis põhineks kohalikul ja piirkondlikul tasandil asuval süsteemil. See hõlbustaks märgatavalt arengukoostöös aktiivselt osalevate Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste teabevahetust ning võimaldaks omavahel sobitada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste projekte Euroopas ja arengumaades. Samuti soodustaks see detsentraliseeritud koostööprojektide arendamist ja parandaks nende kooskõlastamist, looks sünergia ja välistaks dubleerimist. Sellega seoses avaldab komitee toetust koostööle arengu peadirektoraadiga;

15. tervitab Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Nõukogu (CEMR) algatust luua piirkondade internetiportaal, mille abil võivad piirkonnad leida Euroopas sõpruspiirkondi, ning tervitab CEMRi juhitava partnerluse portaali laiendamist, mis võimaldab Euroopa kohalikel omavalitsustel luua partnerlusi arengumaade omavalitsustega. Komitee peaks tugevdama ja toetama CEMRi tööd.

II KOHALIK JA PIIRKONDLIK ASPEKT

REGIOONIDE KOMITEE

Euroopa osalejad

16. rõhutab, et kõik eurooplased, sh valitsusasutused, erasektor ja üksikisikud, peavad jagama vastutust maailma arenguküsimustes;

17. märgib, et see, et iga liikmesriigi kõigil omavalitsustasanditel ei pruugi olla arengukoostöökõks vajalikku pädevust, tähendab, et on vaja kollektiivset vastutust Euroopa tasandi arenguküsimustes. Arengukoostöö tuleb ühel või teisel viisil liita kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tegevustesse, isegi kui see ei toimu otsuste finantsabi projektide kaudu arengumaadest pärit partneritega. Võimalikke toimumisviise võiks tutvustada erilistel foorumitel;

18. tajub kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohalt positiivsena asjaolu, et komisjon tunnustab vajadust kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused arengukoostöösse ning just selles valguses väljendab erilist rahulolu komisjoni teatisega;

19. juhib tähelepanu asjaolule, et paljudel ELi kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on arengupõhised sidemed sarnalaadsete organitega arengumaades ning neil on sellest johtuv kogemus eelkõige niisugustes valdkondades nagu haridus, tervishoid, kommunaalteenused (vee- ja prügmajandus), väikesema-

huline kalapüük ja vesiviljelus, infrastruktuur, transport, side, keskkond, maaelu areng, regionaalmajanduse areng ning kohalike organite arengu ja poliitilise detsentraliseerimise toetamine;

20. leiab, et kõnealused projektid annavad kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele õiguspärasuse, pädevuse ja kogemuse valdkondades, mis on eriti olulised arengumaade majandusliku ja sotsiaalse arengu seisukohalt, ning seepärast on ülioluline suurendada nende rolli ja leida väljund nende arengupoliitikalastele kogemustele;

21. märgib, et paljudes ELi liikmesriikides on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel seaduslik õigus osaleda riiklikus arengupoliitikas detsentraliseeritud koostöö kaudu. Seega võib neid käsitleda otsuste osalejatena ELi arengupoliitikas ja välisuhetes;

22. juhib tähelepanu detsentraliseeritud koostöö eeliste ja vajadusele seda soodustada, kuna paljud kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vahetult rahastavad ja viivad ellu arengupoliitika meetmeid. Neil on täiendav ülesanne ning nad aitavad tagada arengupoliitika järjepidevust;

23. rõhutab, et vallad ja piirkonnad soovivad partnerlusele ja kogemusele tuginedes oma kaasatust laiendada, tegutsedes eelkõige kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse pädevusse jäävates valdkondades. Samuti teevad nad koostööd arengukoostöö sotsiaalpartneritega, et tõsta kodanike teadlikkust solidaarsusest arengumaadega;

24. leiab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll tagab tänu nende kodanikulähedusele ja subsidiaarsuse põhimõttele mitmetasandilise perspektiivi, mis moodustab riikliku, Euroopa ja maailma arengupoliitika osa ning aitab abi tõhusust nii tagada kui ka parandada;

25. rõhutab äärepoolseimate piirkondade kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist eelistatud partneri rolli naabriks olevate kolmandate riikidega tehtava koostöö poliitika kujundamisel ELis. Nimetatud piirkonnad võivad olla ka nn laboriteks, kus viia ellu projekte, mis vajavad Euroopa Arengufondi ja Euroopa Regionaalarengu Fondi asjakohast kooskõlastamist;

Kolmandate riikide osalejad

26. märgib, et tõhusama ja järjepidevama arengupoliitika poole püüeldes peab arvestama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamisega toetust saavate riikides;

27. rõhutab, et arengupüüdlustes ja -poliitikas tuleks juhinduda kohaliku tasandi vastutusest ja detsentraliseerimisest;

28. soovib edendada niisugust lähenemist, mis võimaldaks Euroopa ja arengumaade kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel sidusrühmi ja arengus osalejaid paremini toetada;

29. jagab seisukohta, et demokraatia ei ole üksnes vaba valik, vaid selle ülesehitamine toimub iga päev ning peegeldab majanduslikku ja sotsiaalset arengut, milles kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on võtmeroll;

30. märgib, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste lisaväärtus nähtub eriti ilmekalt nende rollis, mis on demokraatia ja hea valitsemistava kehtestamine ning detsentraliseeritud valitsusmudeli edendamine;

31. rõhutab, et Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajad ei tee tööd üksnes samalaadsete organitega lõunas, vaid ka kodanikuühiskonnaga üldiselt;

32. juhib tähelepanu probleemidele, mis tulenevad abi sõltumisest ühesuunalisest ülalt-alla süsteemist, mida isegi Euroopa Komisjon kõige sagedamini kasutab abi kättetoimetamisel.

Puuduvad tõeline partnerlus ning kohaliku tasandi ja seda esindavate organisatsioonide (omavalitsusliidud) kaasamine, mis tähendab, et rahastamine ei mõjuta kohalikku tasandit. Samal ajal ei ulatu valitsusväliste organisatsioonide antava peamiselt kohaliku abi mõju alati ametiasutuste ja omavalitsuste ning institutsiooniliste mehhanismideni, mis püsib veelgi abi pikaajalist mõju ja tõhusust;

33. on arvamusel, et ülalt-alla süsteem ei taga kohalike ja piirkondlike omavalitsuste küllaldast kaasamist ning õigete inimeste kaasamist ega võimalda erinevaid lähenemisviise ja suuremat ulatust. Seepärast on vaja silda, mis ühendaks keskvalitsust rohujuuretasandiga. Paljudes abi saavates arengumaades võiksid kohalikud omavalitsused ja nende toetamine pakkuda reaalseid lahendusi, mille elluviimisel tuleb endastmõistetavalt lähtuda igast juhtumist eraldi;

34. on veendunud, et arenguabi osutamine toetust saavate riikide eri ametiasutustele tagaks paljudel juhtudel parema, läbi-paistvama ja jätkusuutlikuma valitsemise. Seejuures tuleb eelkõige tagada, et abiandjale tekkivad kulutused jääksid mõistlikkuse piiridesse.

Brüssel, 26. november 2008

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamus „Euroopa ühine sisserändepoliitika”

(2009/C 76/07)

REGIOONIDE KOMITEE

- viitab sellele, et Regioonide Komitee on valmis kaasa aitama tulevase ühise sisserändepoliitika välja töötamisel ning andma sellesse oma panuse;
- rõhutab, et ühine sisserändepoliitika puudutab esmajoones märkimisväärselt kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi. Ühelt poolt puudutavad neid eriti suurel määral ebaseadusliku sisserändega seotud raskused. Teiselt poolt on nende ülesanne hoolitseda inimeste eest, pakkudes neile kohaliku integratsiooniprotsessi osana erinevaid teenuseid. Seepärast tuleb kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ulatuslikult kaasata seadusliku sisserände Euroopa raamistiku loomisse ja ebaseadusliku rände vastasse meetmetesse ning arengukoostöösse päritoluriikidega;
- tõstab esile sisserändajate olulist panust ELi sotsiaalmajanduslikku arengusse. Euroopa majandusruumi rahvusvahelise konkurentsivõime huvides tuleb märgatavalt parandada ELi atraktiivsust, et rohkem ära kasutada kohalikku ja piirkondlikku potentsiaali;
- viitab sellele, et tööturu vajadustega on võimalik arvestada, kui liikmesriigid sätestavad oma pädevusest lähtuvalt, kui palju nad lubavad oma territooriumile kolmandate riikide kodanikke, kes saabuvad riiki töö otsimise eesmärgil kas palgatöötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana;
- tunnustab elukohariigi ametliku riigikeele või -keelte valdamise otsustavat tähtsust. Ametliku riigikeele või -keelte kiire omandamine lihtsustab edukat integratsiooni kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
- tõstab esile, et ebaseaduslik ja seaduslik sisseränne on teineteisega seotud ja ebaseadusliku rände vastu võitlemine on seadusliku sisserände poliitika kavandamisel keskse tähtsusega. Ühelt poolt tuleb mitmekordselt organiseeritud kuritegelike struktuuride vastaseks tõhusaks võitlemiseks teostada ebaseadusliku rände vastast võitlust järjepidevalt ja ühtsest lähenemisviisist lähtuvalt. Teiselt poolt tuleb luua perspektiivid, mis võimaldavad seaduslikku sisserännet, kui tegu on tööjõupuudusega või kui esiplaanil on piiratud aja jooksul riigis viibivate sisserändajate teadmiste vahetus või siire.

Raportöör: Werner JOSTMEIER (DE/EPP), Nordrhein-Westfaleni liidumaa parlamendi liige

Viitedokumendid:

Komisjoni teatis „Ühise siserändepoliitika väljatöötamine”

KOM(2007) 780 lõplik.

Komisjoni teatis „Euroopa ühine siserändepoliitika: põhimõtted, meetmed ja vahendid”

KOM(2008) 359 lõplik.

POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll

1. toetab ühist siserändepoliitikat, mida on arendatud alates Tampere 1999. aastal toimunud Euroopa Ülemkogust kuni Euroopa siserände- ja varjupaigapaktini;

2. viitab sellele, et Regioonide Komitee on valmis kaasa aitama tulevase ühise siserändepoliitika välja töötamisel ning andma sellesse oma panuse. Seejuures on piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused valmis võtma vastu uusi väljakutseid ja edendama kõnealuse valdkonna parimate tavade levitamist piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

3. avaldab rahulolu ja tänu seoses Euroopa Komisjoniga aset leidva tihendatud koostööga ning loodab selle jätkumist;

4. tervitab Euroopa Komisjoni partnerlusel põhinevat läheneviisi. Liikmesriikide ja ELi institutsioonide vaheline partnerlus ja solidaarsus peaks hõlmama kohalike ja piirkondlike sidusrühmade osalemist. Tulevased väljakutsed vajavad koordineeritud ja sidusaid meetmeid, mis nõuavad ELilt ja liikmesriikidelt tõhusat tegetsemist ühise siserändepoliitika raames;

5. rõhutab, et ühine siserändepoliitika puudutab esmajoones märkimisväärselt kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi. Ühelt poolt puudutavad neid eriti suurel määral ebaseadusliku siserändega seotud raskused. Teiselt poolt on nende ülesanne hoolitseda inimeste eest, pakkudes neile kohaliku integratsiooniprotsessi osana erinevaid teenuseid. Seepärast tuleb kohalikul ja piirkondlikul omavalitsused ulatuslikult kaasata seadusliku siserände Euroopa raamistiku loomisse ja ebaseadusliku rände vastastesse meetmetesse ning arengukoostöösse päritoluriikidega;

6. jagab komisjoni seisukohta, et on vaja liikmesriikide ja ELi vahelisele solidaarsusele tuginevaid mehhanisme kohustuste jagamiseks ja poliitika kooskõlastamiseks. Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused viitavad muu hulgas piirikontrolli ja integratsioonipoliitika rahastamisele, mis mõjutab riiklike, piirkondlike ja kohalike kogukondade rahalisi vahendeid;

7. peab siserändepoliitika keskseks osaks inimõiguste austamist, õigusriigi põhimõtteid ning demokraatia edendamist. Euroopa Liit tagab põhiõiguste hartas sätestatud vabadused ja põhimõtted, nagu näiteks inimväärikus, vabadused, võrdsus, solidaarsus, kodanike õigused ja õigusemõistmine. Eriline tähelepanu kuulub sealjuures naiste ja laste õigustele. Antud põhimõtetega vastuolus olevaid traditsioone või käitumist ei tohi sallida. Põhiõiguste hartas kehtestatud Euroopa ühised väärtused ei ole kaubeldavad. Euroopa Liidus peavad kõik aktsepteerima Euroopa põhiõigusi kui siduvat põhiväärtust;

8. viitab sellele, et paljudes Euroopa kogukondades ja piirkondades on siserändajad juba praegu ühiskonna oluline ja lahutamatu osa. Euroopa Liit on tõeliselt rikka ja mitmekesise kultuuripärandiga ühiskond ning seda kultuuripärandit tuleb säilitada ja edasi arendada. UNESCO käsitleb kultuuri kogumina, mis ei hõlma ainult kunsti ja kirjandust, vaid ka elustiile, põhilisi inimõigusi, väärtussüsteeme, traditsioone ja veendumusi. Sisseränne võib anda panuse kultuurilisse mitmekesisusse. Kultuuri-devahelise dialoogi Euroopa aastaga ⁽¹⁾ on EL eriti väärtustanud kultuurilist mitmekesisust;

Sammud ühise siserändepoliitika suunas

9. nõuab Regioonide Komitee juba koostatud arvamuste valguses ja neid arvestades kohalike ja piirkondlike sidusrühmade kaasamist tulevase ühise siserändepoliitika ⁽²⁾ järgmiste etappide väljatöötamisse;

Heaolu ja sisseränne

10. tõstab esile siserändajate olulist panust ELi sotsiaalmajanduslikku arengusse. Euroopa majandusruumi rahvusvahelise konkurentsivõime huvides tuleb märgatavalt parandada ELi atraktiivsust, et rohkem ära kasutada kohalikku ja piirkondlikku potentsiaali;

11. peab õiguskindluse ja kolmandatest riikidest pärinevate kodanike õiglase kohtlemise seisukohast ilmtingimata vajalikuks selgete ja läbipaistvate eeskirjade olemasolu ja nende järgimist;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus 1983/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aastat (2008).

⁽²⁾ Kuna teatis KOM(2008) 359 lõplik piirdub küsimustega, mis seostuvad kolmandate riikide kodanike siserändega, siis ei käsitleta käesolevas arvamuses ELi kodanike ELi-sisest või piirkonnasisest liikumist.

12. peab integratsiooni edendavaid ja kolmandate riikide kodanikele ja nende peredele suunatud atraktiivsete riigisviibimise tingimustega süsteeme oluliseks viisiks vajaliku tööjõu toomiseks Euroopa majandusruumi. Sisserände tõhusal juhtimisel tööturule kohasel viisil tuleb arvestada ka perekondade taasühinemise küsimusi vastavalt direktiivile 2003/86/EÜ;

13. viitab sellele, et sisserändajate vastuvõtmise haldusmenetluse lihtsustamine võiks ühine sisserändepoliitika viia nii liikmesriikide kui ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste halduskoormuse märkimisväärse vähenemiseni;

14. peab oluliseks, et komisjon analüüsib piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele esitatavaid nõudmisi seoses meetmetega, mille rakendamiseks ELi või riiklikul tasandil komisjon ettepaneku teeb. Samuti on oluline, et kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele antavaid ülesandeid rahastatakse riiklikul tasandil või ELi vahenditest;

15. viitab liikmesriikide tööturgude erinevatele vajadustele. Seepärast tuleb kogu Euroopa Liidus kehtivate standardite, menetluseeskirjade ja elamislubade (nagu kavandatav ELi sinine kaart) kehtestamist kontrollida riiklike, piirkondlike ja kohalike tööturgude eri nõudmiste, liikmesriikide juhtimisalase sõltumatus säilitamise ning subsidiaarsuse põhimõtte järgimise seisukohast. Tööturu vajadustega on võimalik arvestada, kui liikmesriigid sätestavad oma pädevusest lähtuvalt, kui palju nad lubavad oma territooriumile kolmandate riikide kodanikke, kes saavad riiki töö otsimise eesmärgil kas palgatöötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana;

16. tervitab antud kontekstis komisjoni tehtud ettepanekut kaasata aktiivselt piirkondlikke ja kohalikke ametkondi, et tagada parem tasakaal oskuste ja valdkondlike vajaduste vahel, mis võimaldaks arvestada just kohalikke ja piirkondlikke erisusi;

Integratsioon kui eduka sisserände alus

17. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivse rolli tähtsust sisserändajate integreerimisel. Tulevases ühises sisserändepoliitikas ning sellega kaasnevates meetmetes, nagu näiteks Euroopa integratsioonifondi rakendamisel, tuleb silmas pidada valdade ja piirkondade spetsiifilisi vajadusi. Säilitada tuleb subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte;

18. seob põhiõiguste kasutamise vastutuste ja kohustustega kaasinimeste, ühiskonna ja tulevaste põlvkondade ees. Euroopa ühiste väärtuste järgimine kohustab austuseks ja tolerantseks, mis on rahumeelse ja demokraatliku koeksisteerimise eeldus. Kultuuridevaheline dialoog kohalikul ja piirkondlikul tasandil võib anda seejuures olulisi impulsse;

19. peab integratsiooni oluliseks eelduseks kodanikuühiskonna kõikide osade aktiivset koostööd ning sisserändajate ja vastuvõtva ühiskonna positiivset suhtumist. Päritoluriigid võivad kaasa aidata oma kodanike integreerimisele Euroopa elukohariiki.

20. tunnustab elukohariigi ametliku riigikeele või -keelte valdamise otsustavat tähtsust. Ametliku riigikeele või -keelte kiire omandamine lihtsustab edukat integratsiooni kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Aktiivselt tuleks toetada seda, et sisserändajad ja eelkõige nende lapsed õpiksid ära elukohariigi ametliku (d) riigikeele(d) ja samas tuleb austada ja toetada õigust rääkida oma emakeelt;

21. peab esmatahtsaks anda mõistetavat põhiteavet vastuvõtva linna, valla või maakonna ning nende tavapäraste elukommete kohta;

22. rõhutab, et olulised on põhiteadmised vastuvõtva ühiskonna ajaloost ja institutsioonidest. Eduka integratsiooni jaoks on vaja tagada sisserändajatele võimalus need teadmised omandada;

23. toetab vastuvõtureprogrammide ja -ürituste korraldamist hiljuti saabunud kolmandate riikide kodanikele, et nad saaksid põhiteadmisi vastuvõtva ühiskonna keele, ajaloo, institutsioonide, sotsiaalmajanduse, kultuurielu ja põhivääruste kohta;

24. komitee toetab selliste uuenduslike integratsiooniprogrammide või -mudelite rahastamist, mis sisaldaksid keeleõpet ja vestlusringe ning teavet vastuvõtva ühiskonna kultuuri, poliitika ja ühiskonna kohta;

25. peab haridust integratsiooni seisukohalt ülimalt oluliseks. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on hariduse valdkonnas tähtsad ülesanded, et aidata kaasa kõikide võrdsetele võimalustele. Komisjoni avaldatud roheline raamat „Ränne ja liikuvus: Euroopa Liidu haridussüsteemi ülesanded ja võimalused“^(?) tõstab esile hariduse keskse rolli integratsioonis. Komisjon peaks arutelude tulemuste hindamise juures pidama eelkõige silmas kohaliku ja piirkondliku tasandi ülesannete jaotust;

26. viitab tööelu otsustavale tähtsusele sisserändajate integreerimisel. Töötuus on tihti eduka integratsiooni takistus, eriti kui see puudutab noori. Olemasolevate või eelistatavalt pikaajaliste töökohtade olemasolu peab olema kolmandate riikide kodanike sisseränne peab toimuma kooskõlas liikmesriikide tööturgude vajadustega. Palgatöö omamine on integratsiooni oluline eeldus, kuna seeläbi kaasatakse inimesed sotsiaalkindlustussüsteemidesse. Ilma selle eelduseta oleks rändajate sotsiaalsüsteemidega liitumisest tulenev kulu eriti suur koormus kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ja seda ei oleks võimalik liikmesriikide elanikkonnale selgitada;

^(?) KOM(2008) 423 lõplik.

Solidaarsus ja sisseränne

27. tõstab esile, et ebaseaduslik ja seaduslik sisseränne on teineteisega seotud ja ebaseadusliku rände vastu võitlemine on seadusliku sisserände poliitika kavandamisel keskse tähtsusega. Ühelt poolt tuleb mitmekordselt organiseeritud kuritegelike struktuuride vastaseks tõhusaks võitlemiseks teostada ebaseadusliku rände vastast võitlust järjepidevalt ja ühtselt lähenemisviisist lähtuvalt; seepärast on oluline, et kokkulepped kolmandate riikidega sisaldaksid sätteid, mis käsitlevad võitlust ebaseadusliku sisserände vastu, sh eelkõige ebaseaduslikult territooriumil viibivate kolmanda riigi kodanike tagasivõtmist. Teiselt poolt tuleb luua perspektiivid, mis võimaldavad seaduslikku sisserännet, kui tegu on kõrgelt kvalifitseeritud sisserändajatega või tööjõupuudusega või kui esiplaanil on piiratud aja jooksul riigis viibivate sisserändajate teadmiste vahetus või siire, mis on ka hiljem kasulik päritolumaal arengu seisukohast;

Olemasolevate vahendite tõhus ja sidus kasutamine

28. nõuab igakülgset teavet ELi asjaomaste fondide ja toetusprogrammide kohta, et kõik kohaliku ja piirkondliku tasandi sidusrühmad võiksid saada toetust olemasolevatest fondidest ja programmidest;

29. on seisukohal, et ELi tulevase sisserändepoliitika raames võiks olla vajalik finants- ja inimressursside suunamine FRONTEXi võimaluste suurendamiseks piirikontrolli meetmete valdkonnas ja julgeolekuga seotud ohtude ennetamiseks, nii et kõnealune agentuur saaks oma ülesannet tulemuslikult täita;

30. viitab rõhutatult sellele, et ELi tulevase sisserändepoliitika raames tuleks arvestada vajadusega laiendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimalusi juhtida rändevooge, eraldades selleks vastavaid rahalisi vahendeid ja tagades juurdepääsu ELi fondidele ja programmidele. Sest jätkusuutliku ja eduka, st kõigi osapoolte poolt aktsepteeritava sisserändepoliitika läbikukkumine põhjustaks suuri sotsiaalmajanduslikke kulusid ja ohustaks meie heaolu, sotsiaalset rahu ja majanduslikku arengut;

31. nõuab integratsioonipoliitika rahalist toetamist ja eelkõige tuleks abistada kohalikku ja piirkondlikku tasandit haridusalaste ülesannete täitmisel. Rände ja liikuvuse teemaline rohelises raamatus käsitletakse ühenduse programmide ja fondide panust integratsioonipoliitika toetuseks. ELi integratsioonifond peab toetama kohalikke ja piirkondlikke integratsioonispetsiifilisi ülesanded hariduse valdkonnas;

Partnerlus kolmandate riikidega

32. viitab sellele, et ELi tulevase sisserändepoliitika raames tuleb silmas pidada päritolu- ja transiitmaadega dialoogi pidamise ja koostöö edendamise suurt tähtsust ning selleks tuleks kasutada Euroopa naabruspoliitika vahendeid ja Vahemere Liitu ning teha tõhusat arengukoostööd. Kõnealuse koostöö edendamisel mängivad lisaks olulist rolli kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. See puudutab eelkõige neid omavalitsusi, mis võivad olla platvormiks koostöö tegemisel teisel pool piiri asuvate kolmandate riikidega;

33. tõstab esile rände ülemaailmset mõõdet, millel on kaugleulatuvad tagajärjed nii päritoluriikidele kui ka Euroopa Liidule. Seepärast tuleb erilist tähelepanu pöörata rände ja arengu vastastikusele mõjule. Sealjuures tuleb arvestada asjaoluga, et spetsialistide väljaränne ei tohi põhjustada negatiivseid majanduslikke tagajärgi (nn ajude äravool) arengumaadele. Korduvrände puhul saavad spetsialistid päritoluriiki tagasi pöördudes kasutada omandatud oskusi või neid edasi anda;

Julgeolek ja sisseränne

34. on seisukohal, et inimlike tragöödiate ärahoidmiseks peab ebaseadusliku rändega kaasnevate probleemide tõttu olema ELi tulevase sisserändepoliitika väljatöötamisel esikohal vajadus praktiliste ja kooskõlastatud meetmete järele inimkaubanduse ja kuritegelike rühmituste vastu võitlemisel;

Ebaseadusliku sisserände vastase võitluse hoogustamine ja nulltolerants inimkaubanduse suhtes

35. toetab jõuliselt Euroopa Liidu meetmeid hoidmaks ära ebaseaduslikku sisserännet, mis toob sageli kaasa eelkõige naiste ja laste ärakasutamise. Siinkohal on vaja võtta järjepidevad meetmed. Inimkaubanduses osalevate või seda korraldavate võrgustike ja rühmituste vastu tuleb võidelda koostöös päritolu- ja transiitriikidega. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tuleb kaasata koostöömeetmetesse sobival viisil;

Edasised sammud

36. näeb võimalusi edukaks sisserändepoliitikaks, mis aitab kaasa majanduslikule edule ja kultuurilisele mitmekesisusele. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused toetavad sellist poliitikat, mis aitab kaasa Euroopa Liidu majandusliku ja ühiskondliku potentsiaali tõstmisele. Komitee kinnitab samas, et Euroopa Liit saab kasutada seadusliku sisserände eelseid täiel määral, kui ebaseadusliku sisserände vastane võitlus on põhjalik ja edukas.

Brüssel, 26. november 2008

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamused „Majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvust käsitlev viies eduaruanne”

(2009/C 76/08)

REGIOONIDE KOMITEE

- leiab, et kaasamise ja solidaarsuse mõistete tugevuse säilitamiseks peab ühtekuuluvuspoliitika jätkama uue majandusliku ja sotsiaalse tasakaalu poole püüdemist, andmata järele kiusatusele koormata ühtekuuluvuspoliitikat liiga paljude vasturääkivate eesmärkidega;
- väidab, et ühtekuuluvuse ja majanduskasvu eesmärgid võivad olla ja peavadki olema omavahel ühilduvad, sest need kaks eesmärki on üksteisega tihedalt seotud, ning rõhutab vajadust leida viise, kuidas majanduskasv saab parandada ühtekuuluvust ja mitte kuidas ühtekuuluvus saab tugevdada majanduskasvu;
- kahtleb, kas on mõistlik seada ühtekuuluvuspoliitika vahenditele konkurentsivõime eesmärged majanduskasvu strateegia jaoks, ning kutsub üles analüüsima (struktuurifondide tulevase kuju määramise protsessis) Lissaboni strateegia raames eraldatavate vahendite mõju majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele;
- peab vajalikuks analüüsida võimalusi töötamaks välja informatiivsemad ja laiaulatuslikumad arengu- ja heaolunäitajad, mis arvestavad kohalikul ja piirkondlikul tasandil esinevaid küllaltki suuri erinevusi sissetulekutes, avalike teenuste kättesaadavuses, tervishoiu kvaliteedis ning kultuuri- ja kutsehariduses;
- juhib tähelepanu asjaolule, et kui soovitakse, et ühtekuuluvuspoliitikal oleks oluline roll uue majandusliku ja sotsiaalse tasakaalu tugevdamisel, peavad sellel olema sobivad ressursid ja vahendid, kusjuures komitee arvates moodustab rahastamine praegusel tasemel vaid miinimumi sellest, mis on vajalik kõnealuse ülesande täitmiseks.

Raportöör: Marta VINCENZI (PES/IT), Genova linnapea

Viitedokument:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule

„Majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust käsitlev viies [eestikeelses versioonis ekslikult] kuues,] eduaru-
anne.

Piirkondade majanduskasv aitab kaasa Euroopa majanduse kasvule”

KOM(2008) 371 lõplik

POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Arutelu hetkeolukord

1. on seisukohal, et majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kõrval muutub üha olulisemaks vajadus anda ühtekuuluvuspoliitikale ka territoriaalne mõõde, kuna vaatamata edusammudele ja positiivsetele meetmetele püsivad erinevused piirkondade arengutasemes ning peale selle suurenevad ka struktuurilised probleemid piirkondade siseselt. Komitee rõhutab samuti, kui oluline on, et kõnealuse territoriaalse mõõtmega käiks kaasas võrdsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimine;

2. on nõus, et paljud Euroopa Liidu rahastatavad meetmed on toonud lisaväärtust. Projekti heakskiitmine muudab lihtsamaks avaliku ja erasektori rahastamisvahendite ligimeelitamise ning aitab kiiremini arendada uuendusi projekti juhtimisel ja rakendamisel;

3. avaldab kahetsust, et komisjon eirab jätkuvalt struktuurifondide võimendavat mõju, tuletades meelde, et komitee tegi selleteemalises perspektiivarvamuses ettepaneku luua hindamisraamistik ühtekuuluvuspoliitika lisaväärtuse eri mõõtmete jaoks;

4. tervitab üleminekupiirkondade mõiste loomist, mis hõlmab nii järkjärgult enam toetatavaid piirkondi (*phasing-in*) ja piirkondi, kus on ette nähtud toetus järkjärgult kaotada (*phasing-out*), kui ka piirkondi, mille toetamine pärast 2007.–2013. aasta rahastamisperioodi lõpeb, ning toetab lahenduste väljatöötamist nimetatud piirkondade jaoks;

5. avaldab heameelt konsultatsiooni üle, mis eelnes komisjoni avaldatud territoriaalset ühtekuuluvust käsitlevale rohelisele raamatule, märkides, et kõik asjaosalised tunnustavad ja toetavad jätkuvalt ühtekuuluvuspoliitika rolli Euroopa Liidu kujundamisel;

6. märgib, et arutelude käigus on käsitletud ka võimalust kehtestada uued ja mitmekesised vastuvõtavuse kriteeriumid. On tehtud ettepanekuid võtta arvesse mitte ainult sisemajanduse koguprodukti ja rahvamajanduse kogutulu, vaid ka demograafilist struktuuri ja elanikkonna asustustihedust (andmed elanikkonna geograafilise jaotumise, vananemise taseme ja sõltuvusmäära kohta), tööturgu, pakutavaid teenuseid, geograafilisi tingimusi, linna- ja maapiirkondade mõõdet, loodus- ja kultuuripärandit, keskkonna- ja kliimatagureid jms. Võib öelda, et kõik need tegurid mõjutavad majanduslikku ja sotsiaalset arengut.

Samal ajal on ühenduseülesed näitajad abikõlblike piirkondade määramisel end tõestanud, ent ühtekuuluvuspoliitika tõhususe sisuliseks hindamiseks tuleks kasutada suuremat näitajate kogumit ulatuslikumast andmehulgast;

7. loodab, et arenguerinevuste ja ühtekuuluvuse edusammude sisulisel hindamisel ei võeta arvesse mitte ainult sisemajanduse koguprodukti ja rahvamajanduse kogutulu, vaid ka tööturgu (andmed tööhõive, liikuvuse ja koolituse kohta), pakutavaid teenuseid (andmed juurdepääsu, tõhususe ja jaotamise kohta), maakasutust (andmed ulatuse, järjepidevuse ja poliitsentrisismi kohta), demograafilist struktuuri ja elanikkonna asustustihedust (andmed elanikkonna geograafilise jaotumise, vananemise taseme ja sõltuvusmäära kohta), üldist haridustaset, investeerin-
guid teadusuuringutesse ja innovatsiooni (andmed teadus- ja arendustöö ning innovatsiooni jaoks ette nähtud vahendite kohta protsendina SKP-st) ning teatud piirkondade, nt ääre-
seimate piirkondade, saarte ja mäestikualade geograafilist eripära;

8. väidab, et kliimamuutustega seotud väljakutsed ja energia-
varustuse probleemid mõjutavad erineval viisil ja ulatusel jätkuvalt paljusid majandus- ja sotsiaalarengu küsimusi ning avaldavad mõju ka ühtekuuluvuspoliitika jõupingutustele ja suutlikkusele;

9. rõhutab, et ääre-
seimate piirkonnad ja saared on uute kliimaatiliste ja energeetiliste väljakutsete ees eriti haavatavad, kuid nad kujutavad endast ka võimalust ELile, sest neid võib kasutada loomulike laboritena, kus uurida nimetatud väljakutsete mõju ja otsida neile lahendusi kogu ELi heaks;

10. märgib, et kuigi piirkondlik statistika on kõige olulisem vahend vastuvõtavuse kriteeriumide parandamiseks ja arengunäitajate muutmiseks, võib mitmes liikmesriigis osutada raskeks olemasolevaid andmeid kasutada või töödelda ning seal, kus neid andmeid veel ei ole, võib osutada raskeks nende saamine või mõõtmine;

Eesmärgid ja prioriteedid

11. märgib, et jätkuvalt on eesmärk edendada Euroopa ühtekuuluvust arenguerinevuste vähendamise kaudu. Seepärast tuleb toetada eelkõige majanduslikult ebasoodsas olukorras olevaid piirkondi, kuid edukas ja kõigi jaoks oluline ühtekuuluvuspoliitika peab hõlmama kõiki Euroopa piirkondi;

12. väidab, et tähtsaim ülesanne on kiirendada mahajäänud piirkondade lähenemist ja eriti uute liikmesriikide piirkondade integratsiooni, nagu on sageli ja õigesti märgitud Euroopa Komisjoni mitmes ühtekuuluvuspoliitikat käsitlevas dokumendis;

13. on seisukohal, et infrastruktuuri puudujääkide kindlakstegemine ja eemaldamine on üks olulisemaid prioriteete;

14. rõhutab, et ühtekuuluvuspoliitika eesmärk on tugevdada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ja anda selle põhjal panus Euroopa Liidu poliitikavaldkondadesse või liikmesriikide poliitikameetmetesse;

15. leiab, et valdkondliku ja ühtekuuluvuspoliitika integratsioon on veel väga puudulik, ning märgib, et integreeritud lähenemisviisi tugevdamine nõuab horisontaalsete eesmärkide seadmist, et ühtlustada kõigepealt põllumajanduse, keskkonna, energeetika ja transpordi arengut;

16. näeb seoses praeguse majanduspoliitilise olukorraga veelgi suuremat vajadust luua piirkonna piire ületavaid võrkude ja klastrite projekte;

17. väidab, et ühtekuuluvuse ja majanduskasvu eesmärgid võivad olla ja peavadki olema omavahel ühilduvad, sest need kaks eesmärki on üksteisega tihedalt seotud, ning rõhutab vajadust leida viise, kuidas majanduskasv saab parandada ühtekuuluvust ja mitte kuidas ühtekuuluvus saab tugevdada majanduskasvu;

18. kahtleb, kas on mõistlik seada ühtekuuluvuspoliitika vahenditele konkurentsivõime eesmäärke majanduskasvu strateegia jaoks, ning kutsub üles analüüsima (struktuurifondide tulevase kuju määramise protsessis) Lissaboni strateegia raames eraldatavate vahendite mõju majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele;

19. rõhutab, et kõik sidusrühmad on seisukohal, et menetluste ratsionaliseerimine aitaks lihtsustada vahendite haldamist, kuid hoiatab, et reforme tuleb teostada ettevaatlikult, et mitte ohverdada lisaväärtust, mida annab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste mitmetasandiline kaasamine kogukonna valitsemisse;

20. sõnab, et ühtekuuluvuspoliitika edu saavutamisel on väga oluline õigus- ja halduskeskkond, ning märgib, et institutsioonilise suutlikkuse suurendamine on algatuste rakendamisel üks kõige väärtuslikumaid (kuigi nähtamatumaid) ressursse algatuste elluviimiseks ja seega ühtekuuluvuspoliitika toimimiseks;

21. leiab, et Euroopa piirkondade üha kasvav konkurents tootmis- ja haldustõhususe vallas on tegur, mida tuleb majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse valdkonnas arvestada, sest see mõjutab välisinvesteeringute ligimeelitamist ja globaalsesse majandusse integreerumist;

22. on nõus sellega, et ühtekuuluvuspoliitika raames tuleb arendada uusi ja uuenduslikke finantskorraldusvahendeid (nagu käibefondid), ja juhib samas tähelepanu sellele, et kaasrahastamine on sobiv ja tõhus vahend ühtekuuluvuspoliitika lisaväärtuse säilitamiseks;

23. rõhutab ühtekuuluvuspoliitika ülisuurt võimalikku panust Euroopa projekti tutvustamisse ning märgib, et komisjon koostöös liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega peab leidma veelgi tõhusamaid viise, teavitamiseks Euroopa avalikkust kõnealusest poliitikast saadavast kasust ja selle tulemustest;

Järgmised etapid

24. märgib, et kontsentreerimise, kavandamise, kaasrahastamise, täiendavuse ja partnerluse põhimõtted, millele praegune Euroopa ühtekuuluvuspoliitika toetub, on tõestanud oma väärtust, ning leiab, et need peavad jääma ka tulevikus ELi tegevuse tugipunktiks;

25. märgib, et Euroopa ühtekuuluvuspoliitika peab jätkuvalt toetuma kõigi valitsustasandite tugevale partnerlusele ning kaasama üha aktiivsemalt kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi kõigil etappidel alates projektide määramisest kuni programmide hindamiseni;

26. rõhutab territoriaalse koostöö olulisust ühtekuuluvuspoliitika kõigi mõõtmete jaoks, sest see toob lisaväärtust ja muudab kohaliku tasandi nähtavamaks, ning kutsub üles kasutama täiel määral ära Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse vahendiga loodud võimalused;

27. kutsub üles tugevdama ühtekuuluvuspoliitika linnapiirkondade mõõdet, märkides, et kuigi linnapiirkonnad on sageli majanduskasvu mootorid, peavad nad samuti võitlema tõsiste majanduslike erinevuste, sotsiaalse ebavõrdsuse ja kultuurilise isolatsiooniga;

28. juhib maapiirkondade probleemide ja linnapiirkondade raskustega tegelemisel tähelepanu vajadusele suurema kooskõlastamise järele, sest linnael ja maakeskkonna vaheline seos on integreeritud regionaalarengupoliitika oluline osa;

29. soovib lisada maaelu arengu vahendid üldisesse ühtekuuluvuspoliitikasse, sest struktuurifondid juba rahastavad paljusid sarnaste eesmärkidega meetmeid ning see oleks parim viis vältida projektide ja algatuste dubleerimist;

30. soovib teha koostööd juhtimisasutuste ja statistikainstituutide vahel, et leida uusi piirkondlikke statistikavahendeid, millega hinnata ühtekuuluvuspoliitika mõju kohaselt ja eesmärgipäraselt, määratleda paremini arengunäitajaid või täpsustada veelgi vastuvõetavuse kriteeriume;

31. peab vajalikuks analüüsida võimalusi töötamaks välja informatiivsemad ja laiaulatuslikumad arengu- ja heaolunäitajad, mis arvestavad kohalikul ja piirkondlikul tasandil esinevaid küllaltki suuri erinevusi sissetulekutes, avalike teenuste kättesaadavuses, tervishoiu kvaliteedis ning kultuuri- ja kutsehariduses;

32. märgib, et võimalus kasutada integreeritud rahastamisviise, nt käibefondid koos riskikapitaliga ja soodus- või tagatud laenud, avaldaks kasulikku mitmekordistavat mõju ilma ühtekuuluvuspoliitika toetussüsteeme häirimata;

33. leiab, et avaliku sektori asutused, sealhulgas kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, peaksid tulevikus rohkem investeerima üldhuviteenuste pakkumisse ja toetamise, et ületada lõhesid, eelkõige kommunaalteenuste ja transpordi alal;

34. märgib, et Euroopa Liidu liikmesriigid seisavad silmitsi rahvastiku järkjärgulise vananemise demograafilise probleemiga, ning rõhutab, et selle muutuse üks tahk on kasvav nõudlus selliste avalike teenuste järele (eelkõige tervishoid ja sotsiaalteenused), mis tagaksid kõigile inimestele samasuguse tõhususe ja kvaliteedi;

35. väidab, et kulude vähendamiseks ja halduse detsentraliseerimiseks peab ühtekuuluvuspoliitika lihtsustamine toetuma subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttele ning aruandluskohustus ja järelevalvemenetlused peavad olema seotud algatuste suuruse ja projektide asukohaga;

Järeldused

36. leiab, et Euroopa Liit peab tunnistama ja edendama ühtekuuluvuspoliitika territoriaalset mõõdet, et muuta võimalikuks selline majanduslik ja sotsiaalne areng, mis ei ole ainult tasakaalus ja jätkusuutlik eri piirkondade vahel, vaid ka poliitsensitlik ja ühtlane piirkondade endi sees;

37. rõhutab, et ühtekuuluvus jääb oluliseks ülesandeks, sest endiselt esinevad piirkondade vahel ja piirkondade sees suured majandus- ja sotsiaalarengu erinevused, mis süvenesid veelgi Euroopa Liidu viimase laienemisega;

38. leiab, et kaasamise ja solidaarsuse mõistete tugevuse säilitamiseks peab ühtekuuluvuspoliitika jätkama uue majandusliku ja sotsiaalse tasakaalu poole püüdlemist, andmata järele kiusatu- sele koormata ühtekuuluvuspoliitikat liiga paljude vasturääkivate eesmärkidega;

39. juhib tähelepanu asjaolule, et kui soovitakse, et ühtekuuluvuspoliitikal oleks oluline roll uue majandusliku ja sotsiaalse tasakaalu tugevdamisel, peavad sellel olema sobivad ressursid ja vahendid, kusjuures komitee arvates moodustab rahastamine praegusel tasemel vaid miinimumi sellest, mis on vajalik kõnealuse ülesande täitmiseks. Samuti tuleb seista silmitsi ülemaailmse finantskriisi tõttu tekkinud survega kontrollida kulusid. Selles kontekstis on vajadus ühtekuuluvuspoliitikat tõhusamalt rakendada veelgi suurem;

40. märgib, et ühtekuuluvus peab säilitama Euroopa mõõtme ning lükkama tagasi kõik püüdlused viia ELi jõupingutused tagasi riiklikule tasandile, sest ELi lisaväärtus seisneb laiaulatuslikus ühises poliitikas, millel on selged strateegilised eesmärgid, mis on võimelised vastama Euroopa ja maailma probleemidele ning mida annab kohandada kohalikele ja piirkondlikele vajadustele;

41. juhib tähelepanu ühtekuuluvuspoliitika võimendavale mõjule, sest investeringud avaldavad kohalikule ja piirkondlikule majandusele pikaajalist struktuurilist mõju, edendavad uuenduslikke lähenemisviise arengule ja tööhõivele ning mõjutavad tugevalt asutuste ja ettevõtete suutlikkuse kasvu;

42. kutsub üles kasutama uusi rahastamisvahendeid, mis võiksid lihtsamalt ja tõhusamalt anda oma panuse investeringutesse, eelkõige piirkondades, mis vajavad ümberkorraldusi ja uuendusi, ning eelkõige selleks, et toetada VKEde rolli ja arengut;

43. märgib, et vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele peavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused olema kaasatud kõigil etappidel alates kavandamisest kuni hindamiseni, sest nad on abi saajatele kõige lähemal asuv valitsustasand ning samuti vastutavad nad ühtekuuluvuspoliitika kohapealse rakendamise eest.

Brüssel, 27. november 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamus teemal „Lääne-Balkani riikide EL-iga ühinemise väljavaadete avardamine”

(2009/C 76/09)

REGIOONIDE KOMITEE

- on seisukohal, et Euroopa Liidu lubadus pakkuda ühinemisvõimalust kogu Lääne-Balkanile on siduv, eeldusel, et kõnealuse piirkonna riigid täidavad ühinemiskriteeriumeid;
- innustab Lääne-Balkani riike täitma nii kiiresti kui võimalik ELi nõuded, et saavutada viisapoliitika lihtsustamine. Praegu Lääne-Balkani riikide elanikele kehtivad viisanõuded raskendavad sotsiaalsete kontaktide loomist partneritega ELi liikmesriikides ning takistavad haridus- ja arenguprojektide elluviimist. Komitee kutsub ELi liikmesriike üles lihtsustama Lääne-Balkani riikidele kehtivaid viisanõudeid;
- rõhutab Lääne-Balkani riikides käivitunud riigivõimu detsentraliseerimise ja hajutamise protsessi olulisust. Komitee juhib tähelepanu asjaolule, et etniline kuuluvus ei tohi olla ainus või määrav tegur kõnealuses protsessis ning peab oluliseks, et etniliselt väga segunenud riikides toetatakse nende keskvalitsusasutuste positsiooni, mis on riigi toimimise seisukohalt üliolulised, tunnustades samas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja asutuste õigust teha iseseisvaid otsuseid;
- rõhutab, et väga oluline on kindlalt jätkata pingutusi õigussüsteemi sõltumatuse tugevdamiseks. Tuleb jätkata võitlust korruptsiooniga ja teha tööd, et suurendada kodanike usaldust õigussüsteemi vastu;
- avaldab toetust kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja asutuste tihedale koostööle partneritega ELi liikmesriikides ja kutsub üles looma sobivaid institutsioonilisi ja finantsmehhanisme, et tagada nii kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kui ka nende riiklike liitude laialdasem kaasamine piiriülestes ja piirkondlikesse projektidesse, sh nende osalemine Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse algatustes.

Raportöör: František KNAPÍK (SK/EPP) Košice linnapea

Viide:

„Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: Lääne-Balkani riikide ELiga ühinemise väljavaadete avardamine”

KOM(2008) 127 lõplik

POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

A. Üldised soovitused

Edusammud teel ELiga ühinemise suunas

1. on seisukohal, et Euroopa Liidu lubadus pakkuda ühinemisvõimalust kogu Lääne-Balkanile on siduv, eeldusel, et kõnealuse piirkonna riigid täidavad ühinemiskriteeriumeid;

2. tervitab Lääne-Balkani riikide edusamme Euroopa Liidule lähenemisel. Komitee leiab, et stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu allkirjastamine ELi ja Serbia Vabariigi vahel, samuti ELi ning Bosnia ja Hertsegoviina vahel on äärmiselt oluline, kui kogu piirkond kavatseb oma tuleviku siduda Euroopa Liiduga. Teine näide Euroopa integratsiooni edust on Montenegro ja Albaania ning seejärel teiste kõnealuse piirkonna riikide reaalsed väljavaadete kandidaatriigi staatuse saamiseks lähitulevikus ning edusammud Horvaatiaga peetavatel ühinemisläbirääkimistel;

3. soovib Euroopa Komisjonil kasutada ulatuslikumalt uute liikmesriikide kogemusi nii integratsiooni- kui ka ülemineku- protsessis. Uute liikmesriikide seisukohad peaksid pakkuma lisaväärtust ELi poliitika väljatöötamisel, eriti Lääne-Balkani riikide ühinemispüüdluste valguses;

4. innustab Lääne-Balkani riike täitma nii kiiresti kui võimalik ELi nõuded, et saavutada viisapoliitika lihtsustamine. Praegu Lääne-Balkani riikide elanikele kehtivad viisanõuded raskendavad sotsiaalsete kontaktide loomist partneritega ELi liikmesriikides ning takistavad haridus- ja arenguprojektide elluviimist. Komitee kutsub ELi liikmesriike üles lihtsustama Lääne-Balkani riikidele kehtivaid viisanõudeid;

5. rõhutab Lääne-Balkani riikides käivitunud riigivõimu detsentraliseerimise ja hajutamise protsessi olulisust. Komitee juhib tähelepanu asjaolule, et etniline kuuluvus ei tohi olla ainus või määrav tegur kõnealuses protsessis ning peab oluliseks, et etniliselt väga segunenud riikides toetatakse nende keskvalitsus- asutuste positsiooni, mis on riigi toimimise seisukohalt üliolulised, tunnustades samas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja asutuste õigust teha iseseisvaid otsuseid;

6. tuletab meelde, et vähemuste tunnustamine ja kaitse on üks Kopenhaageni kriteeriumitest, mille täitmine on Euroopa Liiduga ühinemise eeldus, ning on veendunud, et vähemuste õiguste üks keskne element on lihtsustada eri rassi, keele või usutunnistusega elanike rahulikku kooseksisteerimist enamusrahvusega ning tagada nende spetsiifiliste vajaduste rahuldamine;

7. kutsub riike üles töötama välja meetmeid, et toetada naiste osalemist poliitilises, ühiskondlikus ja majanduselus ning edendada naiste ja meeste vahelist võrdsust. Komitee märgib, et naiste diskrimineerimine ja koduvägivald on ikka veel sagedased ning innustab riike suurendama jõupingutusi naiste õiguste parandamiseks;

8. teeb ettepaneku tugevdada riiklike asutuste ja kohalike omavalitsuste haldussuutlikkust, et kasutada maksimaalselt Lääne-Balkani riikidele ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA) kaudu eraldatud vahendeid;

9. rõhutab, et väga oluline on kindlalt jätkata pingutusi õigussüsteemi sõltumatuse tugevdamiseks. Tuleb jätkata võitlust korruptsiooniga ja teha tööd, et suurendada kodanike usaldust õigussüsteemi vastu;

10. tunneb muret korruptsiooni laia leviku pärast, mis takistab jätkuvalt läbipaistvate avalike teenuste loomist ning pärsib Euroopa Liidu vahendite ja programmide tõhusat haldamist ja majandamist;

11. tervitab piirkondliku avaliku halduse kooli (ReSPA) loomisest tehtud tööd. Kõnealusel koolil peaksid olema kõik õigused, mida võiks riigiteenistujate kutseharidusasutuselt eeldada ja see peaks aitama kaasa Lääne-Balkani riikide haldussuutlikkuse tõstmisele. Komitee soovib eri riikide olemasolevatel avaliku halduse koolidel teha kõnealuse kooliga võimalikult ulatuslikku koostööd. Samuti avaldatakse toetust Euroopa Komisjoni meetmetele haldussuutlikkuse tõstmiseks, asutuste loomiseks ja ELi õigusaktide täitmiseks, kasutades eelkõige mestimist ning TAIEXi (tehniline abi ja infovahetus) meetmeid ja SIGMA (toetusprogramm valitsemise ja juhtimise täiustamiseks) vahendit;

Piirkondlik koostöö ja suurenev piiriüleline koostöö

12. tervitab asjaolu, et üleminek stabiilsuspaktilt piirkondlike koostöökoostööle oli Kagu-Euroopas edukas, ja arvab, et piirkondade koostöö on üks eeltingimusi Lääne-Balkani riikide jaoks teel ELiga ühinemise suunas. Piiriülese koostöö parandamine väärib eritähelepanu, kuna paljudel juhtudel kannatasid just piiriäärsed piirkonnad kõige rohkem 1990. aastate relvastatud konfliktide tagajärjel. Seepärast nõuab komitee, et piirkonna riikide vahel töötataks välja piiriüleseid infrastruktuure;

13. usub, et lähemas ja kaugemas minevikus Lääne-Balkani riike ja selle piirkonna nüüdseks ELiga ühinenud naaberriike haaranud vaidluste või konfliktide põhjustatud jagunemist, eelarvamusi ja usaldamatust saab ületada, kui tugevdada piiriüleste koostööde Lääne-Balkani riikide ranniku- ja piirialade ning lähimate ELi liikmesriikidest naaberriikide vahel;

14. tervitab edu Kesk-Euroopa Vabakaubanduslepingu (CEFTA) ellukutsumisel Lääne-Balkanil. Komitee soovib selles osalevatel riikidel tegutseda kiiremini, et luua kogu piirkonnas tõhusalt toimiv ala, kuna piirkondlik vabakaubandustsoon aitab kaasa iga riigi ettevalmistamisele ELi ühtse turuga liitumiseks;

15. avaldab toetust kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja asutuste tihedale koostööle partneritega ELi liikmesriikides ja kutsub üles looma sobivaid institutsioonilisi ja finantsmehhanisme, et tagada nii kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kui ka nende riiklike liitude laialdasem kaasamine piiriülestele ja piirkondlikesse projektidesse, sh nende osalemine Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse algatustes;

16. on teadlik asjaolust, et kodanikuühiskonna organisatsioonid mängivad olulist rolli Euroopa Liidu integratsiooni edendamises, ning toetab nende organisatsioonide võrgustike loomist piirkonnas ja ühisprojektide arendamist;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste areng

17. arvab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste sujuv juhtimine on oluline nii iga riigi sisemise konsolideerumise kui ka ELiga ühtlustamise protsessi seisukohalt. Komitee soovib valitsustel hoogustada teabevahetust kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, kes edendavad Euroopa integratsiooni ideed;

18. tervitab Lääne-Balkanil kohalike ja piirkondlike omavalitsuste toetamise konkreetseid mehhanisme, mis moodustavad ühinemisele abi rahastamisvahendi (IPA) osa ja mida Euroopa Komisjon tutvustas 2008. aasta aprillis Brüsselis toimunud konverentsil. Komitee soovib Euroopa Komisjonil lihtsustada abi osutamise korda nii palju kui võimalik, eelkõige selle kulgu kiirendades ja jaotusmehhanismide tõhusust tõstes. Samuti on

komitee seisukohal, et igat liiki abi peab olema sihtotstarbeline, kuid samas tuleks tagada, et see jõuab võimalikult paljudeni;

19. on teadlik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste töö piirkondlikest erinevustest (suurlinnade ja linnastutest kaugemal asuvate piirkondade vahel) harmoonilise ja tasakaalustatud territoriaalse arengu ja Euroopa integratsiooni idee edendamisel, ning tunnustab vajadust aidata kaasa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tõhusale tegutsemisele maapiirkondades, eriti etniliselt segunenud piirkondades, kus rõhuasetus peaks olema mitmerahvuselistel projektidel elluviimisel;

20. on teadlik asjaolust, et Lääne-Balkani riikide kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on põhiroll vajaliku institutsioonilise vastuse leidmisel rahvusvahemuste õiguste küsimusele; ootab seepärast kõnealuste riikide valitsustelt, et nad konsulteeriksid kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, kui Euroopa Nõukogu rahvusvahemuste kaitse raamkonventsiooni silmas pidades arutatakse ja võetakse vastu uusi standardeid ja õigusraamistikke seoses rahvusvahemuste õigustega;

21. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli eelarvamustest ja piirkonna rahvuste vahelistest erimeelsustest lahtisaamisest ning sellega seoses nende rolli eri riikide kohalike, piirkondlike ja riiklike omavalitsuste teabevahetuses;

B Konkreetsete soovitusi iga riigi kohta

Horvaatia

22. avaldab heameelt Horvaatiaga peetavate ühinemisläbirääkimiste positiivse arengu üle, mis on märguanne teistele Lääne-Balkani riikidele, et ka nende ühinemine on võimalik, kui nad täidavad vajalikud tingimused. Komitee on seisukohal, et Iirimaa toimunud referendumil tulemusel tekkinud praegune ebakindlus Lissaboni lepingu jõustumise suhtes ei mõjuta Horvaatiaga peetavaid liitumisläbirääkimisi;

23. tervitab regionaalpoliitika ja piiriülese koostöö valdkonnas tehtud edusamme ning tunnustab asjaolu, et Horvaatia on hakanud tegema rohkem jõupingutusi selleks, et lahendada erimeelsusi naaberriikidega;

24. juhib tähelepanu sellele, et Horvaatia peab tegema täiendavaid edusamme kohtusüsteemi reformimise, korrupsioonivastase võitluse, rahvusvahemuste õiguste, pagulaste tagasisaatmise ja laevaehitussektori ümberkorraldamise osas, et teha otsustavaid edusamme ühinemisprotsessis;

25. juhib tähelepanu sellele, et Horvaatia peab avaliku halduse reformi kiiremini läbi viima ning parandama kohaliku ja piirkondliku tasandi haldussuutlikkust;

Endine Jugoslaavia Vabariik Makedoonia

26. on seisukohal, et endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik on võimeline arendama veelgi tihedamaid suhteid ELiga, juhul kui ta järgib 2008. aasta Euroopa Ülemkogu poolt kehtestatud kriteeriume;

27. tunnustab endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi panust Lääne-Balkani riikide stabiilsusse ning võtab arvesse kõnealuse riigi valitsuse otsust Kosovo iseseisvuse tunnustamise kohta;

28. tervitab Euroopa Liidu ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ühise nõuandekomitee loomist ning julgustab poliitilise dialoogi süvendamist Euroopa Liidu ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi kohalike omavalitsuste vahel;

29. märgib, et endist Jugoslaavia Makedoonia Vabariiki läbinud poliitiline kriis on lõpuks lahendatud; soovib võtta otsekoheselt meetmeid riigivõimude toimimise tõhustamiseks ja parandamiseks, et analüüsida neid põhjuseid, mille tõttu 2008. aasta juunis toimunud valimiste käigus ilmnis probleeme, aga ka selleks, et tagada tulevaste valimiste korraldamisel rahvusvahelise tasandi normide järgimine; rõhutab vajadust tõhustada poliitilist dialoogi poliitilisel areenil osalejate vahel, eesmärgiga luua stabiilne üksmeelne õhkkond nende reformide teostamisel, mis on ELi liikmeks saamisel määrava tähtsusega;

30. teeb ettepaneku jätkata detsentraliseerimise protsessi ning seejuures tagada, et etnilisus ei oleks kohalike ega piirkondlike omavalitsuste moodustamisel peamine kriteerium. Komitee nõuab endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi stabiilsuse säilitamist riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning rõhutab, et pigem on vaja dialoogi kui muid vahendeid;

31. toetab kogukondadevaheliste suhete komitee konstruktiivset ülesannet olla nii riiklikul kui kohalikul tasandil vahendaja eri etniliste kogukondade ja parlamendi vahel. Komitee nõuab ka endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi paljurahvuselise laadi säilitamist ning eelkõige vähemuste õiguste ranget järgimist;

32. tervitab läbirääkimiste taaslustamist ÜRO erisaadiku Matthew Nimetzi juhtimisel ja kutsub endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariiki üles suurendama jõupingutusi, et aidata lahendada riigi nime küsimus kooskõlas ÜRO julgeolekunõukogu resolutsioonidega 817/93 ja 845/93; rõhutab heade naabrussuhete olulisust endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi arengu- teel Euroopa suunas;

33. soovib edendada avaliku halduse reformi, sealhulgas kohaliku maksupoliitika reformi, et anda omavalitsustele finantsküsimuste otsustamisel suurem iseseisvus;

Albaania

34. tervitab meetmete rakendamist avaliku halduse reformimiseks ning kohalikele omavalitsustele suuremate pädevuste andmiseks;

35. rõhutab, et majanduskasvu on vaja suurendada ning majandust tugevdada. Majanduslik jõukus ja jätkusuutlik majanduskasv on edukate ühinemisseteavalmistuste eelduseks;

36. rõhutab vajadust poliitilise konsensuse järele Euroopa integratsiooniga seotud küsimustes;

37. kutsub poliitilisi parteisid üles loobuma mittekonstruktiivsetest seisukohtadest kohalikul tasandil, nii et otsused oleksid üksmeelsed, käsitleksid kohalikke probleeme ning pakuksid lahendusi kohalike kogukondade vajadustele;

38. teeb ettepaneku kasutada tõhusaid meetmeid korrupsiooni väljajuurimiseks nii riiklikul kui kohalikul tasandil. Samal ajal kutsub komitee asjaomaseid institutsioone üles võitlema tõhusamalt organiseeritud kuritegevuse vastu;

39. tervitab kohalike omavalitsuste pädevuste suurendamist kohalike maksude ja kulude osas;

40. soovib tugevdada kohalike omavalitsuste detsentraliseeritud pädevusi;

41. kutsub Albaaniat üles täielikult rakendama Euroopa Nõukogu raamkonventsioonis ette nähtud sätteid rahvusvahemuste kaitsmise kohta, eelkõige neid sätteid, milles käsitletakse vähemuskeelte kasutamist;

Bosnia ja Hertsegoviina

42. tervitab Bosnia ja Hertsegoviina ning ELi vahelise stabiiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu allkirjastamist ning toetab kõrge esindaja büroo sulgemist ja ELi eriesindaja büroo tugevdamist nii pea, kui vajalikud tingimused ja eesmärgid on täidetud;

43. hindab asjaolu, et Kosovo lõpliku staatuse küsimus ei ole Bosniale ja Hertsegoviinale olulist mõju avaldanud ning et üldine poliitiline ja julgeolekuolukord on jäänud rahulikuks;

44. tervitab politseireformi vastuvõtmist Bosnia parlamendi poolt, arvestades selle olulisust ELi ühinemisprotsessis tehtavate edusammude jaoks; on teadlik tõsiasi, et vastuvõetud reform on kõigi osapoolte pikkadel ja keerulistel läbirääkimistel saavutatud konsensuse tulemus, ning rõhutab sellele vaatamata vajadust täiendavate muudatuste tegemiseks põhiseaduses, muutmaks riiklike asutusi tõhusamaks ning tagamaks, et etniline tegur ei oleks Bosnia ja Hertsegoviina ühiskonna valitsemisel enam määrav tegur. Komitee rõhutab samuti, et tähtis on koostöö endise Jugoslaavia rahvusvahelise kriminaalkohtuga (ICTY);

45. hindab demokraatlike kohalike valimiste korraldamist 2008. aasta oktoobris ja asjaolu, et need möödusid ilma vahejuhtumiteta. Komitee on teadlik, kui olulised on kohalike omavalitsuste demokraatlikud valimised ning nende roll Bosnia ja Hertsegoviina ühiskonna demokratiseerimisel ja täiendaval kooskõlla viimisel ELiga;

46. toetab ideed tugevdada Bosnia ja Hertsegoviina ministrite nõukogu Euroopa integratsiooni direktoraadi haldussuutlikkust, samuti teiste Euroopa integratsiooniprotsessiga seotud institutsioonide ja organite haldussuutlikkust. Bosnia ja Hertsegoviina edusammud Euroopa integratsiooniprotsessis eeldavad täiendavaid jõupingutusi Euroopa Liiduga seotud reformide rakendamisel;

47. on teadlik asjaolust, et ELiga ühinemise teemalise üleriigilise arutelu kõrval peab ellu viima ka mitmeid sihtprojekte, kuhu oleksid kaasatud riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametnikud ning akadeemiliste ringkondade ja erasektori esindajad. Uute liikmesriikide kogemused võivad olla siinkohal inspiratsiooniallikaks, eriti mis puudutab rahvuskonventsiooni loomist Euroopa Liidu küsimustes. Slovakkias on sarnane konventsioon edukaks osutunud ning selline organ loodi 2006. aastal ka Serbias;

Montenegro

48. tervitab demokraatlike ja läbipaistvate valimiste läbiviimist, eriti kuna tegemist oli esimeste presidendivalimistega alates Montenegro iseseisvuse väljakuulutamist 2006. aastal;

49. tervitab Montenegro aktiivset panust piirkonna stabiliseerimisse, eriti aga konstruktiivset lähenemist heade kahepoolsete suhete loomisel naaberriikidega, ning võtab arvesse kõnealuse riigi valitsuse otsust Kosovo iseseisvuse tunnustamise kohta;

50. tervitab Euroopa Komisjoni delegatsiooni loomist pealinnas Podgoricas ning on veendunud, et see on suur abi Euroopa Liidu ja Montenegro vahelise teabevahetuse hõlbustamisel ja tihendamisel ning aitab kaasa Montenegro püüdlustele ühineda ELiga;

51. nõuab kohtureformi kiirendamist ning avaliku halduse positsiooni tugevdamist; toetab haldus- ja kohtureformi täiendavaid edusamme ning soovib stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu rakendamise eesmärgil tugevdada haldussuutlikkust, poliitilist suutlikkust ning õigusvõimet;

52. kutsub asjaomaseid asutusi üles tegema rohkem jõupingutusi, et juurida korruptsioon keskkvalitsusest ja kohalikest

omavalitsusorganitest välja ning võidelda organiseeritud kuritegevusega, eriti uimastite ning muu kauba salakaubaveoga;

Serbia Vabariik

53. tervitab stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu allkirjastamist Serbia Vabariigi ja Euroopa Liidu vahel ning kutsub Serbia valitsust üles täitma täiel määral lepingu rakendamisega seotud kohustusi;

54. tervitab Radovan Karadžići vahistamist Serbia territooriumil ja hindab Serbia uue valitsuse jõupingutusi selles küsimuses. Komitee rõhutab Serbia valitsuse ja endise Jugoslaavia rahvusvahelise kriminaalkohtu jätkuva koostöö olulisust;

55. kutsub ELi üles võtma otsustavaid meetmeid selleks, et süvendada suhteid Serbiaga, tagades vahelepingu jõustumise ning algatades stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu ratifitseerimisprotsessi liikmesriikide parlamentides, ning on seisukohal, et Serbia võiks saada kandidaatriigi staatuse 2009. aastal;

56. tervitab asjaolu, et käesoleva aasta jaanuaris ja veebruaris toimunud presidendivalimised ning maikuu toimunud ennetähtaegsed parlamendi- ja kohalikud valimised viidi läbi demokraatlikult, ning tunnustab valitsuskriisi demokraatlikku lahendamist;

57. rõhutab vajadust makse tõhusalt detsentraliseerida ning toetab seaduse vastuvõtmist kohalike omavalitsuste varade kohta sõnastuses, mille pakkus välja Linnade ja Omavalitsuste Alaline Konverents;

58. tervitab Euroopa piirkondliku omavalitsuse harta ratifitseerimist Serbia parlamendis ning selle jõustumist 1. jaanuaril 2008;

59. soovib Serbia detsentraliseerimisprotsessi läbipaistvuse ja prognoositavuse tagamiseks välja töötada detsentraliseerimistrateegia; rõhutab vajadust tugevdada kohalikke institutsioone ning teeb ettepaneku pöörata erilist tähelepanu vähemusrahvuste ja etniliste rühmade õiguste täieliku austamise tagamisele;

60. kutsub Belgradi üles heaks kiitma ELi õigusriigimissiooni Kosovos (EULEX);

Kosovo (ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 1244/99 alusel)

61. toetab Kosovosse saadetud ELi õigusriigimissiooni (EULEX) arendamist ning tervitab ELi valmidust võtta ulatuslik vastutus Kosovos toimuvate edasiste arengute eest; tervitab kokkulepet pädevuste ülekandmise kohta ÜRO ajutiselt missioonilt (UNMIK) ELi õigusriigimissioonile;

62. tervitab Euroopa Komisjoni 11. juulil 2008 Brüsselis korraldatud Kosovo rahastajate konverentsi tulemusi ning hindab Euroopa Liidu tegevust Kosovo ja Lääne-Balkani riikide stabiilsuse küsimustes;

63. toetab Kosovo osalemist piirkondlikes algatustes, eriti nendes, mis on seotud Lääne-Balkani riikide väljavaadetega tulevikuks ELis, ning märgib, et Lääne-Balkani riikide ühinemine Euroopa Liiduga on edukalt lõpule viidud alles siis, kui kõik piirkonna osalejad on protsessi kaasatud;

64. tõdeb, et uue põhiseadusega kehtestatakse üksikute kogukondade õigused;

65. tervitab ühenduse nõuandeorgani loomist presidendi eestvedamisel ning topeltenamusel põhineva süsteemi sisseviimist, mille raames peab üksikute kogukondade oluliste huvidega seotud küsimused heaks kiitma mitte üksnes seadusandjate enamus, vaid ka üksikute kogukondade esindajate enamus. Komitee soovib süsteemi jõustamise kuupäeva kokku leppida koostöös rahvusvahelise üldsuse liikmetega;

66. avaldab lootust, et Kosovo iseseisvuse ühepoolne välja kuulutamine ei loo uusi tõkkeid kaubavahetusele ega inimeste liikumisele Balkani poolsaare riikide vahel;

67. toetab rahvusvahelise üldsuse kohalolekut Kosovos pikemas perspektiivis; kutsub rahvusvahelist üldsust üles pakkuma ulatuslikku abi uue põhiseaduse kohaldamisel, arvestades Kosovo institutsioonide ebapiisavaid haldusvahendeid;

68. avaldab kahetsust, et haldussuutlikkus jääb ebapiisavaks, et tagada tõhusad ja läbipaistvad avalikud teenused ning Euroopa Liidu rahaliste vahendite ja programmide haldamine;

69. innustab rahvusvähemuste kogukondi osalema Kosovo ühiskondlikus tegevuses, nagu uues põhiseaduses sätestatud, ning mainib kahetsusega Serbia kogukonna esindajate vastumeelsust osaleda avaliku halduse asutuste kujundamisel ning Kosovo institutsioonidesse valitavate esindajate valimise demokraatlikus protsessis;

70. kutsub Kosovo ametiasutusi üles austama erinevaid etnilisi vähemusi ja täitma kõiki kõnealuse valdkonnaga seotud rahvusvahelisi nõudeid.

Brüssel, 27. november 2008

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamus teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine laienemisprotsessi ja selle lisaväärtus”

(2009/C 76/10)

REGIOONIDE KOMITEE

- soovib, et ka tulevaste kandidaatriikide rühm, tingimusel, et nad vastavad Euroopa Komisjoni nõuetele, saaks õiguse ülejäänud kolmele vahendile, nii et neile kehtiksid samad tingimused kui praegustele kandidaatriikidele;
- soovib võtta kõnealune arvamus lähtepunktiks varasemate kogemuste laiaulatuslikumal ja põhjalikumal hindamisel, kuna seeläbi saaks välja tuua ja dokumenteerida seda põhjalikku ja olulist tööd, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on varasemate laienemiste käigus teinud. Sellega seoses peaks komitee teadusuuringute fondi abil põhjalikult analüüsima kohalikku ja piirkondlikku kaasatust ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames 2007.–2009. aastatel;
- soovib, et komitee algataks 2009. aasta alguses ümarlauaarutelu, kuhu kutsutakse komisjoni, parlamendi, kandidaatriikide ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja teiste asjaomaste osalejate esindajad, et arutada põhjalikult kõnealust teemat. Seeläbi saaks alguse ümberhindamisprotsess;
- soovib, et hinnangu alusel töötataks välja ja võetaks komitee ja komisjoni koostöös vastu poliitiline tugiraamistik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseks laienemisprotsessi. Kõnealuse poliitilise tugiraamistiku koostamine tähendab erakordset võimalust praeguste struktuuride ja koostöövormide ümberhindamiseks, eesmärgiga veel enam arendada liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste piirülest koostööd.

Raportöör: Helene LUND (DK/PES) Furesø vallavolikogu liige

I ÜLDISED MÄRKUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Põhipunktid

1. tervitab edukalt lõppenud viiendat laienemisprotsessi, kus Bulgaaria ja Rumeenia kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on olnud oluline osa arengus jätkusuutliku kohaliku ja piirkondliku demokraatia suunas;

2. rõhutab, et on oluline õppida varasemate laienemiste kogemustest piiriülese koostöö valdkonnas, et panuseid optimeerida ja paremaks muuta seoses praeguste ja tulevaste kandidaatriikidega toimuvate ühinemisläbirääkimistega;

3. soovib seega keskenduda rohkem koostööle liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

4. tervitab komisjoni teatise (KOM(2004) 627 lõplik) ja nõukogu määrusega (1085/2006) loodud ühinemiseelse abi rahastamisvahendit ning viitab komitee samateemalisele arvamusele (CdR 498/2004 fin). Komitee toetab ühinemiseelse abi rahastamisvahendi viiest komponendist koosnevat ülesehitust: a) üleminekutoetus ja haldussuutlikkus, b) piiriülene koostöö, c) piirkondlik areng, d) inimressursid ja e) maapiirkondade areng;

5. märgib, et ühinemiseelse abi rahastamisvahend ajavahemikuks 2007–2013 on oluline vahend püsivate poliitiliste ja administratiivsete struktuuride loomiseks praegustes ja tulevastes kandidaatriikides, kuna see on alates 1. jaanuarist 2007 koonandanud ühinemiseelse abi erinevad komponendid, mis varem kehtisid Türgile ja Lääne-Balkani riikidele: Phare, Ispa, Sapard, Cards ning Türgi rahastamisvahend;

6. tervitab kolmeaastast suunavat finantsraamistikku ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames ressursside jaotamiseks igasse sihtriiki, kuna see osutab paindlikule lähenemisele, ning märgib, et kuna kõigile sobivat lahendust ei ole võimalik leida, siis on vaja paindlikke vahendeid, mis oleksid suutelised vastama iga riigi väljakutsetele ja probleemidele;

7. märgib samas, et sihtriigid on jagatud kahte rühma, millest ühte kuuluvad praegused kandidaatriigid endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Horvaatia ja Türgi ning teise tulevased kandidaatriigid Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Montenegro,

Serbia ja Kosovo. Komitee märgib sellega seoses, et praeguste kandidaatriikide rühmal on võimalik taotleda toetust kõigis viies valdkonnas ja tulevaste kandidaatriikide rühmal esimeses kahes valdkonnas (üleminekutoetus ja haldussuutlikkus ning piiriülene koostöö);

8. soovib, et ka tulevaste kandidaatriikide rühm, tingimusel, et nad vastavad Euroopa Komisjoni nõuetele, saaks õiguse ülejäänud kolmele vahendile, nii et neile kehtiksid samad tingimused kui praegustele kandidaatriikidele;

9. rõhutab, et ühinemiseelse abi rahastamisvahendi tulemuste järeldokumenteerimisele on oluline esitada karmid nõudmised;

10. märgib, et suurt osa õigusaktidest rakendatakse sageli kohalikul ja piirkondlikul tasandil (keskkonnavaldkonnas rakendatakse kuni 70 % ühenduse õigusaktidest kohalikul ja piirkondlikul tasandil). Seetõttu on oluline, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saaksid reaalse võimaluse saada toetust ühinemiseelse abi rahastamisvahendist, nii et neil oleks võimalus jätkata oma väärtuslikku ja olulist tööd ning anda jätkuvalt oma konstruktiivne panus tugevate administratiivsete struktuuride ja jätkusuutliku demokraatia arengusse praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

Kohalike ja piirkondlike osalejate panus seoses laienemisega

11. rõhutab, et selleks, et praegused ja tulevased kandidaatriigid tegutseksid vastavalt ühenduse õigustikus, Kopenhaageni kriteeriumites ja 1995. aasta Madridi järeldustes esitatud nõuetele, on vajalik, et kandidaatriigid arendaksid välja püsivad detsentraliseeritud poliitilised ja administratiivsed struktuurid;

12. juhib tähelepanu, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kodanikele sageli esimene kokkupuude süsteemiga ja seetõttu on oluline, et nad osutaksid teenuseid, mille järele on kodanike seas nõudlus. Kogemused näitavad, et on oluline töötada tugevate detsentraliseeritud poliitiliste ja administratiivsete struktuuride arendamise nimel, kuna need on praegustes ja tulevastes kandidaatriikides sageli nõrgad. See on valdkond, kus ELi kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on suured kogemused, kuna nende väljakutsetega seisavad silmitsi kõikide liikmesriikide kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. Komitee rõhutab ka, et on oluline, et kodanikud ei kogeks ühinemisprotsessi ajal teenuste taseme püsivat alanemist, kuna sellega kaasneks negatiivne suhtumine ELi liikmelisuses;

13. rõhutab sellega seoses, et oluline on ka keskenduda tugevate detsentraliseeritud struktuuride arendamisele, kuna suurt osa ühenduse õigustikust rakendatakse kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Komitee osutab sellest tulenevale vajadusele, et kohalik ja piirkondlik tasand suhtleksid kesktasandiga võrdsel alusel, kuna tänu kohaliku ja piirkondliku tasandi hästi arenenud haldussuutlikkusele ollakse suutelised pakkuma teenuseid, mille järele on nõudlus, ning tegelema tekkivate väljakutsetega, vähendades kesktasandi koormust;

14. juhib tähelepanu, et eduka poliitilise ja administratiivse aluse loomiseks kohaliku ja piirkondliku tasandi poliitilistele ja administratiivsetele struktuuridele on oluline arendada koostöös kodanikuühiskonnaga kohalikkude demokraatiat, mida kodanikud usaldavad ja mille kohta nad tunnevad, et saavad seda mõjutada. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on pikaajaline piiriülese koostöö kogemus, näiteks koostöö sõpruslinnadega, mis läbi kaasatakse demokraatia ja halduse arendamisse ka kultuuri- ja identiteedimõõde. See tähendab ühenduse jaoks positiivset lisaväärtust;

15. märgib samuti, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil on eriteadmised kultuuridevahelisest koostööst, kuna sageli on just need tasandid otseses kontaktis erineva kultuurilise taustaga kodanikega. See on andnud kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele erinevate kultuuridega otsese töötamise kogemusi. Kõnealust ressursi saab kasutada kultuuridevahelises tegevuses liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide vahel seoses laienemisprotsessiga;

Vajadus ühtekuuluvusele suunatud lähenemise järele piiriüleses koostöös

16. leiab, et on oluline arendada ühtset lähenemist piiriülesele koostööle seoses laienemisprotsessiga;

17. märgib, et komitee olulisemaid prioriteete välissuhete valdkonnas on selgitada kodanikele laienemisprotsessi (CdR 322/2006 fin), ning rõhutab, et komitee panus on paremini ja lihtsamalt teavitada, et komiteel on süstemaatilised teadmised kohalike ja piirkondlike omavalitsuste saavutatud praktilistest, konstruktiivsetest ja püsivatest tulemustest laienemisprotsessis;

18. tänab kõiki liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, kes on osalenud kõnealuse arvamuse aluseks olnud uuringus. Nad on andnud silmapaistva panuse kõnealuse arvamuse koostamisse, jagades oma kogemusi liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste

kandidaatriikide kohaliku ja piirkondliku koostöö kohta. Eriti olulise panuse on andnud Horvaatia linnad ja piirkonnad, mis näitab nende suurt pühendumust. Kõikidest osalenud riikidest saabunud vastused on jõuline lähtekoht varasemate panuste hindamiseks ning sellega on loodud alus poliitiliste suuniste väljatöötamiseks edasise töö jaoks;

II POLIITILISED SOOVITUSED

Poliitilised suunised ⁽¹⁾

19. soovib võtta kõnealune arvamus lähtepunktiks varasemate kogemuste laiaulatuslikumal ja põhjalikumal hindamisel, kuna seeläbi saaks välja tuua ja dokumenteerida seda põhjalikku ja olulist tööd, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on varasemate laienemiste käigus teinud. Sellega seoses peaks komitee teadusuuringute fondi abil põhjalikult analüüsima kohaliku ja piirkondliku kaasatust ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames 2007.–2009. aastatel. Teadusuuringud peaksid toimuma koostöös liikmes- ja kandidaatriikide ülikoolide ja organisatsioonidega. Lisaks soovib komitee luua fraktsioonide, komisjoni ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajatest koosnev tööühm, mille ülesanne on kontrollida uuringute teostamist ning anda aru komiteele ja tööühmadele, et tagada laiaulatuslikku pühendumist hindamisprotsessile;

20. soovib, et komitee algataks 2009. aasta alguses ümarlauaarutelu, kuhu kutsutakse komisjoni, parlamendi, kandidaatriikide ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja teiste asjaomaste osalejate esindajad, et arutada põhjalikult kõnealust teemat. Seeläbi saaks alguse ümberhindamisprotsess;

21. soovib hindamisse kaasata ka komitee sekretariaat, kolm tööühma — Lääne-Balkani riikide, Türgi ja Horvaatia tööühm, mis on asjaomaseid laienemisaspekte teatud määral juba käsitlenud, ning endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ühine nõuandekomitee, kuna neil saaks olulisi teadmisi praeguste ja tulevaste liikmesriikide ees seisvatest väljakutsetest;

22. soovib, et hinnangu alusel töötataks välja ja võetaks komitee ja komisjoni koostöös vastu poliitiline tugiraamistik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseks laienemisprotsessi. Kõnealuse poliitilise tugiraamistiku koostamine tähendab erakordset võimalust praeguste struktuuride ja koostöövormide ümberhindamiseks, eesmärgiga veel enam arendada

⁽¹⁾ Poliitiliste ja praktiliste suuniste väljatöötamisel on lähtutud liikmesriikides ning praegustes ja tulevastes kandidaatriikides läbi viidud uuringust. Materjal lisas.

liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste piiriülest koostööd. Poliitilise tugiraamistiku eesmärk on toimida komisjoni ja komitee ühise viitedokumendina ühinemiseelse abi rahastamisvahendi edasiantdamisel, määratledes soovitud koostööks seoses laienemisprotsessiga, et see vahend vastaks veel paremini kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vajadustele;

23. soovib kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võrdsete partneritena laienemisprotsessi nende suurte kogemuste ja teadmiste tõttu praeguste ja tulevaste kandidaatriikide tugendamiseks piiriülese koostöö kaudu. Seda tuleb vaadelda kui ühist ressursi, mis toob kasu ka ülejäänud ühendusele ja institutsioonidele. Seetõttu kutsub komitee komisjoni, kandidaatriike ja tulevase kandidaatriike üles koostööle kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, et töötada kõnealuse panuse jaoks välja vajalik õiguslik ja finantsraamistik. Poliitiline tugiraamistik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseks laienemisprotsessi on esimene samm selle eesmärgi suunas;

III PROJEKTIDEGA SEOTUD SOOVITUSED

Projektidega seotud suunised

24. märgib, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste läbi viidud väiksematel piiriülestel projektidel on otsustav lisaväärtus, kuna mitmete liikmesriikide kogemus näitab, et väiksematele projektidele iseloomulik avatus, läbipaistvus ja osalejate otsene kontakt loovad vastastikuse usalduse ja pakuvad praktilistele probleemidele konkreetseid tulemusi;

25. rõhutab sellega seoses, et detsentraliseeritud projektidele taotletavatel vahenditel ühinemiseelse abi rahastamisvahenditest on kõige olulisem tähtsus haldussuutlikkuse loomise jaoks praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalikul ja piirkondlikul tasandil, nagu näitab muu hulgas Rumeenia kogemus;

26. soovib kohandada ühinemiseelse abi rahastamisvahendite kõiki komponente, et need vastaksid nende kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning valitsusväliste organisatsioonide vajadustele, kes annavad olulise panuse laienemisprotsessi. Mitmete liikmesriikide, sealhulgas Ühendkuningriigi ja Taani, kogemus näitab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on raske saavutada piiriülestele projektidele määratud alampiiri ühinemiseelse abi rahastamisvahendite kasutamiseks;

27. peab oluliseks, et ühinemiseelse abi rahastamisvahendite suunataks rohkem ka kohaliku ja piirkondliku tasandi haldussuutlikkuse suurendamiseks, mitte ei keskendutaks ainult keskadministratsiooni ülesehitamisele. Kui kohalike ja piirkondlike omavalitsuste haldussuutlikkus ei ole piisav, on ühenduse õigustikku keeruline jätkusuutlikult kohaldada;

28. märgib oma kogemustele tuginedes, et projektidele makstud toetuste tõhusat kasutamist takistab peamiselt kandidaatriikide ja tulevaste kandidaatriikide suutmatuse neile eraldatud toetust tõhusalt kasutada. See kehtib kogu protsessi kohta alates taotlemismenetlustest rakendamise ja aruandluseni ning on põhjustatud suures osas kogemuste puudumisest. Sellega seoses viitab komitee asjaolule, et keelebarjäär ja puudulikud tehnilised teadmised taotlemismenetlustest ja projektihaldusest on suurimad probleemid projektide algatamisel ja elluviimisel. Seeläbi rõhutatakse veelgi, kui oluline on ühinemiseelse abi rahastamisvahendite raames pakkuda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele reaalset toetust haldussuutlikkuse suurendamiseks;

29. soovib ühinemiseelse abi rahastamisvahendite raames kohaldada etapiviisilist lähenemist, mis võimaldab alustada väiksemate projektidega ning kogemuste ja haldussuutlikkuse suurendes jätkata suuremate projektidega;

30. soovib ühinemiseelse abi rahastamisvahendite raames luua spetsiaalne eelarverida väikestele projektidele nagu tehti varasemate programmide puhul, nagu *Phare Baltic Project Facility* ja *Tacis Small Project Facility*. Komitee märgib, et ajavahemikul 1998–2001 viidi kõnealuste projektide raames Eesti, Läti, Leedu, Poola, Venemaa, Valgevene, Ukraina, Moldova ja liikmesriikide koostöös ellu 259 projekti, ning et siseauditi talituse 2000. aastal muu hulgas programmile Tacis antud hinnangus soovitatakse suurendada *Tacis Small Project Facility*le antavat rahalist toetust, kuna kõnealune programm on olnud niivõrd edukas;

31. juhib samas tähelepanu muu hulgas Türgi kogemustele, mis on näidanud, et just väiksematel projektidel, mis sisaldavad sageli konkreetseid algatusi, on oluline positiivne lisaväärtus ühendusele tervikuna, kuna sellised projektid on üks viis levitada kohalikul ja piirkondlikul tasandil positiivset teavet ja teadmisi ELi kohta ning suurendada realselt ELi alast teadlikkust;

32. märgib, et varasemate toetusprogrammide kogemus näitab, et on oluline, et toetuse taotlemine ühinemiseelse abi rahastamisvahenditest oleks võimalikult vähe bürokraatlik ja ei oleks jagatud liiga paljudeks etappideks eri toetustega, ning juhib seetõttu tähelepanu vajadusele paindliku projektiraamistiku järele, mis võimaldaks viia rahalisi vahendeid ühelt eelarvereaalt teisele, et kaasata uut teavet ning seeläbi käimasolevaid projekte parandada ja täiustada. Sellega seoses märgib komitee, et keerulised bürokraatlikud menetlused seavad väiksematele projektidele takistusi. Komitee märgib ka, et Serbia kogemus näitab, et viivitused projektivahendite ülekandmisel projektide eest vastutavatele ametitele võivad põhjustada ebasoovitavaid tagajärgi;

33. juhib tähelepanu sellele, et riiklikud organisatsioonid saavad aidata projektijuhtimist lihtsustada, võttes endale kontaktpunkti ja teabe pakkuja aktiivse rolli. Riiklikel organisatsioonidel on sageli asjaomased teadmised ning nad saavad aidata edendada projektijuhtimise häid tavasid;

34. juhib tähelepanu edukale koostööle liikmesriikide, Türgi, Horvaatia ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahel ELi programmi „Kultuur” raames ning liikmesriikide ja Türgi vahel ELi programmi „Elukestev õpe” raames, samuti positiivsetele koostöökogemustele ELi teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi raames, kus osalesid Türgi, Horvaatia, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik ja Serbia. Komitee märgib, et seda lähenemist ja vahetusvõimalust tuleks kasutada ka ühinemiseelse abi rahastamisvahendite puhul, et pakkuda paremaid võimalusi eri valdkondade ekspertide vahetamiseks kohalikul ja piirkondlikul tasandil liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatide vahel;

35. märgib, et on oluline keskenduda eri valdkondade ekspertidele. Taani ja Poola kogemus näitab, et konkreetsete probleemidega igapäevaselt tegelevate kohalike ja piirkondlike ekspertide osalemine hõlbustab teemakohast dialoogi ning soodustab meeskonnatööd ja õppimist. Ühendkuningriigi kogemus näitab, et ekspertide vahetust tuleks vaadelda positiivse kahepoolse protsessina, kus mõlemad osapooled üksteiselt õpivad, seega saavad liikmesriikide riiklikud valdkondlikud eksperdid samuti kasu kõnealuselt koostööst. Itaalia ja Horvaatia kogemused näitavad, et projektid, millest saavad kasu mõlemad pooled, sillutavad teed uutele projektidele ja edasisele koostööle;

36. juhib tähelepanu, kui olulised on elukestva õppe ja koolituse kavad, mis peaksid tagama, et õppimisprotsess ei lõpeks konkreetse projekti lõppemisega, vaid areneks edasi ja saaks uut hoogu, ning märgib, et muuhulgas Rumeenia kogemus näitab, et koostöö selles valdkonnas on oluline tõhusa ja elujõulise avaliku sektori tagamiseks;

37. leiab, et eelarvesse tuleb luua eraldi rida tõlkimise jaoks, ning märgib, et muu hulgas Eesti ja Horvaatia kogemused näitavad, et piiriüleste projektide kavandamine ja elluviimine on takistatud, kui puudub professionaalne tõlge, kuna see tähendab, et osapooltel ei ole võimalik suhelda viisil, mis tagaks projekti edu ja vastastikuse mõistmise;

38. juhib tähelepanu vajadusele keskenduda rohkem projekti andmestikule, kuna mõnedel juhtudel on juurdepääs andmetele osutunud raskeks ning andmete kvaliteet väga erinevaks, mis võib projekti kvaliteeti ebasoodsalt mõjutada;

39. leiab, et kõigi omavalitsustasandite tugev haldussuutlikkus on institutsiooniliste reformide jaoks olulise tähtsusega, ning märgib, et on oht institutsioonilisi reforme alahinnata, kui haldusstruktuuris on nõrku kohti. Näiteks Horvaatias ja Bosnias avaldavad viivitused riiklike õigusaktide rakendamisel negatiivset mõju projektide elluviimisele kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

40. märgib sellega seoses, et tuleb keskenduda võimalikele väljakutsetele seoses ELi eeskirjade ja riiklike õigusaktide vastastikuse mõjuga. Muu hulgas Serbia kogemus näitab, et hankeeeskirjade vahelised ebakõlad võivad põhjustada arusaamatusi ja viivitusi projekti elluviimisel;

41. osutab, et oluline on jätkuv tasakaal erinevatele valdkondadele mõeldud toetuste vahel. Varasemate laienemiste kogemus näitab, et erinevate valdkondade areng on olnud väga erinev. Kui ühenduse õigustikul põhinevates valdkondades, mida on tunnustatud selgete poliitiliste prioriteetidena, tehakse edusamme, toimub teistes valdkondades väga vähe. Selle tulemusel keskendutakse vähestele valdkondadele, nii et teised olulised avaliku sektori valdkonnad on jäänud ressurssidest ja tähelepanust ilma. Seetõttu on kõnealustes valdkondades võetud kiirustades ning aja- ja ressursikitsikuses terve rida algatusi, mis omakorda on vähendanud võimalusi tõhusateks tulemusteks;

42. rõhutab ülalnimetatud kogemuste põhjal, et ELi projekte tuleb algatada protsessi algjärgus, nii et nende rakendamine ja soovitud tulemused ei kannataks ajasurve tõttu;

43. leiab, et poliitilisi kriteeriumeid tuleb vaadelda laiemalt, võttes arvesse ELi ja teiste, riiklikul tasandil sätestatud poliitiliste kriteeriumide tasakaalu ja vastastikust mõju. Varasemad kogemused programmist PHARE on näidanud, et üks osa poliitiliste kriteeriumide täitmiseks kavandatud toetusi ei ole olnud tõhusad, kuna lähenemine on olnud liiga piiratud. Kõnealuste toetuste puhul ei ole piisaval määral aluseks võetud vajadust tegeleda oluliste piirkondade — avaliku sektori reformid, kodanikuühiskonna arendamine, head valitsemistavad ja korrupsioonivastane võitlus — vastastikuse mõjuga. Lisaks ei ole toetuste puhul arvestatud sellise olulise asjaoluga, et poliitiliste kriteeriumide paljusid aspekte ei saa ellu viia ilma majanduslikke kriteeriumeid mõjutamata. Seetõttu on oluline, et kohalik ja piirkondlik tasand kaasataks ühinemiseelse abi prioriteetide seadmisel, nii et toetuste määramisel arvestataks tegelikke vajadusi. Komitee märgib seetõttu, et kui riiklikud arengustrateegiad ja välismaiste abiandjate strateegiad ei ole kooskõlas, võivad tekkida probleemid, nagu näitab selgelt Horvaatia kogemus;

44. leiab, et kohalik ja piirkondlik tasand tuleb protsessi kaasata varakult, sest on vajadus kohaliku, piirkondliku ja kesktasandi kooskõlastamiseks. Kogemused näitavad, et puuduliku kooskõlastamise tõttu algatatakse terve rida tegevusi kesktasandil, seejärel ei arvestata aga kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ülesandeid. Selle tulemusena ei kasutata algatatud tegevuste ja projektide täit potentsiaali;

45. soovib seetõttu avatud kooskõlastamist kesktasandi ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel ning viitab muuhulgas Sisaki-Moslavina, Požega-Slavoonia, Osijek-Baranja ja Lika-Senji maakondadele ning Varaždini ja Karlovaci linnadele Horvaatias, kes on avaldanud soovi tihedamalt osaleda ühinemiseelse abi rahastamisvahendite rakenduskavade ettevalmistamisel.

See aitab ka tagada suuremat kooskõla olemasolevate vajaduste ja käivitavate tegevuste vahel;

46. soovib seepärast, et ühinemiseelse abi rahastamisvahendite rakenduskavades innustataks kohalikke ja piirkondlikke valitud omavalitsusi tihedamalt osalema, nagu seda on tehtud Horvaatias ühinemiseelse abi rahastamisvahendite II komponendi — piiriülese koostöö — raames. Komitee märgib, et just kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on kogemus ja tunnetus, millised on kohalikud ja piirkondlikud vajadused, ning seepärast suudavad just nemad määratleda probleeme ja aidata kaasa nende lahendamisel. Seetõttu soovib komitee, et seda meetodit levitataks teistes kandidaatriikides ning et see haaraks laiemalt ka programmi teisi prioriteete.

Brüssel, 27. november 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamus „Energiatõhususe parandamine info- ja sidetehnoloogia abil”

(2009/C 76/11)

REGIOONIDE KOMITEE

- märgib, et kliimamuutustega toimetulek on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste üks lähiaastate suurim poliitiline väljakutse;
- on seisukohal, et 2020. aastaks seatud ambitsioonikate eesmärkide saavutamiseks tuleb tagada info- ja sidetehnoloogiale tuginevate lahenduste piisav kättesaadavus ja nende täielik ärakasutamine;
- rõhutab info- ja sidetehnoloogia olulist rolli Euroopa Liidu säästva arengu strateegia elluviimisel. See avaldab tehnoloogiliste ja kaubanduslike uuenduste kaudu positiivset mõju säästvale arengule ning edendab kõige intelligentsemate ja puhtamate protsessidega struktuurilisi muutusi loodusvarade kasutamisel;
- rõhutab asjaolu, et info- ja sidetehnoloogia ääretu potentsiaal energiatõhususe suurendamiseks tugevdab Euroopa konkurentsivõimet ning suurendab ettevõtete võimalusi kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
- juhib tähelepanu sellele, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste käsutuses on mitmed vahendid, mis võimaldavad täielikult ära kasutada info- ja sidetehnoloogia võimalused kliimamuutustega toimetulekul, näiteks vastutus ja volitused maakasutuse kavandamisel, energiapakkumisel, ehituses ja transpordis;
- teeb ettepaneku, et Euroopa energiatõhususe ürituse raames võiks kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele korraldada näituse ja konkursi info- ja sidetehnoloogiat kasutavatest parimatest energiatõhususe projektidest; komitee on valmis osalema nii näitusel kui ka ürituse programmis; samuti teeb ettepaneku, et komisjon koostaks koos Regioonide Komitee ja teiste osapooltega käsiraamatu selle kohta, kuidas saaksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kasutada info- ja sidetehnoloogiat oma kliimamuutuste kavades.

Raportöör: Risto KOIVISTO (FI/PES), Pirkanmaa ühenduse maakonnaavalitsuse esimees

Viitedokument

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Energiatõhususe parandamine info- ja sidetehnoloogia abil”

KOM(2008) 241 lõplik

POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. märgib, et hiljutistes arvamustes on komitee nimetanud kliimamuutustega toimetulekut kohalike ja piirkondlike omavalitsuste üheks lähiaastate suurimaks poliitiliseks väljakutseks;

2. toetab nõukogu seatud eesmarke vähendada 2020. aastaks heitkoguste taset 20 % võrra 1990. aasta tasemest, tõsta taastuvate energiaallikate osakaalu 20 %-ni ELi kogu energiatarbimisest ja saavutada ELi energiatarbimises prognoosidega võrreldes 20 % sääst;

3. jagab komisjoni arvamust, et 2020. aastaks seatud ambitsioonikate eesmärkide saavutamiseks tuleb tagada info- ja sidetehnoloogiale tuginevate lahenduste piisav kättesaadavus ja nende täielik ärakasutamine;

4. kordab oma varasemat seisukohta, mille kohaselt tuleb energiatootmisel seada esikohale Euroopa kõigis energiapoliitika valikutel. Seetõttu on komiteel hea meel, et Euroopa Komisjon väljendab teatist soovi suurendada info- ja sidetehnoloogia kasutamist energia tootmisel, jaotamisel ja sellega kauplemisel tootmisel;

5. juhtides erilist tähelepanu info- ja sidetehnoloogia sotsiaalsele ja majanduslikule mõõtmele Euroopa Komisjoni hiljutisi i2010 algatusi käsitlevates arvamustes, tunneb heameelt, et komisjon võtab nüüd arvesse ka infoühiskonna keskkonnaaspekte;

6. rõhutab info- ja sidetehnoloogia olulist rolli Euroopa Liidu säästva arengu strateegia elluviimisel. See avaldab tehnoloogiliste ja kaubanduslike uuenduste kaudu positiivset mõju säästvale arengule ning edendab kõige intelligentsemate ja puhtamate protsessidega struktuurilisi muutusi loodusvarade kasutamisel;

7. rõhutab asjaolu, et info- ja sidetehnoloogia ääretu potentsiaal energiatootmisel suurendamiseks tugevdab Euroopa konkurentsivõimet ning suurendab ettevõtete võimalusi kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll

8. on veendunud, et komisjon on teinud õige valiku, seades ideede hindamisel ja katsetamisel esikohale linnapiirkondade osalemise ja nendega tehtava koostöö, ja leiab, et see sobib hästi kokku komitee varasemate märkustega i2010strateegia kohta;

9. on seisukohal, et just kohalik ja piirkondlik haldustasand võib praktilistest vajadustest tulenevalt käivitada kõige loovamad ja uuenduslikumad algatused Euroopa Liidu i2010 strateegia toetuseks;

10. juhib tähelepanu sellele, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste käsutuses on mitmed vahendid, mis võimaldavad täielikult ära kasutada info- ja sidetehnoloogia võimalused kliimamuutustega toimetulekul, näiteks vastutus ja volitused maakasutuse kavandamisel, energiapakkumisel, ehituses ja transpordis;

11. märgib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kasutavad juba praegu ulatuslikult info- ja sidetehnoloogiat mitmes energiatarbimise ja heitkoguste vähendamiseks seatud valdkonnas, nagu näiteks

— avalike kohtade valgustus. Kasutaja võib näiteks tekstisõnumi või Interneti kaudu süüdata välispordirajatiste valguse teatud ajaks ning tänapäeval on võimalik reguleerida automaatselt vastavalt muutuvatele vajadustele;

— hoonete kütte, kliimaseadmete ja valgustuse reguleerimine. Tehnoloogial on eriti märkimisväärne roll palju energiat kasutavates hoonetes, nt ujulates;

— kinnistute ja muude avalike paikade kaugjalgimine. Ühtlasi saadakse teavet ehitiste energiatarbimise ja selles toimivate muudatuste kohta;

— keskkonnasäästlikum liikluskontrollisüsteem, näiteks liiklusvoogude muutustele reageerivad foorituled ja ummikutest teatamine;

— ühistranspordi konkurentsivõime suurendamine. Mitmed kohalikud omavalitsused pakuvad juba positsioneerimissüsteemil põhinevat teavet sõiduplaanide kohta reaalajas ning piletimüüki Interneti vahendusel;

- kohaliku logistika väljaarendamine. Infotehnoloogia abil on võimalik ühendada valla transport ja erinevad mobiilsed teenused vähem heiteid tekitavaks tervikuks ning optimeerida liine keskkonnasäästlikult;
- tarbijate teadlikkuse tõstmine. Sõidumeerikute kauglugemise abil võib tarbijale pakkuda reaalajas teavet, mis omakorda parandab energiatõhusust ja piirab heitkoguseid;
- energia tootmine ja jaotus, kus protsesside juhtimiseks kasutatakse juba praegu infotehnoloogiat;

12. toetab komisjoni ettepanekut anda info- ja sidetehnoloogia ettevõtetele antud etapis juhtroll struktuurimuutustes, mille eesmärk on ökoloogilise jalajälje vähendamine;

13. juhib samuti tähelepanu suurtele võimalustele, mida info- ja sidetehnoloogia pakub kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele nende tootlikkuse suurendamiseks ja teenuste parandamiseks ning samas energia tarbimise ja heitkoguste vähendamiseks. Kõnealuste võimaluste kasutamine eeldab sageli siiski ulatuslikumat struktuurireformi haldustavades, näiteks:

- kaugtöö suurendamine töö paindlikumaks muutmiseks;
- siirdumine paberdokumentidelt elektroonilisele asjaajamisele, uuendades samas nii sise- kui ka välismenetlusi;
- eri sektoreid ja organisatsioone hõlmava laialdase valiku teenuste pakkumine ühistes üldsusele lähedal olevates teenustekeskustes, millesse põhjalikumaid ekspertteadmisi ja näiteks tõlketeenuseid edastatakse videokonverentsi vahendusel;

14. nendib, et Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võrgustikud osalevad meelsasti komisjoni kavandatud ja energiatõhususega seotud info- ja sidetehnoloogia konsulteerimis- ja partnerlusportsessides ning heade tavade levitamisel;

15. kutsub komisjoni üles töötama koostöös liikmesriikidega välja sobivad ning ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vajadusi arvestavad rahastamismudelid, ning seadma energiatõhususe üldiselt ja eelkõige info- ja sidetehnoloogial põhinevad lahendused kõigi rahastamisallikate prioriteediks;

Muud märkused

16. leiab, et hoolimata paljudest juba rakendatavatest algatusetest, tulnuks teatistes kaasata transport nende valdkondade hulka, millele keskendutakse algetapis, kuna transpordil on suur säästupotentsiaal, see sisaldab mitmeid võimalusi info- ja sidetehnoloogia rakendamiseks ning on kohaliku ja piirkondliku halduse seisukohalt keskse tähtsusega;

17. jagab komitee arvamust, mille kohaselt on oluline toetada vähem energiat tarbivate arvutite väljaarendamist, ning kutsub samas komisjoni üles investeerima nende meetmete arendamisse, mis võimaldavad eelkõige suurtes arvutiruumides toodetavat soojusenergiat senisest paremini talletada;

18. juhib lisaks komisjoni poolt käsitletud energiatõhususele tähelepanu ka infotehnoloogia toodete valmistamise, transpordi ja hävitamise ulatuslikule mõjule valdkonna ökoloogilisele jalajäljele ja peab oluliseks samme selle mõju piiramiseks, seda nii vabatahtlike kokkulepete kui ka vajadusel õigusaktide kaudu.;

19. teeb ettepaneku koostada ühtsed suunised info- ja sidetehnoloogia abil energiatõhusust edendava uurimistegevuse kohta, mis võimaldaks Euroopa, riiklikud ja piirkondlikud haju- tatud ressursid ühiste eesmärkide saavutamiseks paremini ühen- dada;

20. rõhutab kliendile orienteeritud teadustegevuse tähtsust ja on seisukohal, et selle õnnestumise eeltingimus on tihe koostöö teadusliku uurimistegevuse, info- ja sidetehnoloogia ja teiste ette- võtete, energiatootjate, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning tarbijaorganisatsioonide vahel;

21. arvestades kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suurt tähtsust energiatõhususe seisukohalt, kutsub üles andma neile olulise rolli Euroopa Liidu teadusuuringute raamprogrammis ja vastavates riiklikes raamprogrammides ja eelkõige teatistes mainitud info- ja sidetehnoloogia ökoloogilise jalajälje mõõtmiseks läbiviidavates ulatuslikes pilootprogrammides;

22. tunneb muret, et teema olulisusest hoolimata ei ole piisavalt investeeritud uuenduste turule toomisse praktiliste masstoo- dete ja -teenustena, ja märgib, et lisaks teerajaja rolli täitmisele uuenduste kasutamisel võivad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused pakkuda valdkonna ettevõtetele positiivset majan- duslikku keskkonda;

23. leiab, et turu kasvu üks põhiprobleem on ühiste standar- dite puudumine eelkõige kohaliku ja piirkondliku haldustasan- diga tihedalt seotud tehnoloogiavaldkondades, nagu ehitiste intelligentsed kontrollisüsteemid, valgustuse kontroll ja liiklus- süsteemid. Standardite puudumine takistab tehnilist koostalitlus- võimet, piirab konkurentsi turgudel ja raskendab uute hangete tegemist;

24. juhib tähelepanu sellele, et komisjoni mainitud prioriteet- setel aladel puuduvad ühtsed mõõtmismeetodid, millega koha- likud ja piirkondlikud omavalitsused võiksid hinnata eri lahen- duste kasulikkust;

25. tõdeb, et piirkondlikule ja kohalikele tasandile detsentraliseeritud energiatootmine on elektri jaotamise ja varustuskindluse seisukohalt otstarbekas ja loob võimaluse kombineerida erinevaid energiatootmisviise. Seetõttu toetab komitee tungivalt komisjoni kava suurendada teabe ja heade tavade levitamist info- ja sidetehnoloogiatel põhinevate uute ettevõtlusmodelite alal detsentraliseeritud tootmises ning investeerida sellega seonduvasse teadus- ja arendustegevusse;

26. nendib, et komisjoni teatistes ei mainita säästva info- ja sidetehnoloogia edendamist avalike hangete osas, ja kutsub üles töötama välja meetmeid, mille abil võiksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused avalike hangete ja eelkõige kommertskasutusele eelnevate hangete puhul seada senisest lihtsamini esikohale energiatõhususe ja sellega seonduva info- ja sidetehnoloogia arendamise;

27. tervitab teatistes esitatud märkust, et komisjon soovib teha tihedat koostööd Regioonide Komiteega ning teeb ettepaneku, et

- teatise teemaga seotud Euroopa üritusel võiks kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele korraldada näituse ja konkursi info- ja sidetehnoloogiat kasutavatest parimatest energiatõhususe projektidest; komitee on valmis osalema nii näitusel kui ka ürituse programmis;
- komisjon koostaks koos Regioonide Komitee ja teiste osapooltega käsiraamatu selle kohta, kuidas saaksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kasutada info- ja sidetehnoloogiat oma kliimamuutuste kavades;

28. teeb ettepaneku, et 2009. aasta kevadel avaldatavas järgmises teatistes info- ja sidetehnoloogia ja keskkonna kohta komisjon:

- laiendaks teatise ulatust energiatõhususelt säästvale arengule;
- lisaks teatisele konkreetse tegevuskava, mis hõlmab üksikasjalikke eesmäärke, meetmeid ja tähtaegu;
- kajastaks uute valdkondadena vähemalt transpordi ja avaliku halduse üldise praktika muutmise vajadusi;
- arvestaks kohaliku ja piirkondliku halduse positsiooni ja vajadusi.

Regioonide Komitee põhiseisukohad

29. Nagu komitee on juba varem nentinud, peab energiatõhususest ja taastuvate energiaallikate ulatuslikumast kasutamisest

saama Euroopa energiapoliitika keskne osa. Investeeringud info- ja sidetehnoloogia kasutamisse energiatõhusust suurendaval viisil aitavad kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel toime tulla kliimamuutustega, detsentraliseerida energia tootmist, vähendada energia tarbimist ja luua kohalikele ettevõtetele uusi äri võimalusi.

30. Komitee peab eriti oluliseks Euroopa Komisjoni kava kasutada ideede hindamisel ja testimisel linnapiirkondade kogemusi ja teha lisaks nendele koostööd ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olemasolevate võrgustikega. Mitme eri rolli (nagu reguleerija, tarbija, teenusepakkuja, energiakasutaja ja tarnija, impulsiandja, ekspert ja suuniste koostaja) tõttu on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel mitmeid põhjuseid anda oma kindel toetus info- ja sidetehnoloogia täielikule kasutamisele energiatõhususe suurendamiseks. Komitee üritab oma võimalusi ära kasutada suurendada linnapiirkondade ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võrgustike teadlikkust kõnealustest võimalustest ja innustab neid osalema partnerlusprotsessis.

31. Komitee loodab, et komisjon suurendab oma jõupingutusi valdkonna standardimisel, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saaksid kasutada parema koostoimega tooteid. Standardimine ja kvaliteedikriteeriumid edendavad ka konkurentsi turgudel ja aitavad korraldada energiatõhususe seisukohalt kasuliku mõjuga avalikke hankeid.

32. Ühist keskkonnavastutust esindav kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse tasand võib Euroopa Liidu ja liikmesriikide toetusel toimida teerajaja ja eeskuju andjana, suurendades energiatõhusust info- ja sidetehnoloogia abil. Kõnealune teerajaja roll hõlmab muu hulgas uue partnerluse loomist info- ja sidetehnoloogia ettevõtete ja energiatootjatega, energia kasutamise seisukohast intelligentsete avalike ehitiste ja piirkondade valgustamist ning energiatõhususe suurendamist halduses ja teenustes.

33. Komitee teeb ettepaneku, et komisjon võiks sama valdkonnaga seotud järgmises teatistes avaldada ELi tegevuskava info- ja sidetehnoloogia kasutamise kohta säästva arengu edendamisel. Komitee peab vältimatuks ka transpordi kaasamist üldisesse käsitlusesse, samuti tuleks tegevuskavasse lisada süsinikdioksiidi heidete ulatusliku vähendamise e-strateegia, valdkonna kvantitatiivsed heitkoguste eesmärgid, ELi ja liikmesriikide meetmed kõnealuste eesmärkide saavutamiseks ning määratleda arengu jälgimise näitajad.

Brüssel, 27. november 2008

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamused „Parandada 21. sajandiks vajalikke pädevusi: Koole käsitlev Euroopa koostöökava”

(2009/C 76/12)

REGIOONIDE KOMITEE

- rõhutab, et riiklikust raamistikust kaugemale ulatuvate meetmete kõrgeim eesmärk peab olema Euroopa lisaväärtuse loomine. Seepärast ühineb komitee komisjoni nõudmisega kasutada paremini Euroopa koolisüsteemide ühistel väärtustel põhinevat mitmekesisust koos arvukate uuenduslike ja kõrgetasemeliste menetlustega;
- tuletab meelde, et ka edaspidi tuleb arvesse võtta detsentraliseerimise hetkeolukorda eri liikmesriikides. Paljudes liikmesriikides kuulub koolide valdkond kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusse. Seepärast on oluline poliitiline ja haldusalane koostöö kõikide tasandite vahel. Koolide valdkonda saab kõige edukamalt parandada, kui kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on selles aktiivsed partnerid ja võtavad vastutuse koolide valdkonna arengu eest oma piirkonnas;
- on seisukohal, et unustada ei tohi, et haridust ei omandata mitte ainult koolis, vaid ka koolieelsetes asutustes, samuti koolivälises igapäevaelus, nt perekonnas, omaealistega vaba aega veetes, e-keskkonnas ja meedia vahendusel. Koolihariduse või noorsoopoliitika eest vastutajad peaksid üritama vaadelda nende hoolde usaldatud noori kogu nende elutingimuste kontekstis ning sellest tulenevalt arvestama võimaluste piires oma kaalutlustes koolivälise haridusprotsesside ja nende mõju kooli- ja mitteformaalsele haridusele;
- nendib, et valdavalt on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused need, kes rahastavad koolieelset õpet ja kes on seda paljude aastate vältel jõudumööda pidevalt edasi arendanud ja parandanud. Paljusid projekte on saanud ja saab käivitada siiski vaid Euroopa programmivahenditest, nt väikelaste mitmekesuse arendamine (eelkõige piiriäärsetes piirkondades). Komitee on seisukohal, et Euroopa Liidu toetusmeetmed peaksid sellistel juhtudel tagama suurema järjepidevuse, vältimaks olukorda, et head projektid peatatakse rahapuuduse tõttu mõne aasta möödudes ja kogemustest saadud teadmised lähevad kaduma. Nimetatud projektide jätkamine nõuab ELi rahalist toetust;
- loodab seda silmas pidades, et uues programmis *Comenius Regio* jäetakse kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele rohkem mänguruumi prioriteetide seadmiseks projektide edendamisel;
- pakub komisjonile koostööettepaneku osas toetust. Komitee rõhutab veel kord, et koostöö peab seisnema ennekõike vahetus kogemuste jagamises hariduspoliitika eest vastutavate liikmesriikide asutuste vahel.

Raportöör: Helma KUHN-THEIS (DE/EPP), Saarimaa liidumaa maapäeva liige

Viitedokument:

„Parandada 21. sajandiks vajalikke pädevusi: koole käsitlev Euroopa koostöökava”

KOM(2008) 425 lõplik.

POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tervitab Euroopa Komisjoni teatist „Parandada 21. sajandiks vajalikke pädevusi”. Komisjon toob välja Euroopa koolisüsteemide ees seisvad olulised väljakutsed. Komitee nõustub üldjoontes komisjonipoolse probleemide analüüsi ja selle põhjal tehtud järeldustega. Eelkõige jagab komitee täielikult komisjoni seisukohta, et investeringud noortesse — eelkõige hariduse valdkonnas — on kõige olulisem prioriteet;

2. leiab, et antud kontekstis oleks olnud suureks abiks, kui komisjon oleks üritanud hinnata rahaliste kohustuste suurusjärku, mis langevad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste õlule komisjoni ettepanekute elluviimisega;

3. on nimelt seisukohal, et komisjoni käsitletud probleemide lahendamine on juba paljudes kohtades mitte ainult liikmesriikide, vaid ka kohalike ja piirkondlike asutuste jõupingutuste keskmes. Sellega seoses kahetseb komitee, et komisjon ei käsitlenud oma kaalutlustes panust, mille kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused annavad esile tõstetud küsimuste lahendamisele juba praegu ja ka edaspidi rahaliste vahendite ja ekspertteadmistega nii tänu oma mitmekesistele pädevustele haridussektoris kui ka tänu oma põhjalikele teadmistele kohalikest ja piirkondlikest oludest;

4. näeb teisalt siiski täiendavat tegutsemisvajadust seoses hariduse võtmerolliga Euroopa majanduskasvu ja heaolu jaoks ning arvestades samuti hariduse äärmist olulisust elukestva õppe seisukohast. Seepärast toetab komitee põhimõtteliselt ettepanekut Euroopa koostöö tugevdamiseks hariduse valdkonnas;

5. rõhutab samas, et riiklikust raamistikust kaugemale ulatuvate meetmete kõrgeim eesmärk peab olema Euroopa lisaväärtuse loomine. Seepärast ühineb komitee komisjoni nõudmisega kasutada paremini Euroopa koolisüsteemide ühistel väärtustel põhinevat mitmekesisust koos arvukate uuenduslike ja kõrgetasemeliste menetlustega. Eriti puudutab see komisjoni seisukohta toetada haridussüsteemi kujundamise ja sisu eest vastutavaid asutusi — kohalikul ja piirkondlikul ning riiklikul tasandil parimate kogemuste vahetamise lihtsustamise kaudu;

6. tuletab meelde, et ka edaspidi tuleb arvesse võtta detsentraliseerimise hetkeolukorda eri liikmesriikides. Paljudes liikmesriikides kuulub koolide valdkond kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusse. Seepärast on oluline poliitiline ja

haldusalane koostöö kõikide tasandite vahel, samuti ühise poliitika väljatöötamine. Koolide valdkonda saab kõige edukamalt parandada, kui kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on selles aktiivsed partnerid ja võtavad vastutuse koolide valdkonna arengu eest oma piirkonnas;

7. peab õiguspäraseks ja praktiliseks lähenemiseks asjaolu, et teatis piirdub Euroopa koostööga koolide valdkonnas. Ei tohi siiski unustada, et haridust ei omandata mitte ainult koolis, vaid ka koolieelsetes asutustes, samuti koolivälises igapäevaelus, nt perekonnas, omaealistega vaba aega veetes, e-keskkonnas ja meedia vahendusel. Koolihariduse või noorsoopoliitika eest vastutajad peaksid üritama vaadelda nende hoolde usaldatud noori kogu nende elutingimuste kontekstis ning sellest tulenevalt arvestama võimaluste piires oma kaalutlustes koolivälise haridusprotsesside ja nende mõju kooli- ja mitteformaalsele haridusele;

Pädevuste omandamine (peatükk 2)

8. tõstab esile komisjoni tähelepanekut, et pädevuste omandamine sõltub väga suures osas õppijaist endist, kes peavad „vaatama kriitilise pilguga üle oma õppe-eesmärgid, rakendama õppimisel enesedistsipliini, töötama nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt, otsima vajadusel lisateavet ja abi ning kasutama kõiki info- ja sidetehnoloogia võimalusi (vt punkt 2.3). Eelkõige ühiskonnas, kus elukestva õppimise võime on järjest tähtsam, on õppima õppimine ja iseseisev õppimine hädavajalikud ning neid kui võtmeoskusi tuleb soodustada”;

9. peab seepärast oluliseks, et koolidel oleks sidus hariduskontseptsoon, et õpilased mõistaksid, milline on nende pakutava õppe struktuur ja mida neilt oodatakse. Laste ja noorte õppimisele peaksid olema iseloomulikud positiivsed ootused, vastuvõtlikkus, stimuleerimine ja olukorrast õige ülevaate saamine;

10. on seisukohal, et õppekavade reformimine peaks tuginema terviklikule ja pädevustele suunatud lähenemisele, millesse on kaasatud „õpetajad, õpilased ja muud huvitatud isikud” (punkt 2.5), eriti oluline on vanemate kaasamine. Sealjuures peab koolile esitama kõrgeid nõudmisi, kuid teadvustama, et kool sõltub väga suurel määral ühiskondlikest raamtingimustest. Seda ilmestavad kaks näidet: kooli jõupingutused kannavad rohkem vilja, kui perekonnas ja koolieelsetes asutustes on juba kujundatud positiivne hoiak õppimisele. Koolitee lõppjärgus on

noorte õppimise motivatsiooni jaoks olulised majanduse ja tööturu signaalid. Koolid saavad omalt poolt edendada uut kodanikukultuuri järgmiselt:

- luues kohaliku haridusvõrgustiku, milles subsidiaarsuse põhimõttest lähtuvalt võetakse arvesse nii formaalsete kui informaalsete õppeasutuste panust haridusse;
- sidudes omavahel kohalike omavalitsuste kultuuriväärtusi, traditsioone ning teaduslikku ja majanduslikku pärandit;
- kasutades õppekava, milles haridustöö on jagatud perekondadega, tunnistades konkreetseid ülesandeid ja erinevusi, kuid määratledes ka mõlema poole kohustused;

11. peab sarnaselt komisjoniga kooli üheks keskseks ülesandeks lugemisõppimise edendamist. Mõned komisjoni nimetatud toetusstrateegiad — eelkõige kooli kontekstis — on tüüpilised omavalitsuste ülesanded, nt perede kirjaoskuse edendamine ja kirjaoskust toetavate struktuuride parandamine. Matemaatika, informaatika, loodusteaduste ja tehnika suhtes positiivse hoiaku kujundamisel on oluline roll koolide varustusel, meediateekidel ja vaba aja veetmise asutustel, mida rahastavad enamasti omavalitsused;

12. toonitab üldise kirjaoskuse edendamise taustal lisaks e-kirjaoskuse edendamise tähtsust koolides, mis võimaldab noori ette valmistada ja arendada parimal viisil iseseisvaks eluks ning osasaamiseks kaasaegse infotehnoloogia kasutuse lisaväärtuse loomisest nii enda kui ühiskonna arenguks;

13. jagab komisjoni arvamust individuaalse õppe olulisuse ning ka selle hindamise eesmärkide kohta. Hindamine peab olema formatiivne, seega tulevikule orienteeritud, ja selle eesmärk peab olema edasise õppimise tõhusam ja individuaalsem kujundamine. Siiski on hindamised sageli üldised, st kokkuvõtvad ja neid kasutatakse vaid õpilaste järjestamiseks. Siinkohal on komitee arvates märkimisväärne vajadus parandada õpetajate väljaõpet ja täiendkoolitust, millele võivad kaasa aidata ka uute teadmiste levitamiseks mõeldud Euroopa programmid, eriti kui nendega jõutakse väljaõpet ja täiendkoolitust läbivate õpetajateni;

14. peab kokkuvõtte kolmanda punkti sõnastust „töötada välja pädevuste arendamiseks vajalik terviklik lähenemisviis, mis hõlmaks kooliprogramme, õppematerjale, õpetajakoolitust [...]” ebaõnnestunuks, kuna selles ei täpsustata, et mõeldud ei ole üleeuroopalist ühtlustatud lähenemist, vaid tegemist on üleskutsega liikmesriikidele ja nende haridusvaldkonna eest vastutajatele;

15. vaatleb ettevõtliku lähenemisviisi kasvatamist ja ettevõtluse arendamist tihedas seoses eelpool mainitud põhimõttega, et üldiselt tuleb edendada noorte arenemist iseseisvateks isiksusteks, kes on valmis haarama initsiatiivi ja seda mitte ainult majanduse valdkonnas, vaid ka aktiivse kodanikuna, võttes endale vastutuse ühiskonna ees. Kool peab seega pakkuma kvaliteetset õpet kõigile õpilastele (peatükk 3), määratledes end koguniivise, kultuurilise ja sotsiaalse hariduskeskkonnana ja edendades mitte üksnes teadmiste, vaid ka kodanikuväärtuste suunatud haridust. Lisaks on sellega seoses oluline tihe koostöö kohalike ja piirkondlike ettevõtetega;

Kõikide õpilaste kvaliteetse hariduse võimaldamine (peatükk 3)

16. ühineb täielikult komisjoni üleskutsega varase õppe paremate võimaluste osas. Komitee kiidab selgesõnaliselt heaks väite, et „selleks et saavutada Lissaboni strateegia eesmärgid ja tagada [...] kõikidele võrdsed võimalused, on vaja tõhustada koolieelset haridust ja laiendada sellele juurdepääsu”. Koolieelsetes asutustes luuakse olulised alused edasiseks õppeedukuseks kogu kooliaja vältel. See ei hõlma mitte ainult ebasoodsamas olukorras olevatest rühmadest pärit õpilasi, hea koolieelne haridus tuleb kõigile kasuks. Laste käimine koolieelsetes asutustes pakub esimest võimalust tutvustada neile teadmisi, kuna sotsiaalpedagoogiliste meetmete abil pannakse varasest lapseast alates alus positiivsele arusaamisele ühiskonnast ning positiivsele suhtumisele kohustusesse, õppimisesse ning perekonna osalemisele laste hariduses. Uuenduslikke pedagoogilisi meetodeid, mida koolieelsetes asutustes kasutatakse, on võimalik sobivalt kohandades rakendada järgmistes haridusetappides. Siiski juhib komitee ennetavalt tähelepanu sellele, et isegi eelkoolietapi optimaalne kujundamine ei vabasta edasises haridustees osalevaid õpetajaid vastutusest hoida ja edasi arendada oma õpilastes avastamisrõõmu ja õppimislusti;

17. nendib, et valdavalt on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused need, kes rahastavad koolieelset õpet ja kes on seda paljude aastate vältel jõudumööda pidevalt edasi arendanud ja parandanud. Paljusid projekte on saanud ja saab käivitada siiski vaid Euroopa programmivahenditest, nt väikelaste mitmekeelsuse arendamine (eelkõige piiriäärsetes piirkondades). Komitee on seisukohal, et Euroopa Liidu toetusmeetmed peaksid sellistel juhtudel tagama suurema järjepidevuse, vältimaks olukorda, et head projektid peatatakse rahapuuduse tõttu mõne aasta möödudes ja kogemustest saadud teadmised lähevad kaduma. Nimetatud projektide jätkamine nõuab ELi rahalist toetust;

18. loodab seda silmas pidades, et uues programmis *Comenius Regio* jäetakse kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele rohkem mänguruumi prioriteetide seadmiseks projektide edendamisel;

19. toetab komisjoni nõudmist edendada võrdseid võimalusi pakkuvat haridussüsteemi, kuid ei nõustu komisjoni osaliselt liiga vähe diferentseerivate väidetega liikmesriikide üksteisest erinevate lahenduste kohta. See puudutab näiteks küsimust, kas lapsed tuleks jagada kvalitatiivselt erinevat haridust andvatesse koolidesse varem või hiljem. McKinsey 2007. aasta uurimusest selgub ⁽¹⁾, et õppetöö struktuur on õppeedukuse seisukohalt palju olulisem kui koolisüsteemi ülesehitus. Nagu komisjoni teatises (peatükk 4) õigesti märgitakse, tuleks seetõttu tegeleda õpetajakoolituse parandamisega;

20. peab oluliseks, et kõik liikmesriigid teeksid veel rohkem jõupingutusi kooliharidusele võrdse juurdepääsu võimaldamiseks. Eesmärk on, et kõigil oleks juurdepääs kvaliteetsele kooliharidusele ning et sotsiaalsel ja majanduslikul ebavõrdsusel ei oleks otsustav roll haridusala edukuse juures;

21. on teadlik asjaolust, et sisserändaja taustaga õpilased seisavad enamikul juhtudel väga keerukate probleemide ees ja seepärast vajavad nad erilist tähelepanu. Seda arvestades tervitab komitee, tõika et komisjon esitas kõnealusel teemal rohelise raamatu ⁽²⁾, mille kohta koostab komitee eraldi arvamuse. Selles osas tuleb toetada koolide jõupingutusi integreerida välismaalastest lapsi ja noori ning nende peresid kultuuridevahelise hariduse kaudu, mille kohaselt pööratakse tähelepanu kõigile ja austatakse mitmekesisust. Keele ja kultuuri vahelise määrava seose mõistmine toob ilmsiks keele omandamise suure tähtsuse ning hõlmab nii vastuvõtva riigi keele omandamist kõnes ja kirjas kommunikatsiooni ja kontaktide loomise vahendina, kui ka päritoluriigi keele säilitamist identiteedi märgiks ning mitmekesisuse austamiseks ja väärtustamiseks;

22. peab kooli väga oluliseks ülesandeks ebasoodsas tingimustes olevate õpilaste toetamist, nende eneseusu tugevdamist ja neile edu saavutamise viiside tutvustamist ning nende edusammude tunnustamist, mis vastaksid nii palju kui võimalik nende individuaalsetele eeldustele ja vajadustele. Kuid ei tohi unustada, et heade eelduste ja konkreetsete huvide ja annetega õpilastel on õigus sellele, et neid stimuleeritakse, toetatakse ja et neile esitatakse nõudmisi. Ka see kuulub võrdsete võimalustega koolisüsteemi juurde. Kõige üllam ja raskem pedagoogiline ülesanne on kõigi õpilaste individuaalne toetamine nii, et sellega ei kaasneks ühiskondlikku ebasolidaarsust. Säilima peab üksikisiku vastutustunne terviku ees;

23. nõuab nimetatud nii koolisiseste kui kooliväliste meetmete tähtsuse ulatuslikku tugevdamist koolist väljalangemise vähendamiseks. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on siin suur kaasvastutus ja nad investeerivad sellesse märkimisväärselt vahendeid. Sellega seoses tervitab komitee vahendite eralda-

mist Euroopa struktuurifondidest kui olulist abi, kuid tervitaks siiski omavalitsustele täiendavate, võimalikult vähese bürokraatiaga juurdepääsu võimaluste loomist Euroopa toetusvahenditele;

24. juhib seoses teist võimalust pakkuvate koolidega tähelepanu teise haridustee olulisusele mitte ainult noorte jaoks, vaid ka elukestva õppe käigus. Kõigil täiskasvanutel, aga eriti loomulikult neil, kel lapspõlves või nooruses jäi palju tegemata, peab olema veel arenguvõimalusi;

25. ei pea sobivaks nõudeid selle kohta, milline peab olema hariduslike erivajadustega õpilasele pakutav õpe. Esiteks on selliste laste individuaalsed vajadused erinevad ja teiseks erinevad märkimisväärselt liikmesriikide hariduslike erivajadustega õpilaste toetamise süsteemid. Pedagoogilise tegevuse üldine eesmärk peab olema õpi- ja kohandumisraskustega õpilaste õigeaegne ja paindlik aitamine, sõltumata sellest, mis tüüpi koolis nad käivad. Seepärast ei ole korrektne taandada hariduslike erivajadustega õpilaste toetamise kvaliteedi hindamist kooli tüübile. Paljude õpilaste jaoks annavad just erikoolid juurdepääsu haridusele. Elkkõige siiski võimalike hariduslike erivajadustega õpilase jaoks on oluline, et need erivajadused juba eelkoolis võimalikult vara kindlaks tehakse ja ära tuntakse, et rakendada kaitsemehhanisme. See lihtsustab asjaomaste laste ja nende vanemate jaoks oluliselt kooliminekut;

26. rõhutab koolide arendamise olulisust eri haridussüsteemides käivitatud reformide jätkusuutlikkuse seisukohast. Sealjuures tuleks analüüsida haridusinspektiooni rolli, mis peaks soodustama ja toetama paindlikkust ja uuenduslikkust koolides. Eelnevaga kooskõlas kutsub komitee komisjoni üles suhtuma ettevaatusega kooskõlastamis- ja ühtlustamispoliitikasse, mis standardimise vahendiks muutudes võib lämmatada innovatsiooni ja ettevõtluse üldised eesmärgid koolides. Komitee peab koolide arendamist teemaks, mille puhul võivad mitte üksnes liikmesriigid vaid ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning samuti koolid ise saada kasu kogemuste jagamisest, ning tunnustab seda, et Euroopa programmid, eriti Comenius ja varasem ARION olid ja on siin suureks abiks;

27. kiidab heaks nõukogu seisukoha ⁽³⁾, et koolid peaksid muutuma õpikogukondadeks, mis end ise hindavad ja endale uusi eesmärke püstitavad, osaledes vastavalt liikmesriigi põhiseaduslikele sätetele kohalike ja piirkondlike omavalitsuste hariduspoliitikas ja selle väljatöötamisel. See hõlmab pakkumiste parandamist õpetajate pidevaks täiendõppeks ja edasiarendamiseks. Sellega seoses tervitab komitee seda, kui koolid ja õpetajad hoiavad häid suhteid kogukonnaga oma vahetus ümbruses. Komitee arvates on piirkondlik ja kohalik tasand kooli positiivse arengu seisukohast äärmiselt oluline;

⁽¹⁾ Michael Barber, Mona Mourshed: „How the world's best-performing school systems come out on top”, McKinsey & Company, september 2007.

⁽²⁾ KOM (2008) 423.

⁽³⁾ ELT C 300, 12.12.2007, lk 7.

Õpetajad ja koolipersonal (peatükk 4)

28. jagab komisjoni seisukohta, et Lissaboni eesmärkide saavutamisel on õpetajatel võtmeroll. Komitee peab esmatahtsaks nii pedagoogiliselt kui sisuliselt kvaliteetset õpetajakoolitust koos praktikaga;

29. nõuab õpetajate suuremat liikuvust hariduse ja koolituse eesmärgil. Õpetajad, kes on omandanud kogemusi teistes Euroopa riikides, vahendavad suure tõenäosusega oma õpilastele näitlikult Euroopa traditsioonide ja kultuuride mitmekesisust, samuti ühiste väärtuste tunnustamist;

30. leiab, et õpetajate väljaõppe, edasiõppe ja täiendkoolituse puhul tuleb arvestada täiendavaid aspekte, näiteks on tulenevalt interneti kasutamisest ja sellega seotud uuendustest muutunud õppimise laad, mistõttu peab muutuma ettekujutus õpetajast ning õpetajate pilt endast. Paindlikkus on hädavajalik: õpetajad peavad varakult ära tundma suundumused hariduses ja kohanduma haridussektori muutustega. Õpetajad, sotsiaaltöötajad, noorsootöötajad ja paljud teised pedagoogilise valdkonna esindajad peavad tegema koostööd ning püüdma mõista üksteise elukutsete eripärasid. Meeskonnatöö peaks olema väljaõppe, edasiõppe ja täiendkoolituse keskne teema. Samuti on oluline võrgustike loomine ja koostöö kolleegidega teistest koolidest;

31. teeb ettepaneku tegeleda samuti täiendavate, võimalusel ka poolprofessionaalsete tegevuste positsiooniga. Nii on mõnes piirkonnas loodud näiteks õppenõustaja ametikoht, et tegeleda teatud õpilaste individuaalsete vajadustega. Tõenäoliselt saavad teised koolisüsteemid siit eeskujuga võtta;

32. peab komisjoni ettepanekut paremate töölevõtmise tingimuste kohta küsimuseks, millele tuleb tähelepanu pöörata. Komisjoni poolt punktis 4.4 käsitletud kõige paremini õpetaja ametisse sobivate isikut sihipärast värbamist ning nende

elukestvat ja praktilist õpetajakoolitust peab komitee mõistlikuks lähenemiseks;

33. nõustub komisjoniga, et nõuded kooli juhtimisega tegelevatele isikutele on oluliselt tõusnud. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on sellest aru saanud ja, püüdes ligi meelitada selleks ülesandeks pädevaid isiksusi, üritavad nad muuta koolid atraktiivseks töökohaks ka koolijuhtide jaoks;

34. peab vajalikuks korraldada edasise koostöö raames üldine arutelu koolijuhtide rolli, ülesannete ja pädevuse vajaduse üle. Sellega seoses on ka oluline vahetada kogemusi headest tavadest koolijuhtide töölevõtmisel;

Komisjoni ettepaneku kokkuvõte (peatükk 5)

35. pakub komisjonile koostööettepaneku osas toetust. Komitee rõhutab veel kord, et koostöö peab seisnema ennekõike vahetus kogemuste jagamises hariduspoliitika eest vastutavate liikmesriikide asutuste vahel. Komitee peab sealjuures tõepoolest tungivalt vajalikuks komisjoni poolt kokkuvõttes tehtud ettepanekut keskenduda valdkondadele, nagu kirjaoskuse parandamine, laiendatud juurdepääs koolieelsele haridusele ja õpetajakoolituse parandamine. Komitee kutsub üles ELi vahenditega toetama võimaluste suurendamist ja lihtsustamist nende tavade levitamiseks ja katsetamiseks, mis on end valdades ja piirkondades tõestanud, pidades alati silmas põhimõtet, et mudelite ülekanndamine ühest piirkonnast teise peab erineva kultuurilise ja sotsiaalse konteksti tõttu toimuma alati väga ettevaatlikult ning teadliku otsuse põhjal ja kohalike vastutajate selgel nõusolekul;

36. tänab komisjoni teatistes sisalduvate impulsside eest ja palub eelpool esitatud kommentaare edasise arutelu käigus arvesse võtta.

Brüssel, 27. november 2008

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee resolutsioon finantskriisi teemal

(2009/C 76/13)

REGIOONIDE KOMITEE

1. **tunneb muret** finantskriisi tõsiste sotsiaalsete tagajärgede ning selle mõju üle kogu majandusele, eelkõige piirkondadele ja kodanikele; **kutsub** seega **üles** otsustavalt tegutsema majanduse nõudluse poole toetuseks ja rakendama väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi toetavaid meetmeid, et säilitada sidusust ja kaitsta olulisi investeringu- ja infrastruktuuriprojekte;

2. **toetab** täielikult ELi kindla ühtse finantsturu eesmärki, mis peaks põhinema rangetel läbipaistvuse nõuetel ning edumeelsel ja tõhusal järelevalvesteemil sobival valitsustasandil; **rõhutab**, et tuleb vältida meetmeid ja eeskirju, mis võivad finantsturgu lämmatada, ning ühiste jõupingutuste eesmärk peab olema tagada usaldusväärne finantshaldus, et taastada usaldus majanduse vastu;

ELi algatused finantskriisiga tegelemiseks ja selle ületamiseks

3. **tervatab** 15.–16. oktoobril 2008 Euroopa Ülemkogu saavutatud kokkulepet kui eeldust finantsturgude usaldusväärse taastamiseks ning **leiab**, et hoolimata sealsete otsustega kaasnevatest kulutustest nii riigieelarve kui ka maksumaksjate jaoks kujutavad kõnealused otsused endast olulisi samme usaldusväärse taastamisel finantssektoris ja majanduskriisi tagajärgede piiramisel;

4. **kiidab heaks** ELi otsuse tõsta kodanike hoiuste miinimumtagatist Euroopa Liidu territooriumil, **tervatab** seda kui sobivat meetodit ELi kodanike hoiuste kaitsmiseks ja pangasüsteemi usaldusväärse kiireks taastamiseks, ilma et sellega kaasneks lisakulutused maksumaksjale või konkurentsimoonutused, ning **toetab** eesmärki vältida ELi suuremate pankade pankrotti;

5. **tunnustab** liikmesriikide otsust eraldada enne 2011. aastat Euroopa Investeerimispanka kaudu 30 miljardit eurot Euroopa väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete aitamiseks; **kinnitab** siiski, et see on majanduse toetamisel alles esimene samm;

6. **rõhutab** praeguse kriisi negatiivseid tagajärgi leevendavate programmide ja Euroopa Sotsiaalfondi tähtsat rolli ning **kutsub** Euroopa Komisjoni **üles** kaaluma võimalusi kohandada olemasolevaid vahendeid vastavalt praegusele olukorrale, sh võimalust läbi vaadata Globaliseerimisega Kohanemise Euroopa Fond, et muuta see tõhusamaks;

7. **toetab** komisjoni hiljutisi algatusi, mille eesmärk on muuta finantsturgusid reguleerivaid direktiive, keskendudes eelkõige järelevalvemeetmetele, riskijuhtimisele ja kriisiohjamisele, ning **kutsub** Euroopa Komisjoni **üles** võtma arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli;

8. **kutsub** Euroopa Komisjoni **üles** koostama direktiivi ettepaneku, millega harmoniseeritaks finantsasutuste antavat teavet finantstoodete kohta, kohustatakse klassifitseerima finantsriske hõlpsalt arusaadaval viisil, lihtsustatakse lepinguid ja sätestatakse pangateenustele selged läbipaistvuse nõuded;

9. **kutsub** Euroopa Komisjoni **üles** soodustama kokkuleppe sõlmimist toimumisjuhendi osas, et tagada, et finantsasutuste kasumit taotlev tegevus ei oleks vastuolus üldsuse huvidega;

10. **kinnitab** lisaks, et finantskriisi mõju majandusele ei peaks muutma ELi kehtestatud pikaajalisi poliitilisi prioriteete, nagu eelkõige uute ja paremate töökohtade toetamine, teadustegevuse ja innovatsiooni edendamine, konkurentsivõime parandamine, territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamine ning võitlus ülemaailmse soojenemise põhjuste ja tagajärgedega;

11. **kutsub üles** jälgima hoolikalt olukorda eraisikute võlgadega, eelkõige krediitkaardi võlgadega, mis on kiiresti suurenenud ja mistõttu laenajad ei suuda oma makseid tasuda;

12. **tervatab** Euroopa finantsturu järelevalvestruktuuri käsitleva kõrgetasemelise töörühma ametisse nimetamist ning märgib, et see koosneb finantsasutuste, liikmesriikide rahandusministeeriumite, panganduse ja tööstuse valdkonna ekspertidest; **väljendab kahetsust**, et kohalik ja piirkondlik juhtimistasand ei ole De Larosièrre'i rühmas esindatud, ning **kutsub** seega **üles** nimetama ametisse Regioonide Komitee esindaja;

13. **kutsub üles** looma korraliku õigusliku raamistiku, kus oleksid sätestatud tõhusad reeglite ja õiguskaitsevahendite süsteemid;

14. **kutsub üles** uuendama rahvusvahelist finantsüsteemi, suurendades finantstehingute läbipaistvust, vaadates läbi finantsasutustele kohaldatavad usaldatavusnormatiivid ja raamatupidamismid, suurendades juhtkonna vastutust ja piirates süsteemi sätteid, mis soodustavad ülemäärast riskikäitumist (nt väärtpeberistamine, tasustamisepõhimõtted); **nõuab** lõpetuseks, et eri riiklikud järelevalveasutused oleksid riikidevaheliste finantskontsernide üle järelevalve teostamisel paremini koordineeritud;

Finantssüsteemi kohalik mõõde

15. **meenutab**, et ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kulutused moodustavad riiklikest kulutustest kolmandiku ning nende investeeringud moodustavad enam kui kaks kolmandikku riiklikest investeeringutest. Seetõttu tuleb kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi pidada aktiivseteks osalejateks kriisi lahendamisel ja tulevase majanduskasvu säilitamisel; seetõttu **rõhutab**, et kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi tuleks investeerimisel toetada, näiteks infrastruktuuri puhul, et vältida sellise ohtliku nõiaringi tekkimist, kus investeeringute vähesus põhjustab töökohtade kaotust, see omakorda krediidi vähesust ja veel suuremat investeeringute vähesust;

16. **rõhutab**, et finantskriisi puudutab kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi otseselt, kuna paljudes riikides on hoiupangad kindlalt juurdunud piirkondades, nad on kohalikule elanikkonnale ja ettevõtetele väga lähedal ning annavad panuse majanduslikku, sotsiaalsesse ja territoriaalsesse ühtekuuluvusse, toimides liikumapaneva jõuna tegevust alustavate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks;

17. **kutsub** seepärast nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles tunnistama kohaliku ja piirkondliku tasandi tähtsust avalik-õiguslike finantsvahendajate töös; **nõuab**, et kohalike ja piirkondlike omavalitsustega konsulteeritaks ELi finantssüsteemi uute struktuuride kujundamisel ja rakendamisel, et tagada kogemuste levitamine ja teadmiste edastamine nii alt-üles kui ka ülalt-alla suunal, millest saaksid kasu nii majandus, VKEd kui ka kodanikud;

Konkurentsipoliitika

18. **avaldab toetust** komisjoni teatisele „Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras”⁽¹⁾ ning **kutsub** Euroopa Komisjoni üles tähelepanelikult jälgima artikli 87 lõike 3 punkti b alusel konkreetsetele pankadele antud riigiabi tagajärge, et tagada sellise abi piiramine vajaliku miinimumini ja vältida konkurentsimoonusi;

19. **väljendab heameelt** kokkuleppe üle, millega kehtestati hoiustele 50 000 euro suurune miinimumtagatis, ning kutsub üles looma üldsusele asjakohaseid maksusoodustusi, mis hoiavad konkurentsimoonusite arvu võimalikult väikese ja tagavad võrdsed võimalused kõigile finantssektori institutsioonidele. Need meetmed on olulised, sest nad aitavad taastada kodanike usaldust finantssüsteemi vastu;

20. **soovitab** muuta hindamissüsteemi, et luua lihtsad koodid ja/või kategooriad, mille alusel eristada ettevaatlike investeerimistavadega panku riskialtimatest pankadest; **on seisukohal**, et

nende eesmärkide saavutamiseks oleks kasulik luua Euroopa krediidireitinguagentuur;

21. **toetab** Euroopa Komisjoni jõupingutusi kaotada kõik ELi-sisese finantsturu moonutused (31. jaanuari 2007. aasta aruanne jaepangandussektoris korraldatud uuringu kohta), seni püsiv killustatus riigipiiride alusel, kasumimarginaali, hinnapoliitika ja müügitavade erinevused ning teabevahetuse asümmeetria; **jagab** Euroopa Komisjoni eesmärki saavutada ühine finantsturg, mis on läbipaistvam, tugevam ja paremini suudab paremini reageerida globaalsetele väljakutsetele;

Eelarveküsimused

22. **meenutab**, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on Euroopa järgmiste kümnendite jaoks oluliste väljakutsete lahendamisel olulised partnerid poliitika- ja eelarveküsimustes;

23. **rõhutab**, et finantskriisi ja selle negatiivne mõju majanduskasvule ja tööhõivele suurendab nõudlust toetuste, sotsiaalabi ja avalike teenuste soodustariifide järele ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on nende ootuste esimesed täitjad;

24. **juhhib** tähelepanu majanduselus osalejate, sh kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rahastamistingimuste eeldatavale halvenemisele, mis võib mõjutada nende suutlikkust võtta laenu uute investeeringute jaoks;

25. **palub pöörata** erilist tähelepanu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rahastamisvõimele ning **nõuab** kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele asjakohast toetust, kui kasvanud rahastamiskulud ja võlakoozem ohustavad muidu heade ning piirkondadele ja kogu ELi majandusele väärtuslike ja oluliste projektide õigeaegset elluviimist;

Ühtekuuluvuspoliitika

26. **kutsub üles** muutma käesoleval perioodil struktuurifondide kasutamise paindlikumaks ning **toetab** muu hulgas lisa-aasta andmist struktuurifondide mobiliseerimiseks, st vaatlusaasta pluss kaks (N + 2) asemel vaatlusaasta pluss 3 (N + 3), et kvaliteetseid projekte, millelt oodatakse tõhusaid lahendusi, ei ohustaks ELi toetusest ilma jäämine;

27. **kutsub** finantsasutusi, ELi asutusi ja panku üles eraldama asjakohaseid vahendeid ja/või tagatiseid infrastruktuuri investeerimisele ja tõendatud kvaliteediga uuenduslike projektide jaoks, mis tugevdavad konkurentsivõimet ja tõhusust; **rõhutab**, et tuleb arvestada asjaoluga, et selliste investeeringute õigel ajal tegemata jätmise ei avaldaks otsest halba mõju mitte ainult kõnealustele piirkondadele ja nende VKEdele, vaid sellel oleksid negatiivsed tagajärjed kogu ELi tööstusele, mõjutades majanduskasvu ja ohustades väärtuslikke töökohti;

⁽¹⁾ KOM(2008/C 270/02) — 25.10.2008.

28. **palub**, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaashastamise määrasid, nagu ka rakenduskavade raames sätestatud Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi määrasid, ei käsitletaks määradena, mida saab arvestada liikmesriikide stabiilsuspaktides. Nii saaksid kohalikud omavalitsused algatada projekte kohaliku majanduse ja tööturu kasvu ja arengu edendamiseks, ilma et neid karistataks mõnes riigis pakti rikkumise eest kohalikele omavalitsustele ette nähtud piirangutega (laenuvõimaluste ja töölevõtu blokeerimine, riikliku rahastamise vähendamine);

29. **teeb ettepaneku** teha tihedamat institutsioonilist koostööd Regioonide Komitee ja Euroopa Investeeringupanga vahel vastavalt selle eesmärkidele tugevdada majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, mis on sätestatud EÜ asutamislepingus ja eelkõige selle protokollis nr 28 majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta;

30. **toetab** Euroopa Investeeringupanga väljakuulutatud reformimeetmeid järgmistes küsimustes: laenusaamise korra lihtsustamine, laenude laiendamine mittemateriaalsetele investeeringutele (litsentsid, teadustegevus jne), riskide jaotamine Euroopa Investeeringupanga ja pankade vahel ning VKEdele antud finantssoodustuste läbipaistvus; **kutsub üles** tugevdama Euroopa Investeeringupanga sekkumisvõimet infrastruktuuri projektide puhul, eelkõige kasutamaks ära pikaajalisi investeeringufonde (aktsiakapital), et suurendada Euroopa Investeeringupanga mõju; **teeb ettepaneku** luua Euroopa Investeeringupanka kaasav mehha-

nism, mis sarnaneks VKEde toetuseks loodud mehhanismidega ja mille eesmärk oleks aidata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi kaashastada territoriaalse ühtekuuluvuse projekte;

Jätksuutlik Euroopa

31. **kinnitab** Regioonide Komitee pühendumist kliimaeesmärkidele ning **väljendab lootust**, et asjaomased eesmärgid saavutatakse majandusraskustest hoolimata; seepärast tuleb teha jõupingutusi, et suunata Euroopa investeeringud taastuenergia tehnoloogiasse toetusprogrammide (transport, hooned jne) ja teadustöö rahastamise kaudu, eelkõige VKEde;

32. **kinnitab taas** oma pühendumist dünaamilise jätkusuutliku majanduskasvu saavutamisele kindla Euroopa sotsiaalmuudeli, energiatõhususe ja keskkonnamõju vähendamise kontekstis; **märgib**, et isegi praeguses eriolukorras ei kahjustata neid eesmärgi ei ELi, riikide ega kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tegevusega; otse vastupidi, komitee **kutsub** vastutavaid osalejaid **üles** võtma endale juhirolli ja muutma käesolevad ohud võimalusteks, toetades teadustööd ja investeeringuid töhusatesse tehnoloogiasse, millega oleks võimalik saavutada majanduse pikaajalist taastumist koos keskkonda säästvate tavade;

33. **teeb** Regioonide Komitee presidendile **ülesandeks** esitada käesolev resolutsioon Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Liidu eesistujariikidele.

Brüssel, 27. november 2008

Regioonide Komitee

President

Luc VAN DEN BRANDE

**Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Regioonide Komitee 2009. aasta prioriteedid, mis põhi-
nevad Euroopa Komisjoni õigusloome- ja tööprogrammil”**

(2009/C 76/14)

POLIITILISED PRIORITEEDID

REGIOONIDE KOMITEE

1. **rõhutab**, et väga oluline on uute struktuurireformide suunas liikumise uus hoog, et leida lahendused praeguse finantskriisi ning selle Euroopa ja maailma majandusele avaldatavate mõjude ületamiseks; **on seisukohal**, et kuigi erakorralised meetmed on olulised selleks, et aidata Euroopa praegusest kriisist üle lühiajaliselt, on vajalikud pikaajalised meetmed, et tagada ka jätkusuutlikud töökohad ja majanduskasv, mistõttu on äärmiselt olulised kvaliteetne infrastruktuur, ühistransport ja investeringud energiatõhusatesse tehnoloogiatesse;

2. **juhhib** sellega seoses **tähelepanu** komitee eriresolutsioonile finantskriisi kohta, milles sätestatakse peamised meetmed, mida peaks võtma Euroopa, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil finantskriisiga tegelemiseks ja negatiivse mõju piiramiseks nii palju kui võimalik;

3. **tervatab** selget tahet ning ettepanekuid Euroopa Liidu territoriaalse mõõtme ja selle demokraatliku olemuse tugevdamiseks; **teatab** oma kavatsusest jätkata Regioonide Komitee poliitilise ja institutsioonilise rolli arendamist Euroopa otsustusprotsessis ja annab teada, et koostatakse mitmetasandilise valitsemise teemaline valge raamat, mis on kavas esitada 2009. aastal;

4. **kinnitab taas** oma kavatsust jälgida hoolikalt ELi eelarve läbivaatamist, et anda panus ELi poliitika paremasse integreerimisse ja kooskõlastamisse territoriaalsel tasandil, ning **nõuab**, et see protsess peegeldaks kõigi valitsustasandite vajadusi ja parandaks ELi meetmete kvaliteeti, võrdsust, stabiilsust, nähtavust ja lihtsust; **soovib** viia eelarve programmiperiood kooskõlla Euroopa valimistsükliga (5 + 5 aastat), tagada tõhus toetus vähim arenenud piirkondadele, aidata neil teistele järele jõuda, tagada, et eelarve kajastaks tulevikus paremini ELi kõiki pädevusi, ja vältida ELi poliitika taasriigistamist, mis seaks ohtu Euroopa integratsiooniprojekti tõhususe (¹);

Suurem majanduskasv ja rohkem töökohti

5. **rõhutab** vajadust võtta meetmed usalduse suurendamiseks, et võita tagasi ELi kodanike usaldus, kes seisavad silmitsi ebakindluse ja suure survega oma töökohtadele, kõikivate energiahindade, finantsilise ebastabiilsuse ja usalduse kaotusega pangandussektori vastu, ning **juhhib tähelepanu** vajadusele käsitleda ka mehhanisme, mis võiksid tulevikus aidata seesuguseid kriise vältida;

(¹) Regioonide Komitee arvamus CdR 16/2008 fin „Muutuv Euroopa vajab eelarvereforimi”, raportöörid Luc Van den Brande ja Michel Delebarre.

6. **rõhutab**, et kodanikud ja tulevased põlvkonnad vajavad jätkusuutlikku arengut; **juhhib tähelepanu** ka sotsiaalse Euroopa olulisusele ja **toonitab**, et nende eesmärkide osas ei tohi järeleandmisi teha, vaid vastupidi, vajalikud on ELi ja liikmesriikide, samuti kohalike ja piirkondlike poliitiliste jõudude ühised jõupingutused. Seepärast peaks EL keskvalitsusi ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi veelgi innustama, mh ka liikmesriikidele lubatud puudujäägi määrade osas suuremat paindlikkust üles näidates, neid eesmarke saavutama, tehes ambitsioonikaid pikaajalisi investeringuid haridusse, koolitusse, teadusuuringutesse ja uuendustegevusse, samuti kvaliteetsete infrastruktuuride, ühistranspordivõrgustike ja energiatõhusate tehnoloogiate arendamisse;

7. **tervatab** Euroopa Ülemkogu otsust tagada toetus majandusele, pöörates laiemat tähelepanu pikaajalistele vajadustele, nagu energiatõhusus ja uuenduslik puhas tehnoloogia, samuti halduskoormuse lihtsustamise ja vähendamisele meetmetele, pidades silmas paremat õigusloomet;

8. **toetab** ELi taaskäivitatud 2010. aasta järgset majanduskasvu- ja tööhõivestrategieat, mille eesmärk on luua kriisiga silmitsi seistes uusi töökohti, koondades jõud Euroopa tasandil, et ühendada avaliku sektori investeringud, teadusuuringute toetus, uuendustegevus, säästev tehnoloogia ja VKEd, ulatuslik sotsiaalne dialoog, kindel finantskorraldus, mitteproteksionistlikud kaubanduseeskirjad ja tihe koostöö ELi fiskaal- ja rahapoliitika alal;

9. **rõhutab** vajadust kõigi valitsustasandite kooskõlastatud tegutsemise järele, et toetada VKEsid, ühendada alusuuringud tugevamini rakendusuuringutega ja toetada koostööd erasektoriga, et edendada uuendustegevust ja juhtrolli tehnoloogias; **tervatab** meetmed, mille eesmärk on loovuse ja uuendustegevuse algatuste käivitamine ja toetamine, eriti nende, mis on suunatud ülikoolide-ettevõtete koostööle, kuna uuendustegevus ja loovus on piirkondade muutuse ja konkurentsivõime põhimootorid, andes panuse elukvaliteeti ja majanduslikku ühtekuuluvusse;

10. **juhhib tähelepanu** sellele, et just kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on oluline roll avaliku sektori investorite ja ostjana, ning **rõhutab**, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel, ettevõtetel ja ülikoolidel on võtmeroll ELi aktiivsete võrgustike ja klastrite loomise poliitikas;

11. **usub kindlalt**, et investeerimine noortes on ülitähtis, et saavutada ELi eesmarke noorte tööalase konkurentsivõime ja sotsiaalse kaasamise osas;

12. **nõuab** võrdseid tööhõivevõimalusi ja erilise tähelepanu pööramist potentsiaalsele panusele, mille võivad anda vanemad töötajad, kellel on väärtuslikud teadmised toote ja süsteemi uuendamiseks;

13. **tervitat** asjaolu, et Euroopa Komisjon esitab kevadisel Euroopa Ülemkogul hinnangu ELi demograafilise tuleviku kohta, ning **palub** Euroopa Komisjonil kaaluda, kuidas arvestada vana-neva rahvastiku vajadusi; **rõhutab**, et demograafilisi suundumusi tuleks piirkondade, linnade ja kogukondade tasandil diferentseeritumalt arvesse võtta, pidades silmas piirkondade erinevusi ja rändevooge, millega nad silmitsi seisavad; **rõhutab**, et võimaluste, juurdepääsu ja solidaarsuse sotsiaalmeetmete kava kontekstis tuleb haavatavatele kodanikerühmadele pöörata erilist tähelepanu ja võtta suunatud meetmed;

14. **nõuab** Euroopa Globaliseerumisega Kohanemise Fondi (EGF) läbivaatamist, et muuta see vahend tõhusamaks; selleks võiks kasutada paindlikumaid EGF-i künniseid, mis võimaldaksid neid vahendeid kasutada koos teiste ELi finantsvahenditega, mida kohaldatakse massiliste koondamiste puhul, ning suurendada EGF-i eelarvet 500 miljonilt eurolt 1 miljardile eurole;

15. **juhhib tähelepanu** sellele, et eriti finantskriisi kontekstis on kodanike jaoks ülitähtis, et tagatud oleksid kvaliteetsed avalikud teenused; **väljendab** seepärast **muret** selle üle, et komisjoni tööprogrammis ei käsitleta praegust õiguslikult ebakindlat olukorda kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks, kes on sageli nimetatud teenuste osutajad;

Ühtekuuluvus

16. **avaldab kahetsust** selle üle, et ühtekuuluvuspoliitika olulisus ei kajastu Euroopa Komisjoni tööprogrammi prioriteetides vaatamata kõnealuse poliitikavaldkonna finantsilisele ja poliitilisele kaalule, mis muudab selle üheks ELi peaesmärgiks; **toetab** laialdast arutelu ühtekuuluvuspoliitika tuleviku üle ELi eelarve läbivaatamise protsessi käigus, et tugevdada kõnealust olulist poliitikat selle keskse eesmärgi osas: ELi territooriumite ühtlane areng, konkreetsemalt nende majanduslike, sotsiaalsete ja territoriaalsete erinevuste vähendamine; **ootab** seetõttu, et konsultatsioonile territoriaalse ühtekuuluvuse rohelise raamatu üle 2009. aastal järgneks territoriaalse ühtekuuluvuse valge raamat;

17. **tuletab meelde**, et ambitsioonikas ühtekuuluvuspoliitika, milles tehakse tõsised jõupingutusi territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärkide muutmiseks konkreetseteks poliitilisteks meetmeteks, võimaldab tugevdada Euroopa integratsiooniprotsessi ja toime tulla Euroopa piirkondi mõjutavate väljakutsetega; **näeb** selles kontekstis **vajadust** vahendite paindliku sihtotstarbelise eraldamise järele, et kohandada struktuurilised ühtekuuluvusvahendid kohalike ja piirkondlike olukordade erinevusega;

18. **rõhutab**, et ühtekuuluvuspoliitikast peab saama Euroopa Liidu üks suurimaid edulugusid. Selle võimendav mõju piirkondlikule arengule on tõestust leidnud. Sellele positiivsele kogemusele tuginedes on vaja 2009. aastal tugevdada mõttevahetust ja koostööd piirkondliku poliitika uute lähenemisviiside ja mudelite osas; **teeb ettepaneku**, et Regioonide Komitee tegutseks koos Euroopa Komisjoniga, et luua seesugustele meetmetele sobivad mehhanismid; **rõhutab**, et sel eesmärgil peetakse arutelusid ühtekuuluvuspoliitika tuleviku üle Regioonide Komitee korraldataval Euroopa piirkondade ja linnade tippkohtumisel, mis toimub 5.–6. märtsil 2009 Prahast, ning samuti ürituse Open Days 2009 raames (6.–9. oktoober);

19. **rõhutab**, et territoriaalne koostöö on oluline element territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärkide saavutamiseks; **tuletab meelde**, et uuel õiguslikul vahendil, Euroopa territoriaalse koostöö rühmitusel on suur kohapealne potentsiaal. Seepärast peaksid liikmesriigid võtma kõik määruse sätete rakendamiseks vajalikud meetmed;

Tõhusam võitlus kliimamuutustega ja säästev Euroopa

20. **nõuab**, et Euroopa Komisjon pööraks jätkuvalt suurt tähelepanu energiapoliitikale ja kliimamuutuste poliitikale, kaasates kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tõhusalt õigusaktide koostamise ja rakendamisse;

21. **avaldab tugevat toetust** ELi tähelepanuväärsele rollile ÜRO kliimamuutuste konventsiooni üle peetavatel läbirääkimistel 2009. aasta Kopenhaageni kohtumisel; konventsiooni eesmärk on leppida kokku kasvuhoonegaaside heitkoguste märkimisväärses vähendamises pärast 2012. aastat;

22. **teeb ettepaneku** käsitleda kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist ELi eelarve läbivaatamise arutamisel prioriteetidena; lisaks **kutsub üles** püüdlema territoriaalse ühtekuuluvuse ja kliimamuutuste meetmete vastastikuse täiendamise poole, kasutades selleks eelkõige olemasolevaid rahastamisvahendeid;

23. **rõhutab** piirkondade rolli olulise ühenduslülina riiklike ja kohalike energiatõhususekavade vahel ja taastuvenergia edendamisel ning leiab, et piirkondade toetuseta ei suuda liikmesriigid 2020. aastaks täita oma kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid; **toonitab**, et Kyoto-järgne rahvusvaheline kliimakokkulepe peaks keskenduma kõikehõlmavatele strateegiatele, nende rakendamisele ja heitkoguste eesmärkidele; **kinnitab taas** oma toetust sellistele algatustele nagu linnapeade pakt ning **teeb ettepaneku** täiendada seda piirkondade otsese kaasamisega;

24. **kinnitab taas** oma pühendumust peatada bioloogilise mitmekesisuse hävimine ning loodab, et Euroopa Komisjoni vahearuanne bioloogilise mitmekesisuse tegevuskava kohta edendab seda protsessi;

25. **soovitab tungivalt** toetada koostoiimet maaelu arengu poliitika ja teiste ELi poliitikate, eelkõige ühtekuuluvuspoliitika vahel; **palub** Euroopa Komisjonil analüüsida maailma majanduskriisi mõju põllumajandusturgudele ja -sektorile, et kehtestada sobivad meetmed kõnealuse sektori languse takistamiseks ja säilitamiseks sõltumatus toiduainetega varustamisel;

26. **meenutab** nõudmist, et loogilise jätkuna komitee panusele komisjoni merenduse tegevuskavasse tuleks komitee kaasata Euroopa Liidu uue integreeritud merenduspoliitika kujundamisse ja rakendamisse;

27. **tervitab** komisjoni tegevust keskkonnasõbraliku transpordi vallas; **rõhutab** toetusmeetmete olulisust transpordi mõjude leevendamisel keskkonnale, kusjuures prioriteetsed peaksid olema meretranspordipoliitika ja ambitsioonikas linna-transporti tegevuskava;

28. **tervitab** Euroopa Komisjoni kavatsust hoogustada TEN-T projekte Euroopas; **nõuab**, et lisaks kohalike ja piirkondlike huvidega arvestamisele tuleks kõnealuses Euroopa raamistikus koordineerida kohalikke, piirkondlikke ja riiklikke planeerimise vahendeid, et üleeuroopalisi võrke võimalikult hästi ära kasutada;

Kodanikulähedasem Euroopa

29. **rõhutab**, et Regioonide Komiteel on väga oluline ülesanne Euroopa Liidu piiüetes kodanikega suhelda, ja **tuletab** Euroopa Komisjonile **meelde**, et tänu Regioonide Komitee liikmetele loodud otsekontaktile Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsustega on loodud väärtuslik vahendav võrgustik, mille abil saab kodanikke teavitada ELi eelistest, kuulata ära kodanikke ja tutvuda nende muredega; **tuletab** Euroopa Komisjonile ja liikmesriikidel **meelde**, et Euroopa mõõtme lisamine igapäevasesse tegevusse ja arusaadavas keeles toimuv teabevahetus on nii Euroopa ja riiklike institutsioonide kui ka kodanikega dialoogi pidamiseks rohujuure tasandil asuvate kohalike ja piirkondlike valitud esindajate ühises vastutuses;

30. **leiab**, et Euroopa Parlamendi valimisi 2009. aastal tuleb võtta võimalusena tugevdada Euroopa deentraliseeritud teabevahetuspoliitikat, et tõsta teadlikkust Euroopa Liidu jagatud väärtustest, pidades pidevalt dialoogi Euroopa kodanikega ja näidates, millist lisaväärtust toob Euroopa integratsioon;

31. **rõhutab**, et Regioonide Komitee püüab ka edaspidi suurendada Euroopa tasandil teadlikkust kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rollist vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala edasise arendamisel, eelkõige Haagi-järgse mitmeaastase programmi kujundamisel ja kohaldamisel; **toetab** rände- ja

varjupaigapoliitika integreeritud ja terviklikku lähenemist, sest vaid selle lähenemisega jõuab Euroopa stabiilse ja jätkusuutliku sisserändepoliitikani, mistõttu rõhutab komitee ka kultuuridevahelise dialoogi algatuste olulisust; sellega seoses **tervitab** komitee õigusloome uut ajakava, nn Stockholmi programmi, mille eesmärk on tugevdada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala;

32. **toetab** eesmärki võidelda terrorismi ja vägivaldse radikaliseerumisega, et parandada ELi kodanike turvalisust, tunnistades samas, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on ELi terrorismivastase võitluse strateegia rakendamisel keskne roll, ning **rõhutab**, et edukaks võitluseks tuleb võitluses täielikult kinni pidada põhiõigustest ja -vabadustest;

33. **kiidab heaks**, et parema õigusloome kava teine strateegiline läbivaatamine tugineb parema õigusloome kava kolmele põhikomponendile: mõju hindamine, lihtsustamine ja halduskoorma vähendamine; **pöörab tähelepanu** oma pidevale panusele halduskoormust käsitleva sõltumatute huvirühmade kõrgetasemelise rühma (nn Stoiber-rühma) aruteludes, eelkõige seoses kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kulude vähendamise meetmetega; **toetab jätkuvalt** ühismeetodite kohaldamist halduskulude hindamisel, mille puhul võetakse eraldi arvesse kohalikku ja piirkondlikku mõõdet, ning **kinnitab taas** oma pühendumust institutsioonidevahelisse koostöösse, et saavutada kõnealuses valdkonnas seatud eesmärgid;

34. **kinnitab taas**, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamine õigusloomeprotsessis on tõhusa ja demokraatliku mitmetasandilise valitsemise keskmes, ning **rõhutab**, kui oluline on panustada ELi institutsioonides subsidiaarsuskultuuri, millest on abi paremate otsuste tegemisel;

Tugevam Euroopa maailmas

35. **kordab**, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on laienemisprotsessis väga oluline roll, ning lubab jätkata koostööd ELi kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike valitud esindajatega;

36. **avaldab heameelt**, et Vahemere Liidu loomise kaudu taaskäivitati Euroopa ja Vahemere piirkonna riikide partnerlus, ja **rõhutab** kohaliku ja piirkondlike omavalitsuste olulist panust partnerluse elluviimisel; **teatab** Euroopa ja Vahemere piirkonna kohalike ja piirkondlike omavalitsuste assamblee (ARLEM) loomisest, millest saab alaline kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi esindav poliitiline organ ja mille eesmärk on olla tunnustatud Vahemere Liidu nõuandev organ;

37. **rõhutab**, kui oluline on tasakaalustada suhteid ELi ida- ja lõunanaabritega, ja **tervitab** idapartnerluse algatust; **kutsub** Euroopa Komisjoni **üles** arendama edasi piirkondlikku ja territoriaalset koostööd idapartnerluse raames;

38. **hindab**, et Euroopa Komisjon tunnustab üha enam detsentraliseeritud koostöö meetodit ja sellega seotud tegevusi; **võtab ülesandeks** korraldada 2009. aasta lõpul ELi detsentraliseeritud koostöö päevad, et lihtsustada ELi ja arenguriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel kogemuste tutvustamist ja poliitilist dialoogi; **tervitab** teabevahetusplatvormi (nn börsi) loomist, mis võimaldab ELi ja arenguriikide kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi omavahel kokku tuua, et luua uusi detsentraliseeritud koostöö projekte;

39. **kinnitab taas** oma pühendumust tugevdada kohalikku ja piirkondlikku demokraatiat Euroopas ja kolmandates riikides; ning **rõhutab** oma valmisolekut osaleda jätkuvalt valimisvaatlusmissioonidel koos Euroopa Nõukogu Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongressiga, samuti **soovib olla** rohkem kaasatud Euroopa Komisjoni toetusel korraldatud valimisvaatlusmissioonidesse;

40. **teeb** komitee presidendile **ülesandeks** edastada resolutsioon Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogule, praegusele eesistujariigile Prantsusmaale ja Euroopa Liidu eesistujariikidele 2009. aastal: Tšehhi Vabariigile ja Rootstile.

Brüssel, 27. november 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE
